

Jaarverslag 2023
Coöperatie Univé
Stad en Land U.A.
Betekenisvol groeien

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Dit is Univé Stad en Land	4
Profiel	4
Kerncijfers	6
Verslag Raad van Bestuur	7
Betekenisvol groeien	7
Tevreden leden en gezonde portefeuille	8
Gezonde en tevreden medewerkers	12
Betekenisvolle ledenorganisatie	15
Toelichting op het financiële resultaat	24
Governance	30
Verslag Raad van Commissarissen	41
Verslag over het boekjaar	41
Pre-advies aan de Ledenraad	44
Geconsolideerde jaarrekening 2023	45
Geconsolideerde balans per 31 december 2023	46
Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023	48
Overzicht geconsolideerd totaalresultaat	50
Geconsolideerd kasstroomoverzicht	51
Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening	52
Overige toelichtingen	93
Enkelvoudige jaarrekening 2023	100
Enkelvoudige balans per 31 december 2023	101
Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023	103
Grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening	104
Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023	105
Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening	109
Overige gegevens	112
Statutaire regeling winstbestemming (Artikel 39)	113
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	114

Voorwoord

Betekenisvol groeien

Het doet ons genoegen u hierbij het verslag van de Raad van Bestuur over 2023 van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. te presenteren.

Als coöperatie staan we dichtbij onze leden en onze medewerkers. We hebben oog voor elkaar en daarmee ook voor de vele uitdagingen waar we in de samenleving voor staan. Univé wil vanuit haar coöperatieve gedachtegoed waar mogelijk bijdragen aan de veiligheid, zekerheid en het welzijn van onze leden en onze medewerkers.

In alles wat we doen, staat de behoefte van onze leden centraal. We staan dicht bij onze leden via onze omnichannel strategie: met persoonlijke adviseurs in lokale winkels en aan de telefoon en online via de Univé-app en Univé.nl. We streven naar een excellente dienstverlening en passende (verzekerings)producten om schade en leed te voorkomen, te beperken en het noodzakelijke gewoon goed te verzekeren. Mooie recente voorbeelden zijn de nieuwe woonverzekering en de cyberhelpdesk voor onze leden.

Onze medewerkers zijn onze grootste kracht. We zetten ons in om een betekenisvolle werkgever te zijn. Dat doen we door onze medewerkers te stimuleren het beste uit zichzelf te halen en volop in te zetten op persoonlijke en professionele ontwikkeling. Nagenoeg alle medewerkers hebben in 2023 een verdiepende training Het Goede Gesprek gehad met concrete handvatten voor persoonlijk leiderschap. We zijn trots op de resultaten uit het Great Place To Work onderzoek.

We zetten ons daarnaast in voor een leefomgeving waarin iedereen meedoet, zich thuis voelt en voor elkaar zorgt. We ondersteunen lokale initiatieven vanuit de gemeenschap onder andere door (financiële) bijdragen vanuit de Stichting voor Elkaar, Stichting Univé Buurtfonds en Supporter van Sport. Tevens hebben onze medewerkers de mogelijkheid om vier (werk)dagen per jaar zich in te zetten voor een goed initiatief in hun eigen leefomgeving.

Klimaatverandering brengt vanuit verzekeraarsperspectief risico's met zich mee. Vanuit verschillende scenario's bepalen we de mogelijke impact op onze leden (perspectief voorkomen, beperken, verzekeren), productontwikkeling, de schadelast en het herverzekeringsprogramma. We nemen tegelijkertijd ook onze eigen verantwoordelijkheid voor het klimaat en werken in samenwerking met onze partners aan verdere verduurzaming (incl. reduceren van CO₂) op het gebied van schadeherstel en de eigen bedrijfsvoering. Ten aanzien van de beleggingen zullen we ons in 2024 aan het klimaatcommitment van de financiële sector committeren. Dit klimaatcommitment ziet o.a. toe op reductie van CO₂ uitstoot.

Op voornoemde thema's willen we als betekenisvolle ledenorganisatie de komende jaren verder groeien. Zo zorgen we met elkaar voor een positieve impact op onze leden, onze medewerkers en hun leefomgeving.

In financieel opzicht was 2023 een bijzonder jaar. Het herstel van de wereldwijde aandelenfondsen heeft in 2023 geleid tot een positief rendement op de beleggingen in aandelen en obligaties van € 3,9 mln. (2022: verlies € 3,9 mln.).

Daarentegen heeft een flink aantal grote (totaal)schaden een negatieve impact op het financieel resultaat over 2023 gehad. Het bruto schadepercentage van 52% is weliswaar lager dan 2022 (55%, m.n. door stormen), maar is nog wel ruim hoger dan het meerjarengemiddelde (42%).

De groei van de brandpremie van de verzekeraar (12%, 2022: 11%) alsmede de omzet advies- en bemiddelingsactiviteiten (9,5%, 2022: 6,3%) bestaat enerzijds uit prijsontwikkeling als gevolg van hogere (herstel)kosten door inflatie en anderzijds uit een gezonde groei van de portefeuille. De bedrijfskosten zijn gestegen met 7% (2022: 13%). Het resultaat vóór belastingen bedraagt € 3,1 mln. (2022: verlies € 7 mln.). Het verlies in boekjaar 2022 is te verklaren door een combinatie van een stormcalamiteit, meerdere grote schades en een bijzonder slecht beursklimaat.

Voor de komende jaren verwachten we bij 'normale' schade- en beleggingsresultaten een verdere verbetering van het resultaat. De verwachte groei van de portefeuille en omzet ligt op een hoger niveau dan de stijging van de kosten (incl. 8% cao verhoging per 1 januari 2024). Door onder meer de inzet van data en Artificial Intelligence (AI) wordt de dienstverlening aan onze leden verder geoptimaliseerd, terwijl de kosten als gevolg van verdere procesverbeteringen relatief zullen dalen.

Voor een nadere toelichting op ambities, ontwikkelingen en gerealiseerde resultaten verwijzen we naar het verslag van de Raad van Bestuur.

Tot slot willen we nogmaals onze medewerkers ongelofelijk bedanken voor hun inzet, flexibiliteit en veerkracht in de afgelopen periode. We ervaren dat we dicht bij elkaar staan, elkaar weten te vinden en oog hebben voor elkaar. Ook een woord van dank aan de Ledenraad, de Raad van Commissarissen en de Ondernemingsraad voor hun waardevolle bijdrage in het afgelopen jaar.

Raad van Bestuur,

Pieter-Jan Varekamp (voorzitter)

Ronald Booijsink

Jasper-Pieter Boon

Dit is Univé Stad en Land

Profiel

Elkaar helpen zit in ons DNA. Dat begon toen lokale boeren elkaar wilden helpen om stalbranden te voorkomen en brandschade te verzekeren. Zo ontstonden vanaf 1794 kleine coöperaties die de basis vormden voor het Univé van vandaag. Vanuit deze gedachte werken we nog steeds.

Met dit doel is in 1900 in de omgeving van Wilp (Gld) door een zevental boeren de Onderlinge Waarborg Maatschappij “Het Platteland” opgericht, de rechtsvoorganger van het huidige Univé Stad en Land.

**“Bij Univé geloven we in de kracht van het collectief.
Wij zijn een coöperatie met de diepewortelde wil om elkaar te helpen.
Al 230 jaar staat Univé voor de zekerheid van samen.”**

Als coöperatie hebben we geen klanten, maar leden. De kracht van onze ledenorganisatie is de kracht van samen. Vanuit Univé dragen we bij aan de veiligheid, de zekerheid en het welzijn van onze leden.

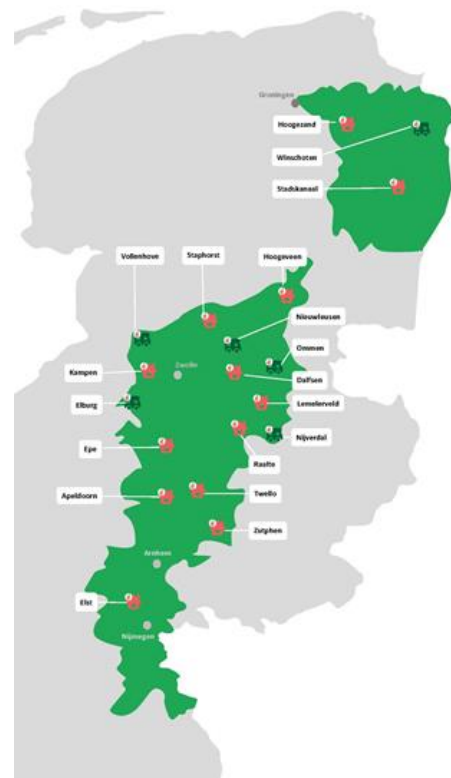
Wij ondersteunen onze leden door samen risico's inzichtelijk te maken en zo risico's van onze leden te voorkomen en de gevolgen te beperken en wat overblijft gewoon goed te verzekeren.

Bij alles wat we doen, staat het ledenbelang voorop. We helpen onze leden door naast hen te staan als ze ons echt nodig hebben. Zonder winst oogmerk, mét oog voor elkaar. Én met oog voor de leefomgeving van onze leden.

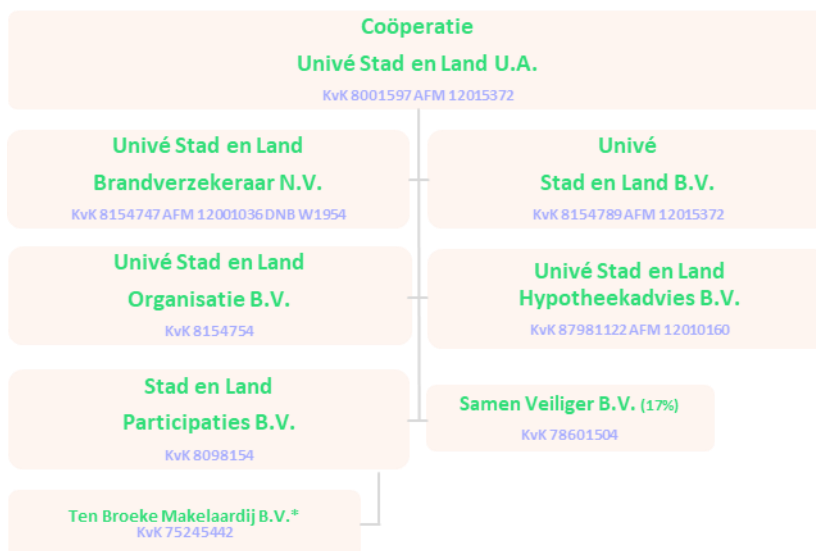
Het werkgebied van Univé Stad en Land omvat het zuidoostelijk deel van de provincie Groningen, de Hondsrug in Drenthe, regio Hogeveen, het westelijk deel van Overijssel, Noord-Veluwe, de Stedendriehoek en het knooppunt Arnhem-Nijmegen.

Univé Stad en Land is een verzekeringsmaatschappij in brandverzekeringen en adviseur en bemiddelaar in financiële producten. Het is een zelfstandige rechtspersoon met een eigen Ledenraad, Raad van Commissarissen en Raad van Bestuur. Voor een nadere toelichting op de governance wordt verwezen naar pagina 30.

Univé Stad en Land wil de komende jaren haar marktpositie verder verstevigen door zich verder te ontwikkelen als een relevant zekerheidsmerk voor haar leden en hun leefomgeving. We dragen als coöperatie bij aan een fijne en prettige leefomgeving (klimaat, lokale kracht en gemeenschapszin) voor onze leden en een aantrekkelijke werkomgeving voor onze medewerkers.

De volgende entiteiten vormen samen Univé Stad en Land:

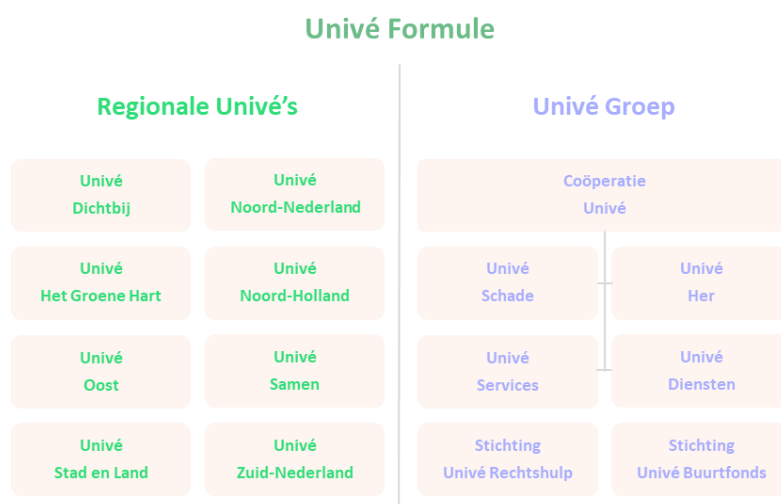

* Per 1 maart 2023 zijn de activiteiten (incl. portefeuilles) op gebied van assuratiebemiddeling en Regiobank overgedragen aan Univé Stad en Land B.V., de hypotheekadviesing aan Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. en is de juridische naam Ten Broeke Makelaardij en Verzekeringen B.V. gewijzigd in Ten Broeke Makelaardij B.V.

Samenwerking Univé Formule

Univé Stad en Land maakt als Regionale Univé deel uit van de Univé Formule. Binnen de Univé Formule werken acht Regionale Univé's en Univé Groep op basis van een samenwerkingsovereenkomst nauw samen op het gebied van merkpositionering, productontwikkeling, verkoopbevordering en ICT.

Op 31 december 2023 zag de Univé Formule er als volgt uit:

In juridische zin staan Univé Groep en de Regionale Univé's los van elkaar: de Regionale Univé's zijn zelfstandige rechtspersonen. Wanneer we in dit verslag spreken over Univé Groep bedoelen we daarmee Coöperatie Univé U.A. en de met haar verbonden dochterondernemingen en stichtingen. Waar in dit verslag wordt gesproken over Univé (Formule) bedoelen we daarmee Univé Groep en de Regionale Univé's gezamenlijk.

Kerncijfers

Univé Stad en Land in cijfers

In € 1.000	2023	2022	2020
Coöperatie Univé Stad en Land U.A. (geconsolideerd)			
Eigen vermogen	48.755	46.228	47.445
Weerstandvermogen (=eigen vermogen/verdiende premie)	130%	138%	161%
% beleggingen/(eigen vermogen+technische voorzieningen)	67%	60%	57%
Resultaat vóór afschr., onger. waardemutaties beleggingen en belastingen	286	(1.021)	5.358
Resultaat vóór belastingen	3.128	(7.011)	3.455
Resultaat na belastingen	2.526	(5.203)	2.942
Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.			
Aantal verzekerden ultimo	94.201	92.505	90.398
Premiestand ultimo	39.345	35.055	30.023
Verdiende premie	37.601	33.571	29.379
% herverzekeringspremie / verdiende premie	13%	13%	15%
Schadeperscentage bruto huidig tekenjaar	52%	55%	30%
Schadeperscentage bruto boekjaar (incl. oude jaren)	52%	56%	29%
Schadeperscentage netto boekjaar (incl. oude jaren)	51%	53%	33%
Kostenratio (kosten/bruto verdiende premie)	36%	36%	36%
Solvency II ratio (na voorzienbaar dividend)			
Aanwezig (herberekend) kapitaal	43.116	37.868	35.259
Kapitaalaiseis (SCR)	23.715	20.171	15.900
Ratio	182%	188%	222%
Univé Stad en Land B.V. - financieel dienstverlener -			
Aantal relaties ultimo	227.766	231.261	214.608
Aantal polissen ultimo	691.847	716.568	667.752
Gemiddeld aantal polissen per relatie	3,0	3,1	3,1
Omzet assurantie- en hypotheekbemiddeling (incl. interne provisie brand)	25.569	23.360	21.095
Waarvan Univé productlabel	89%	89%	90%
Univé Stad en Land Organisatie B.V. - personeel en middelen -			
Bedrijfskosten totaal	35.316	33.019	27.551
Afschrijvingen	595	454	229
Bedrijfskosten excl. afschrijvingen	34.722	32.564	27.322
% personeelskosten van kosten excl. afschrijvingen	72%	73%	74%
Aantal totaal werkzame personen ultimo	355	350	301
Totaal werkzame personen ultimo uitgedrukt in fte	288	290	252
Werkzame personen gemiddeld uitgedrukt in fte	290	276	250
Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof)	4,9%	5,3%	4%

*) In november 2023 heeft een overdracht van nagenoeg de gehele uitvaartportefeuille plaatsgevonden. Dit betrof ca. 20.000 relaties met 45.000 polissen.

Verslag Raad van Bestuur

Betekenisvol groeien

In de wereld om ons heen gebeurt veel. Een steeds meer tastbare klimaatverandering, oorlogen aan de grens van Europa, stijgende prijzen, toenemende schuldenproblematiek, frictie op de woningmarkt, druk op de zorgsector, een krappe arbeidsmarkt en veel mensen die om verschillende redenen moeite hebben om mee doen in onze (digitale) samenleving. Nu de wereld sneller verandert dan ooit, groeit het bewustzijn in de samenleving dat we in actie moeten komen. Om de mens, haar leefomgeving en het klimaat weer in balans te brengen.

Univé wil hieraan een positieve bijdrage leveren. Als coöperatie zijn we gedreven door het besef dat we door samen te werken, sterker staan. Deze basis voor solidariteit is al gelegd in 1794, toen Geert Reinders in Winsum de eerste onderlinge verzekeringsmaatschappij oprichtte. Zo zorgen we als coöperatieve vereniging al meer dan twee eeuwen voor elkaars veiligheid, zekerheid en welzijn. Door samen schade en leed te voorkomen en door de risico's te verzekeren die je alleen niet kunt dragen.

**“Ons erfgoed is uniek: samen maakten we al veel mogelijk.
En dat willen we blijven doen voor toekomstige generaties.”**

Als coöperatie staan we dichtbij onze leden en onze medewerkers. Samen zetten we ons in voor initiatieven met impact, die zorgen voor meer zekerheid en een veilige leefomgeving voor iedereen. Univé wil als betekenisvolle ledenorganisatie waar mogelijk bijdragen aan de veiligheid, zekerheid en het welzijn van onze leden en onze medewerkers.

Dat doen we door betekenisvol te ondernemen en inspirerende ambities waar te maken. We willen steeds meer mensen de persoonlijke én maatschappelijke meerwaarde van onze coöperatie laten ervaren. Want als we groeien, kunnen we nog relevanter zijn en nog meer waarde toevoegen. En dat zonder winst oogmerk én met oog voor elkaar, juist in deze tijd. Dat houdt in de praktijk in dat gerealiseerde winst, die niet nodig is voor versterking van onze noodzakelijke buffers en/of investeringen, terugvloeit naar onze leden. Dat kan in de vorm van een aantrekkelijke premiestelling, uitbreiding van dekkingen of aanvullende diensten die bijdragen aan een betere en fijnere leefomgeving van onze leden.

We begrijpen dat de onzekerheden die het leven met zich meebrengt, veranderen door de tijd. Dat naast de bekende risico's waarvoor we ons verzekeren, nieuwe risico's ontstaan door bijvoorbeeld klimaatverandering en sociaal maatschappelijke ontwikkelingen. We verbinden ons vanuit lokale kracht op belangrijke thema's. Op thema's als een veilige en prettige leefomgeving met aandacht voor vitaliteit, sociale cohesie en een inclusieve samenleving maar ook ten aanzien van klimaat nemen wij onze verantwoordelijkheid. Door bijvoorbeeld onze CO2 uitstoot te verkleinen in onze bedrijfsvoering en beleggingen en het gesprek met leveranciers hierover aan te gaan.

Groei van onze verzekeringsportefeuille is nodig om onze kosten en de door concurrentie toenemende druk op onze marges op te vangen. Daarom verdiepen we ons ook in overnames en strategische partnerships. Want we kunnen nog relevanter zijn en meer waarde toevoegen voor onze leden wanneer we groter zijn.

Kortom, betekenisvolle groei zet in op groei voor onze leden en onze medewerkers en als organisatie met maatschappelijke impact. Op deze manier creëren wij met elkaar winst waar wij allemaal blij van worden.

Tevreden leden en gezonde portefeuille

Univé staat voor eerlijke, veilige en fatsoenlijke verzekeringen en diensten. We staan dicht bij onze leden via onze omnichannel strategie: met onze persoonlijke adviseurs in lokale winkels en aan de telefoon, via de Univé-app en Univé.nl. We onderzoeken, in samenspraak met leden, voortdurend hoe we kunnen bijdragen aan de veiligheid, zekerheid en het welzijn van onze leden door praktische oplossingen te ontwikkelen om schade en leed te voorkomen, te beperken en gewoon goed te verzekeren. Mooie voorbeelden hiervan zijn de vernieuwde woonverzekering en het uitbreiden van verzekeringen met een cyberdekking inclusief het gebruik van een goed gewaardeerde cyberhelpdesk.

Onze ambitie is om de tevredenheid van onze leden verder te vergroten. Daarbij vinden wij het cruciaal dat onze leden een excellente dienstverlening ervaren, op basis van de menselijke maat. Aanvullend blijft groei van het aantal leden belangrijk zodat wij relevant kunnen blijven en impact kunnen blijven creëren.

Excellente dienstverlening

Inzet van kanalen

Met het flexibel inzetten van de beschikbare kanalen (adviseur op locatie, winkel, telefoon, e-mail, app en/of online) zijn we in staat telkens goed in te spelen op de veranderende omstandigheden en behoeften van onze leden. Door contactmomenten via verschillende contactkanalen beter op elkaar te laten aansluiten, zorgden we voor een betere klantervaring. Dit blijkt ook uit de Net Promotor Score (NPS). Online en offline kanalen sluiten beter op elkaar aan, waardoor onze leden makkelijker met ons kunnen communiceren. Welk kanaal ze ook kiezen, ze hebben altijd toegang tot de benodigde informatie en ondersteuning. Wij blijven volop werken aan verbetering en vernieuwing van de contactkanalen voor onze leden. Met als doel de toegevoegde waarde voor bestaande en toekomstige leden zo groot mogelijk te maken.

“De keuze is iedere keer aan onze leden: óf snel zelf regelen via de Univé-app, dan wel via Univé.nl of een persoonlijke afspraak maken met een Univé-adviseur.”

Voor waardevolle contactmomenten bestaat altijd de mogelijkheid voor direct contact met onze adviseurs aan de telefoon of in de winkels. Tegelijkertijd werken we aan verdere digitalisering waarin we belangrijke ledenreizen volledig digitaal (via Univé-app, Univé.nl) mogelijk maken. Ook de digitale kanalen richten we in op basis van ledenbehoefte en dragen enerzijds bij aan een verbetering van de ledentevredenheid en anderzijds aan kostenefficiëntie.

In de Univé-app kunnen onze leden zelf snel en gemakkelijk hun verzekeringszaken regelen. Zoals wijzigingen doorgeven, informatie opzoeken en eigen gegevens checken. In 2023 stond het nog gebruiksvriendelijker maken van de Univé-app centraal. Met een gloednieuw design, nieuwe functionaliteiten en een persoonlijker benadering van onze leden is de Univé-app eenvoudiger en taakgerichter geworden. We blijven de Univé-app ook in 2024 door ontwikkelen, om deze steeds beter te laten aansluiten bij de veranderende verwachtingen van onze leden.

In 2023 is Univé.nl opnieuw uitgeroepen tot 'Beste website van het jaar' in de categorie verzekeraars. Deze prijs laat zien dat onze website de juiste informatie geeft én die informatie op een gebruiksvriendelijke manier presenteert. Univé test en realiseert dagelijks verbeteringen op alle pagina's binnen haar website om de vindbaarheid en het gebruiksgemak te vergroten. Op die manier hebben we voor onze leden bijvoorbeeld verzekeringsprocessen, zoals online schademelden, verbeterd.

Particuliere adviseurs

De adviseurs van het inbound team van het Adviescentrum staan onze leden telefonisch te woord. Het outbound team neemt actief contact op met de leden op basis van de onderhoudscyclus en/of aanvullende data-analyses. We zetten in op een verbreding van het telefonisch contact met onze leden, door vanuit de specifieke klantcontext stil te staan bij zaken waar leden niet snel aan denken en daarover telefonisch advies te geven. Zowel bij inbound- als outbound contact kan ook een afspraak worden gemaakt voor een persoonlijk adviesgesprek in één van onze winkels of in de mobiele winkel die op vaste tijden in de week in Winschoten, Vollenhove, Nieuwleusen, Ommen, Elburg en Nijverdal staat. De telefonische bereikbaarheid heeft in 2023 onder druk gestaan. Dit was over een langere periode met name het gevolg van vele verstoringen en aanloopproblemen na een systeemconversie. Inmiddels is de situatie stabiel en zien we de ledentevredenheid (NPS, contacttevredenheid) weer trendmatig stijgen. De particuliere adviseurs zijn ons gezicht in de winkels, waar wij graag onze leden ontmoeten voor een persoonlijk adviesgesprek. Voor deze (onderhouds)gesprekken over voorkomen, beperken en gewoon goed verzekerd zijn, beschikken we over goed opgeleide en vaardige particuliere adviseurs. Zo kan de particuliere adviseur doen waar de meeste waarde voor de leden en de organisatie ligt: het persoonlijke adviesgesprek.

Zakelijke en agrarische adviseurs

In de zakelijke dienstverlening is vooral behoefte aan direct contact, de leden willen met de zakelijke adviseur in gesprek over de telkens veranderende (bedrijfs)risico's. De Univé-adviseurs hebben een eigen portefeuille in beheer waar zij direct verantwoordelijk voor zijn. In 2023 heeft een wijziging in de organisatie plaatsgevonden waardoor de leden nog meer rechtstreeks vanuit de regio door zoveel mogelijk vaste contactpersonen van Univé Stad en Land worden bediend.

Financieel advies

Univé Stad en Land staat ook voor diensten op het gebied van financieel advies, zoals bijvoorbeeld bij het aangaan of wijzigen van een hypotheek, het sluiten van een arbeidsongeschiktheid- of verzuimverzekering. Dit zijn complexe vraagstukken waar leden graag goed in begeleid willen worden om vanuit financieel perspectief meer zekerheid te hebben. Medio 2023 zijn we gestart met een strategische samenwerking met Vereniging Eigen Huis op het gebied van productaanbod, zorgplicht en IT-procesondersteuning ten aanzien van hypotheekadviezen. In de vele gesprekken met onze leden en ondersteund door een landelijke merkcampagne zal de dienstverlening op gebied van hypotheekadvies verder onder de aandacht worden gebracht bij (potentiële) leden. Wij verwachten de komende jaren een verdere toename van deze activiteiten.

Gebruik van data en AI

Data en AI kunnen waardevol zijn bij het optimaliseren van onze dienstverlening, altijd in het belang van de leden en in het belang van de organisatie. Bijvoorbeeld om te voorspellen aan welke informatie of verzekeringen onze leden behoefte hebben of mogelijke fraude te detecteren bij een autoschadeclaim.

In 2023 zijn we gestart met een pilot om met behulp van AI de adviseurs te ondersteunen bij het genereren van gespreksverslagen en adviesrapporten. De adviseurs blijven verantwoordelijk voor de kwaliteit (incl. menselijke maat) van de adviesrapporten. De eerste resultaten geven voldoende vertrouwen voor het daadwerkelijk inzetten van deze hulpmiddelen. Inmiddels zijn meerdere cases geïdentificeerd om met behulp van data en AI onze dienstverlening verder te verbeteren en/of kostenefficiënter te maken. Het gebruiken en verzamelen van klantgegevens en inzetten van AI brengt grote verantwoordelijkheden met zich mee. We gaan dan ook zorgvuldig en verantwoord met de data van onze leden om en beschermen de privacy van onze leden. Univé heeft hiervoor onder andere een ethische commissie die de business adviseert.

Voorkomen, beperken en verzekeren

Wij zijn met onze leden in gesprek over het voorkomen van tegenslag en het beperken en verzekeren van risico's. De kansen en uitdagingen van deze tijd maken onze opdracht even relevant als uitdagend. Juist nu risico's onvoorspelbaarder worden, biedt Univé haar leden de helpende hand met een excellent adviesgesprek; dit geeft inzicht in de belangrijkste risico's en preventiemaatregelen en zaken kunnen eenvoudig worden geregeld met een passend aanbod van relevante diensten en verzekeringsproducten. Zo dragen we iedere dag bij aan de zekerheid van onze leden.

Woonverzekeringen

De woonverzekering van onze eigen verzekeraar Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. is eind 2023 vernieuwd. In het kader van gewoon goed verzekerd zijn, is gekozen om de dekking uit te breiden tot een basis allrisk niveau. Onze leden hebben de mogelijkheid om te kiezen voor aanvullende uitgebreide dekkingen voor mobiele elektronica, zowel binnenshuis als buitenshuis, en voor risico's buiten de deur, zoals tuinmeubilair. De premie wordt voornamelijk berekend op basis van actuariële gegevens, waarbij rekening wordt gehouden met gedetailleerdere risicofactoren zoals het bouwjaar van de woning, het type dakbedekking en de leeftijdscategorieën ten behoeve van de inboedelverzekering. Alle bestaande woonverzekeringen worden per prolongatie gewijzigd naar de vernieuwde woonverzekering, waarbij besloten is het premieniveau op portefeuilleniveau gelijk te houden. De aanpassingen in de polisvoorwaarden zijn ten gunste van de leden verbeterd. Schades die zich voordoen vóór de prolongatie, zullen worden behandeld volgens de nieuwe voorwaarden. De genoemde aanpassingen zullen naar verwachting resulteren in een kleine toename van de schadelast. De eerste commerciële resultaten laten een substantieel hoger aantal offerteaanvragen via de Univé-app, Univé.nl en vergelijkers zien en de instroom van nieuwe polissen neemt in de eerste maanden substantieel toe. Voor een deel van de objecten (o.a. rieten daken) is vanuit de ontwikkeling van de schadelast in voorgaande jaren een substantiële verhoging van de premie noodzakelijk.

Huisdierverzekering

In maart 2023 heeft Univé de huisdierenverzekering geïntroduceerd, in eerste instantie voor honden en na de zomer ook voor katten. Eind 2023 zijn in het werkgebied van Univé Stad en Land bijna 400 huisdierenverzekeringen afgesloten.

AOV voor ondernemers

Een arbeidsongeschiktheidsverzekering (AOV) is bij uitstek een verzekering die financiële zekerheid biedt aan ondernemers bij ziekte en arbeidsongeschiktheid.

De Univé AOV verzekering gaat nog een stapje verder. We helpen ondernemers te voorkomen dat ze uitvallen. Dit doen we bijvoorbeeld met onze AOV-preventiedesk, waar verzekerden hun vragen

kunnen bespreken met een arbeidsdeskundige. Daarnaast geven we onze AOV-verzekerden elke 3 jaar een budget van € 500 om te besteden aan onze preventiediensten. En AOV-verzekerden kunnen kosteloos een preventief arbeidsdeskundig onderzoek laten doen. Mocht een ondernemer toch arbeidsongeschikt raken, dan bieden we financiële zekerheid met een maandelijkse uitkering. Daarnaast helpen we de ondernemer om zo snel mogelijk weer aan het werk te kunnen. Daarvoor hebben we een team van specialisten die helpen om op een verantwoorde manier terug te keren naar het werk. En er zijn experts waar ondernemers terecht kunnen voor advies over bedrijfsvoering en gezondheid. Univé blijft de arbeidsongeschiktheidsverzekering ook komend jaar verder verbeteren. In 2024 gaat bijvoorbeeld het inkomen, dat de ondernemer maximaal kan verzekeren, omhoog. En we blijven onze omnichannel strategie verfijnen, zodat ondernemers die zich online oriënteren, gemakkelijk online de verzekering kunnen afsluiten. Of als ze dat willen snel bij een adviseur terecht kunnen voor meer informatie en advies.

Uitbreiding cyberdekkingen naar zakelijke verzekeringen

In 2022 heeft Univé als één van de eerste in Nederland de dekking van de inboedel- en inventarisverzekeringen uitgebreid met een cyberdekking en toegang tot een professionele cyberhelpdesk geïntroduceerd. Leden weten inmiddels de weg naar de cyberhelpdesk goed te vinden en zijn in algemene zin tevreden over de geboden ondersteuning. Vanaf het najaar van 2023 hebben we de optie geïntroduceerd voor zakelijke leden om hun cyberdekking uit te breiden. Daarnaast benadrukken we in onze algemene communicatie naar de leden de risico's van cybercriminaliteit, bieden we concrete preventietips en verwijzen we naar onze cyberhelpdesk. Dit is een passend voorbeeld van hoe we inspelen op de nieuwe risico's die onze leden ervaren.

Overige verzekeringsproducten

Mede door een gunstige concurrentiepositie is het aantal autoverzekeringen (ondergebracht bij verzekeraar N.V. Univé Schade) met 6,4% (2022: 4,6%) toegenomen tot ruim 112.600 verzekeringen. De premiegroei (10,2%, 2022: 9,7%) van de zakelijke portefeuille op brand en overige schadedekkingen blijft onverminderd sterk.

Overige portefeuilleontwikkelingen

Acquisities

Op 22 juni 2022 heeft Univé Stad en Land de aandelen van Ten Broeke Makelaardij en Verzekeringen B.V. te Lemelerveld overgenomen. De activiteiten op gebied van verzekeringen, hypotheekadvies en Regiobank zijn per 1 maart 2023 overgedragen aan de entiteit Univé Stad en Land B.V. De overgenomen vennootschap draagt per 1 maart 2023 de naam Ten Broeke Makelaardij B.V. (handelsnaam Ten Broeke Makelaars en Taxateurs).

Per 1 april 2023 zijn de activiteiten en portefeuille van Boeve en Van Dorp uit Elburg overgenomen en geïntegreerd in de bestaande organisatie van Unive Stad en Land. Dit betreft 400 relaties, 1.600 polissen en 2 medewerkers (1,6 fte).

Overdracht uitvaartportefeuille

Nagenoeg de gehele uitvaartportefeuille in beheer van Univé Stad en Land (ca. 45.000 polissen) is per 1 november 2023 overgedragen aan Advitas. Dit is een advieskantoor gespecialiseerd in het beheer van bestaande uitvaart en- hypotheekportefeuilles (incl. verplichtingen Wwft, zorgplicht etc).

Gezonde en tevreden medewerkers

Betekenisvol werkgeverschap

We blijven inspelen op de ontwikkelingen in onze sector en de wereld om ons heen. We zetten onze medewerkers in hun kracht en bieden hen de mogelijkheden om elke dag het beste uit zichzelf te halen. Het is aan ons als werkgever om te blijven investeren in de professionele en persoonlijke ontwikkeling van onze medewerkers. Hierdoor kunnen zij onze leden de beste ervaring bieden en creëren we voor alle stakeholders van de coöperatie zekerheid. Nu en in de toekomst.

“Onze medewerkers maken iedere dag weer het verschil voor de leden en daarmee ook voor Univé Stad en Land.”

Veilige en inspirerende werkomgeving

Samen creëren we een veilige en inspirerende werkomgeving, hiertoe dragen we actief onze normen en waarden ten aanzien van integer en fatsoenlijk gedrag uit en vragen we om met elkaar hierover in gesprek te gaan. Grensoverschrijdend gedrag op de werkvloer kwam dit jaar vaak aan bod in de media. Reden om daar ook bij ons extra aandacht aan te besteden. Hierbij roepen we op om ervaren ongewenst gedrag bespreekbaar te maken, als collega’s onder elkaar of elders binnen de organisatie. Ook de vertrouwenspersonen hebben hun rol nadrukkelijk kenbaar gemaakt.

We besteden veel aandacht aan het in verbinding met elkaar (blijven) staan. Door extra contactmomenten (o.a. directievlogs, week- en dagstarts, wekelijkse updates, vragenuurtjes) staan we dicht bij elkaar en bespreken we, naast de persoonlijke aandacht voor elkaar, de kwaliteit van onze dienstverlening aan leden, de onderlinge samenwerking in teams en teams onderling en vanzelfsprekend onze prestaties. In 2023 heeft Internal Audit een onderzoek gedaan naar de werking van soft-controls en integriteit binnen de organisatie. De conclusie is dat gemiddeld genomen gedragssturing goed aanwezig is binnen de teams en dat onze integriteitswaarden ‘gevoeld’ worden. Het resultaat uit het laatste Great Place To Work onderzoek (april 2023) laat een stabiel resultaat zien. De trust-index-score voor ‘vertrouwen, trots en plezier’ bedraagt 82% (2022: 80%). Op de stelling ‘Univé Stad en Land is een Great Place To Work’ geeft 91% (2022: 87%) van de respondenten een positief antwoord. De specifieke vragen over een veilige werkomgeving kennen ook hoge positieve scores. Door de gezamenlijke inspanningen in de afgelopen jaren komen medewerkers meer en meer in hun kracht. Het samen werken aan het mooie van Univé en het behalen en vieren van successen geeft positieve energie en vertrouwen binnen de organisatie. Het geven van nog meer vertrouwen, verantwoordelijkheid en vrijheid aan medewerkers geeft een extra boost.

Persoonlijk leiderschap

Het goede gesprek

In 2023 hebben nagenoeg alle medewerkers een verdiepende training ‘Het Goede Gesprek II’ gevolgd. Een belangrijk thema hierin is persoonlijk leiderschap. Je eigen ambitie kennen, proactief eigenaarschap tonen voor je persoonlijke en professionele groei, met elkaar in gesprek zijn over hoe je als medewerker optimaal kunt bijdragen aan de kracht en resultaten van Univé Stad en Land en hoe je jezelf kunt blijven ontwikkelen om duurzaam inzetbaar te blijven. Op individueel niveau voeren we ‘Het Goede Gesprek’ over persoonlijke en professionele groei, de individuele en teamprestaties en actuele vraagstukken zoals het hybride werken, vitaliteit (incl. privé-werk balans) en het belang van een prettige en veilige werkomgeving. Leidinggevend en inspirerend hebben hierbij een faciliterende rol. Vanzelfsprekend zijn ter ondersteuning een breed pakket aan opleidingen (o.a.

Goodhabitzz) en andere ontwikkelmogelijkheden (o.a. loopbaanscan) beschikbaar. Aan de hand van enkele sessies, met daarin een vijftal belangrijke gedragsthema's als centraal thema, hebben de leidinggevenden hun leiderschapsprofiel in 2023 verder kunnen ontwikkelen. De 9-grid vlootschouw is een belangrijke basis voor de Strategische Personeelsplanning van Univé Stad en Land. Het biedt breed inzicht in performance en potentieel van onze medewerkers. Dit zetten we af tegen de vraag welke kwaliteiten we nu en in de toekomst nodig hebben, welke gaps er zijn en hoe we deze kunnen oplossen. Het toepassen van de 9-grid methodiek geeft interessante verdiepende inzichten en helpt medewerker en leidinggevende nog gerichtere acties met het oog op de langere termijn te formuleren. De 9-grid vlootschouw is daarmee nauw gerelateerd aan 'Het Goede Gesprek'. Zowel Het Goede Gesprek als de 9-grid methodiek dragen bij aan de ontwikkeling en het behoud van de juiste medewerkers en draagt bij aan het beheersen van verzuim en uitvalrisico's.

Overige onderwerpen

Arbeidsmarkt(communicatie)

De steeds krappere wordende arbeidsmarkt vormt een uitdaging. Enerzijds vraagt dit om initiatieven die bestaande medewerkers optimaal faciliteren om zich te kunnen ontwikkelen tot de beste versie van zichzelf in een veilige, inspirerende en lerende omgeving. Anderzijds is de arbeidsmarktcommunicatie een belangrijk speerpunt om ook in de toekomst nieuwe medewerkers aan te kunnen trekken. Het feit dat Univé Stad en Land opnieuw zich als Great Place To Work mag presenteren in combinatie met de maatschappelijke positionering als zekerheidsmerk voor onze leden en hun leefomgeving vormen belangrijke onderdelen van de arbeidsmarktcommunicatie.

In 2023 is met succes gewerkt aan het verder optimaliseren van het recruitmentproces. De arbeidsmarktcommunicatie is sterk verbeterd; vacatureteksten zijn verrijkt, social media kanalen zijn ingezet (incl. videocontent) en open dagen op onderwijsinstellingen zijn bezocht. In veel gevallen is sneller een geschikte kandidaat gevonden. Het actief aanbieden van aantrekkelijke stage- en afstudeeropdrachten zien wij ook als een onderdeel van onze arbeidsmarktcommunicatie. Inmiddels is een flink aantal stagiairs en afstudeerders (al dan niet tijdelijk en/of naast hun studie) in loondienst getreden.

Hybride werken

Vanuit de Covid-19 situatie is uitgebreid ervaring opgedaan met het hybride werken. Veel medewerkers vinden het prettig een deel van hun werk thuis te blijven doen. Het hybride werken levert onze medewerkers een betere werk-privé balans op. Tegelijkertijd brengt hybride werken het risico met zich mee dat de sociale cohesie wordt aangetast. De meeste teams op het hoofdkantoor in Apeldoorn hebben inmiddels een vaste kantoordag voor alle leden van het team. Alle medewerkers hebben recht op een eenmalig budget om een verantwoorde thuiswerkplek in te richten. In samenspraak met het management, de medewerkers en de Ondernemingsraad evalueren we regelmatig de kansen en uitdagingen van het hybride werken.

Extra financiële ondersteuning voor medewerkers

De (energie)prijzen en de kosten voor de dagelijkse boodschappen zijn in het najaar van 2022 flink gestegen. Dit levert voor een deel van onze medewerkers (financiële) onzekerheid op. Van oktober 2022 tot en met maart 2023 kregen alle medewerkers naast hun salaris een extra bedrag van € 250 netto als tijdelijke toeslag op hun salaris. Daarnaast kunnen medewerkers die financiële zorgen hebben, gebruikmaken van aanvullende ondersteuning. Ze krijgen hulp bij problemen of vragen over persoonlijke financiën en schuldhulpverlening.

Ondernemingsraad

In 2023 hebben de Ondernemingsraad, de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen gesproken over belangrijke thema's zoals een veilige en gezonde werksituatie, de strategie voor de toekomst en de overnames van assurantieportefeuilles. Ongeveer één keer in de zes weken vond overleg plaats tussen de Ondernemingsraad en de voorzitter van de Raad van Bestuur. De Ondernemingsraad is twee keer in gesprek geweest met leden van de Raad van Commissarissen. Deze gesprekken zijn open, informatief en constructief. Er is sprake van een goede en open sfeer.

Om goed geïnformeerd te zijn en te blijven en kennis met elkaar te delen, vond ook dit jaar regelmatig intercollegiaal overleg plaats tussen Ondernemingsraden binnen de Univé Formule over gezamenlijke onderwerpen.

Personeelsbestand

Op totaalniveau is de bezetting in 2023 stabiel te noemen. In 2022 heeft de organisatie een forse uitbreiding van het aantal medewerkers gekend. Inmiddels is het aantal medewerkers met een contract voor bepaalde tijd en het aantal ingehuurde medewerkers weer genormaliseerd. Wij verwachten de komende jaren een gelijke of licht krimpemde bezetting. De versnelde groei kan worden opgevangen door meer gebruik van digitale kanalen door onze leden en door interne processen te optimaliseren onder andere met gebruik van data en AI.

Het nog te hoge ziekteverzuim kent twee oorzaken. Ten eerste is helaas sprake van meerdere medewerkers met langdurig uitval als gevolg van ziekte en ten tweede heeft, met name in het laatste kwartaal van 2023, relatief veel kort verzuim plaatsgevonden als gevolg van griep en verschillende covid besmettingen.

	2023	2022	2020
Ultimo boekjaar			
FTE onbepaalde tijd	236	217	200
FTE bepaalde tijd	44	59	36
Totaal in loondienst (FTE)	281	276	236
FTE Inleen & detachering	8	14	16
Totaal werkzame personen (FTE)	288	290	252
Aantallen onbepaalde tijd	281	256	240
Aantallen bepaalde tijd	53	72	42
Totaal in loondienst (aantallen)	334	328	282
Aantallen Inleen & detachering	21	22	19
Totaal werkzame personen (aantallen)	355	350	301
Gemiddelde op basis van FTE			
In loondienst	283	264	235
Inleen & detachering	7	12	15
Ultimo boekjaar in loondienst (FTE)	281	276	236
Vrouwen	57%	56%	55%
Onbepaalde tijd	84%	79%	85%
Gemiddelde leeftijd	46	45	44
Ziekteverzuim (excl. zwangerschapsverlof)	4,9%	5,3%	4,2%
Aantal stagiaires en studenten zorgkampagne (gestart in boekjaar)	10	14	20

Betekenisvolle ledenorganisatie

Positieve impact op leden, medewerkers en hun leefomgeving

We hebben oog voor het welzijn van onze leden, niet alleen met diensten en producten, maar ook door onze bijdrage aan maatschappelijke en lokale initiatieven. Het nastreven van een duurzame samenleving voelt voor Univé als vanzelfsprekend.

“Dit past bij de verantwoordelijkheid die wij als coöperatie voelen voor de toekomst van huidige én nieuwe generaties.”

Het coöperatieve gedachtegoed is ons antwoord op de groeiende behoefte aan zekerheid bij onze leden. Het staat voor maatschappelijke waarde: bijdragen aan de samenleving in plaats van het nastreven van eigen gewin. We staan als betekenisvolle ledenorganisatie voor een samenleving waarin mensen zich met elkaar verbonden voelen en voor elkaar zorgen. Zo helpen we om sociale verbindingen te versterken en te bouwen aan een samenleving waarin iedereen meedoet. Daarnaast stimuleren we onze leden zelf ook verantwoorde keuzes te maken en helpen we hen hun leefomgeving socialer en duurzamer te maken. We werken samen met organisaties die, net als wij, doelen nastreven voor een duurzame samenleving.

Betekenisvol groeien betekent ook dat we onze eigen bedrijfsvoering duurzaam en integer inrichten en hier transparant over communiceren. Het gaat dus om onze manier van werken en ondernemen. De door de Ledenraad geformuleerde ‘Ledenbehoefte’ en de daarin opgenomen Univé merkwaarden (Samen, Dichtbij en Doen) geven richting aan de wijze waarop we dit vorm geven.

Environmental, Social en Governance (ESG)

Als Univé leggen we sinds enige jaren de focus in ons Environmental, Social en Governance (ESG) (beleggings)beleid op drie van de Duurzame Ontwikkelingsdoelen: Goede Gezondheid en Welzijn (SDG3), Klimaatactie (SDG13) en Partnerships om de doelstellingen te bereiken (SDG17).

Deze doelstellingen sluiten naadloos aan bij onze coöperatieve achtergrond. Univé werkt al jaren samen met organisaties om schade en leed voor onze leden te voorkomen en te beperken. We zoeken daarnaast naar organisaties om mee samen te werken aan de duurzame ontwikkelingsdoelen. Want ook daarvoor geldt: door samen te werken, staan we sterker. Vanuit deze visie en dit commitment werken we binnen de Univé Formule, samen met leden, medewerkers en leveranciers, verder aan het formuleren en realiseren van ambities en doelstellingen op de ESG thema’s.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

Univé Stad en Land moet over het boekjaar 2025 (rapportage in 2026) voldoen aan de ‘Corporate Sustainability Reporting Directive’. De CSRD vloeit voort uit de Europese ‘Green Deal’ en het bijbehorende actieplan ‘Financing Sustainable Growth’. In de CSRD staan de eisen waarover grote ondernemingen moeten rapporteren op de thema’s; Environment (E), Social (S) en Governance (G).

Op Univé Formule niveau zijn stappen gezet om als Univé Stad en Land over 2025 te kunnen voldoen aan de CSRD. Univé Stad en Land is actief betrokken bij deze activiteiten. Een belangrijke stap in duurzaamheidsverslaggeving is een uitwerking van het concept dubbele materialiteit. Dit concept kijkt bij het bepalen van de materialiteit naar zowel de financiële materialiteit (wat is de impact van bijvoorbeeld klimaatverandering op Univé?) als de impactmaterialiteit (wat is de impact van Univé op haar omgeving?). Met andere woorden: zowel van buiten naar binnen (outside-in) als van binnen naar buiten (inside-out).

Bijdrage aan een beter klimaat (Environment)

De impact van klimaatverandering is onvoorstelbaar groot, voor onszelf maar vooral ook voor toekomstige generaties. Het afgelopen jaar werd dit op meerdere manieren duidelijk: hitte en droogte, overstromingen en noodweer. De gevolgen waren voor iedereen voelbaar. Bij Univé Stad en Land voelen we ons meer dan verantwoordelijk om bij te dragen aan het zo veel mogelijk tegengaan van klimaatverandering. Door onze eigen CO₂-footprint zo klein mogelijk te maken en onze medewerkers, onze samenwerkingspartners en onze leden te stimuleren hetzelfde te doen.

In samenwerking met onze partners kiezen we voor verdere verduurzaming van schadeherstel, de beleggingen en de eigen bedrijfsvoering. Hierbij streven we naar het voldoen aan de ambities ten aanzien van reductie van CO₂ uit het Parijsakkoord.

Meedenken over risico's verzekeraar houden (klimaatadaptatie en -mitigatie)

Klimaatverandering brengt nieuwe risico's met zich mee. Denk bijvoorbeeld aan voor Nederland langdurige droogte waardoor het waterpeil zakt. Hierdoor ontstaan meer risico's, bijvoorbeeld voor gebouwen op houten funderingen. Een ander voorbeeld is bebouwing in laaggelegen delen van Nederland. Hoe verzekeraar zijn dit soort nieuwe risico's in de toekomst? In 2023 hebben we onze kennis en inzichten over klimaatverandering en de risico's die daarbij horen verder verrijkt. Zo krijgen we meer zicht op de ontwikkeling van risico's. Deze kennis gebruiken we om de risico's voor onze leden te beperken en/of verzekeraar te houden. Nu én in de toekomst.

Onze CO₂-footprint in onze bedrijfsvoering

Univé Stad en Land heeft de ambitie om de CO₂-footprint in de komende jaren te verkleinen. We hebben duurzaamheid een duidelijke plek gegeven in ons inkoop- en mobiliteitsbeleid. De CO₂-footprint van onze eigen bedrijfsvoering bepalen we met behulp van de Milieubarometer van Stimular. Deze tool vertaalt de verbruiksgegevens van onder andere elektra en gas, afvalproductie en mobiliteit. Op deze manier monitoren we of we voldoen aan de wet- en regelgeving en aan de klimaatdoelen uit het Parijs-akkoord. Wij zien dat onze mobiliteitsbewegingen de meeste CO₂ uitstoot veroorzaken. Om die CO₂ uitstoot te verminderen nemen we gericht maatregelen. Dit komt onder andere terug in de aanpassingen van onze mobiliteitsregelingen waaronder de leaseregeling waarin elektrisch of hybride rijden als uitgangspunt is opgenomen. Dit sluit aan bij het streven van de overheid werkgevers kritischer te laten kijken naar de duurzaamheid van hun mobiliteit en hen te stimuleren te kiezen voor schonere alternatieven. Vanaf 1 juli 2024 gaan wij jaarlijks rapporteren over de kilometers die onze medewerkers afleggen voor woon-, werk- en zakelijk verkeer.

Circulair winkelconcept

Bij de inrichting van winkels wordt waar mogelijk gewerkt met hergebruikte materialen. Denk hierbij aan plafondplaten uit NS treinen als tafelblad, tapijresten als vloertegels en spijkerbroeken voor stoelbekleding. Kleine stappen, maar wel een belangrijke mijlpaal om te komen tot een versnelling van de verankering van duurzaamheidsaspecten in onze bedrijfsvoering.

Duurzaam en verantwoord beleggen

Wij beheren de premies van onze verzekerden. Een deel van dit geld beleggen we. Dit doen we zorgvuldig, duurzaam en transparant. Onze overtuigingen en uitgangspunten over duurzaam beleggen zijn gebaseerd op het ESG-beleid. Vanzelfsprekend houden we ons hierbij aan de Code Duurzaam Beleggen en aan het Convenant Internationaal Verantwoord Beleggen.

Wij beoordelen continu, in samenspraak met onze vermogensbeheerder, of bedrijven en/of sectoren passen bij onze overtuigingen en uitgangspunten. Zo beleggen wij in principe niet in bedrijven die zich bezighouden met de productie van controversiële wapens. Ook tabak- en kolenproducenten sluiten wij uit, net als bedrijven die de UN Global Compact ernstig schenden. De UN Global Compact omvat tien principes op het gebied van mensenrechten, arbeidsrechten, milieu en anti-corruptie. Doorlopend beoordeelt MSCI ESG Research of de bedrijven waarin we beleggen zich houden aan de UN Global Compact. Onze vermogensbeheerder spreekt managers van de fondsen waarin wij beleggen aan op basis van ons ESG-beleid en ambities. Deze managers treden in dialoog met onderliggende ondernemingen. Dit noemen we (indirect) engagement. Zo willen we het duurzame gedrag van bedrijven waarin we beleggen verbeteren en positieve veranderingen bewerkstelligen.

Wij beleggen zoveel mogelijk via fondsen. Daarvoor kiezen we fondsen die voldoen aan ons ESG-beleid. Jaarlijks beoordelen we op welke manier deze fondsen verantwoord beleggen in hun beleid hebben opgenomen en of verdere aanscherping mogelijk is. Door de gehele portefeuille van Univé Stad en Land nu te beleggen in ESG 'Best-in-class' fondsen in Europa en Wereldwijd hebben we in 2022 voor een ambitieuze invulling van het ESG-beleid binnen een passieve strategie gekozen. Deze ESG 'Best-in-class' fondsen hebben een nadruk op hogere ESG scores binnen de verschillende sectoren, een verdere reductie van de CO2-footprint waarbij meer impact wordt gemaakt op de doelstellingen ten aanzien van Klimaatactie (SDG13), Duurzame energie (SDG7) en Gezond en Welzijn (SDG3).

Univé Stad en Land is voornemens om in 2024 het klimaatcommitment voor de financiële sector te ondertekenen. Om invulling te geven aan dit voornemen zijn wij, in samenspraak met vermogensbeheerder Van Lanschot Kempen Investment Management, ons beleid aan het aanscherpen en een klimaatactieplan aan het opstellen.

Lokale kracht en gemeenschapszin (Social)

Univé Stad en Land voelt zich betrokken bij de lokale gemeenschap van onze leden. Onze wortels liggen in de regio, letterlijk dichtbij onze leden. We dragen bij aan oplossingen die gezondheid, veiligheid en welzijn bevorderen. Voor onze medemens in het algemeen en voor onze medewerkers en onze leden in het bijzonder. Hierbij verdienen kwetsbare groepen extra aandacht, zodat iedereen mee kan doen op diens eigen manier. We stimuleren een gezonde leefstijl voor leden en medewerkers en we ondersteunen projecten die bijdragen aan het welzijn of fijn samenleven in de buurt. Daarom ondersteunen we allerlei lokale en regionale maatschappelijke initiatieven. Onderstaand enkele voorbeelden hoe wij bijdragen aan de zekerheid van een veilige, gezonde en actieve leefomgeving voor onze leden.

Goed doen dagen voor medewerkers

Veel van onze medewerkers zijn vanzelfsprekend al als vrijwilliger actief in hun eigen leefomgeving. Vanaf 2022 hebben alle medewerkers ook de mogelijkheid om vier (werk)dagen per jaar, alleen of samen, mooie initiatieven in hun eigen leefomgeving op te zetten of aan bestaande initiatieven deel te nemen. Hiermee versterken we het gevoel bij medewerkers van 'goed doen' voor de eigen leefomgeving en maken we samen positieve impact op onze samenleving. Veel verenigingen, instellingen en andere organisaties hebben al kennis gemaakt met de helpende handen van onze enthousiaste medewerkers.

Stichting voor Elkaar

Met de aan Univé Stad en Land gelieerde Stichting voor Elkaar steunen wij goede doelen en projecten die een groot publiek aanspreken. Op deze wijze geven wij invulling aan de Univé merkwaarden (Samen, Dichtbij en Doen). Dit zijn bij voorkeur projecten en goede doelen gericht op het voorkomen en beperken van risico's en/of waarbij mensen elkaar ontmoeten, waar ruimte is voor persoonlijk contact, dichtbij huis. Daarmee maken we samen de leefomgeving van onze leden nog leuker en veiliger. Per kalenderjaar wordt in afstemming met de Ledenraad een bedrag ter donatie beschikbaar gesteld. Per gehonoreerde aanvraag wordt in principe maximaal € 2.000 gedoneerd. Ook medewerkers en leden van de Ledenraad van Univé Stad en Land hebben namens Stichting voor Elkaar in hun eigen leefomgeving een organisatie of vereniging (financieel) ondersteund. In totaal is in 2023 ruim € 144.000 (2022: € 148.000) aan allerlei initiatieven gedoneerd.

Stichting Univé Buurtfonds

Ook de landelijke Stichting Univé Buurtfonds steunt initiatieven die de sociale cohesie en veiligheid bevorderen. Bijvoorbeeld het clubhuis of de beweegtuinen die door Stichting Univé Buurtfonds worden gesteund. In 2023 zijn in het werkgebied van Univé Stad en Land 20 verzoeken om financiële ondersteuning (totaal € 66.000) van initiatieven gehonoreerd (bijv. (school)speelpleinen, duo fietsen, AED (cursus)).

Univé is Supporter van Sport

Sporten en bewegen is belangrijk. Daarom stimuleert Univé sporten en bewegen. Univé is al meer dan 12 jaar lang 1% FairShare partner van Fonds Gehandicaptensport. Zo kunnen ook mensen met een beperking genieten van het sporten. Dat alles doen we onder de naam 'Supporter van Sport'. Via sport is Univé altijd dichtbij! Van topsport tot breedtesport, voor jong en oud, van verenigingen tot evenementen. In het werkgebied van Univé Stad en Land zijn wij betrokken bij onder andere het Freddie Pranger G-voetbaltoernooi in Stadskanaal, Erbens Vechtdaltoer in Dalfsen, de Onderdijksrun in Kampen, de Voorster Triathlon in Twello en de YUMANRACE in Hellendoorn.

Sociaal incasseren

In Nederland zijn er heel veel initiatieven op het gebied van schuldhulpverlening. Schulden zijn een maatschappelijk probleem. Het creëren van bewustzijn rondom de schuldenproblematiek is cruciaal. Het is een probleem dat gepaard gaat met stress en schaamte en een grote impact heeft op de levensvreugde van de betrokkenen, terwijl niet elke onbetaalde rekening verwijtbaar is. Univé voorkomt graag dat haar leden in schuldproblemen raken en heeft zich daarom sinds 2021 als partner aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute, initiatiefnemer van Geldfit. Geldfit helpt mensen met tips en advies over geld en kan zo helpen schulden te voorkomen. Wij steunen dit initiatief financieel; zo helpen we om problematische schulden op de lange termijn te voorkomen.

Univé wil haar leden helpen, juist ook als het even iets minder gaat en ze bijvoorbeeld tijdelijk hun premie niet kunnen betalen. Een voor de leden haalbare betalingsregeling heeft voor ons de voorkeur boven een incassoprocedure. Intern werken we aan bewustzijn van medewerkers, zodat zij leden met schulden kunnen herkennen en kunnen attenderen op hulp. Met het attenderen op de mogelijkheden van Geldfit stellen wij het welzijn van onze leden centraal. Zo kijken we naar elkaar om.

Het incassobureau waarmee we samenwerken is net als wij aangesloten bij de Nederlandse Schuldhulproute. Zij wijst onze leden ook actief op de mogelijkheden van Geldfit.

Veilig Verkeer Nederland

Univé en Veilig Verkeer Nederland (VVN) werken op verschillende manieren samen aan het vergroten van de verkeersveiligheid in de wijk. In 2023 ondersteunde Stichting Univé Buurtfonds het participatiepunt en de buurtacties van VVN. Via de Veilige buurt-app van Univé kunnen bewoners bij het participatiepunt van VVN melding doen van onveilige verkeerssituaties in de buurt. Gezamenlijke buurtacties waren in 2023 onder andere: het uitdelen van fietslampjes in het najaar, e-bike trainingen voor senioren en campagnes voor verlagen van de maximumsnelheid in de wijken naar 30 km per uur. Zo werken Stichting Univé Buurtfonds, VVN en buurtbewoners samen aan een verkeersveilige en fijne leefomgeving. Waar kinderen buiten kunnen spelen en iedereen veilig aan het verkeer kan deelnemen.

Aantrekkelijk en betekenisvol werkgeverschap (Social/Governance)

De wereld om ons heen en de manier van werken verandert snel. Dat vraagt continu aandacht voor ieders duurzame inzetbaarheid. Om medewerkers hierin te faciliteren investeren we in de fysieke, mentale, sociaal-emotionele en spirituele gezondheid van onze medewerkers. We stimuleren medewerkers zelf verantwoordelijkheid te nemen voor hun persoonlijke en professionele ontwikkeling.

Voor een nadere toelichting op dit thema wordt verwezen naar het hoofdstuk 'Gezonde en tevreden medewerkers'.

Integere en transparante bedrijfsvoering (Governance)

Beleid en gedragsregels

Het vertrouwen in het zekerheidsmerk Univé is groot, daar zijn we ongelofelijk trots en zuinig op. Het blijven(d) voldoen aan geldende wet- en regelgeving zien wij als coöperatie als een onderdeel van het DNA en als basis van het vertrouwen van leden in Univé.

Binnen Univé Stad en Land dragen beleidsstukken, gedragsregels en het voorbeeldgedrag van de Raad van Bestuur en het management bij aan het gewenste gedrag. Univé wil eerlijk, veilig en fatsoenlijk zijn in alles wat ze doet. En onze medewerkers zijn daarbij het visitekaartje naar buiten. Vooral als het gaat om integriteit. Samen met medewerkers en interne specialisten zoeken wij continu naar verbetering van onze processen om onze leden een optimale dienstverlening te laten ervaren, (aantoonbaar) te voldoen aan de geldende externe en interne eisen en het behalen van een noodzakelijk duurzaam rendement voor Univé Stad en Land.

Binnen de Univé Formule worden deze onderwerpen zoveel mogelijk gezamenlijk en projectmatig aangepakt. Het implementeren, borgen en beheersen van het naleven van deze eisen ligt vanzelfsprekend bij Univé Stad en Land.

Integriteit

Univé beschikt over een specifiek Integriteitbeleid om ongewenst gedrag en belangenverstrengeling tegen te gaan. Als kompas hanteren we hierbij de volgende integriteitswaarden; eerlijk, veilig en fatsoenlijk. Zo kennen wij een Gedragscode, onder meer gericht op het voorkomen van integriteitsschendingen waaronder discriminatie en intimidatie, die door iedere medewerker wordt onderschreven. Alle medewerkers van Univé leggen daarnaast de beroepseed of -belofte af.

Naast de genoemde Gedragscode, kennen we tevens een Regeling geschenken en uitnodigingen, een Regeling nevenfuncties, een Beheerst Beloningsbeleid, alsmede diverse protocollen en overige regelingen voor onder andere het gebruik van internet, e-mail en intranet.

In het onboardingstraject worden nieuwe medewerkers uitvoerig meegenomen in deze regelingen en periodiek wordt door middel van e-learnings en/of uitvragen aandacht gevraagd voor deze onderwerpen. Conform de Regeling screening personeel worden nieuwe medewerkers voor indiensttreding gescreend door onze afdeling Veiligheidszaken (pre-employment screening). Daarnaast vindt een vervolgscreening eens in de 5 jaar plaats voor alle medewerkers (in-employment screening).

Voor het uitvoeren van werkzaamheden door de medewerkers beschikt Univé over uitgebreide beheersingsmaatregelen op het gebied van autorisatiebeheer en functiescheiding. Om op een zo laagdrempelige en veilige manier interne misstanden aan de orde te stellen, hebben we de Regeling melden misstanden (Klokkenluidersregeling) vastgesteld. Daarnaast bestaat de mogelijkheid op een veilige basis misstanden te melden bij de vertrouwenspersonen. Deze interne incidenten krijgen de volle aandacht en worden altijd zorgvuldig onderzocht. Uiteraard met inachtneming van de externe en interne wet- en regelgeving die daarvoor gelden.

Het onderwerp integriteit is onderdeel van diverse overige beleidsdocumenten en regelingen, onder andere van het inkoopbeleid, het personeelsbeleid en het privacybeleid.

Fraude

Univé is een organisatie die dichtbij haar leden staat en gericht is op het bieden van financiële zekerheden aan haar leden. Zorgvuldige en effectieve beheersing van het frauderisico in de bedrijfsvoering is een belangrijke factor om optimale toegevoegde waarde voor onze leden te creëren. Een adequaat fraudebeleid vinden wij essentieel voor het vertrouwen van leden in onze organisatie en daarmee voor de continuïteit en integriteit van (het zekerheidsmerk) Univé.

Univé heeft een formulebreed fraudebeleid vastgelegd. Univé accepteert fraude, corruptie, omkoping en overige criminaliteit niet en voert een actief, eenduidig en consistent fraudebeleid gericht op het voorkomen en bestrijden van fraude. De invulling van fraudebeheersing wordt bepaald door de uitkomst van een risicoanalyse op het frauderisico. Fraudebeheersing bij Univé vindt daarmee risico gebaseerd plaats. In ons risicoraamwerk worden interne en externe frauderisico's onderkend. Systematisch wordt op strategisch, tactisch en operationeel niveau onderzoek gedaan naar de mate van beheersing hiervan. Het frauderisico maakt deel uit van de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) van de Univé-entiteiten zoals die iedere twee jaar wordt uitgevoerd.

Het fraudebeleid is gericht op preventie, voorkoming en bestrijding van fraude. Daarmee willen we de negatieve gevolgen – zowel financieel als op het gebied van reputatie – voor de organisatie en de branche beheersen en de continuïteit van onze bedrijfsvoering bevorderen. Fraude heeft namelijk een negatieve invloed op onze bedrijfsresultaten en is daarnaast ook maatschappelijk gezien onaanvaardbaar.

Univé heeft diverse preventieve en repressieve maatregelen van interne beheersing getroffen om specifieke frauderisico's bij leden, medewerkers en leveranciers te mitigeren. Daaronder vallen onder andere het preventief informeren van leden over maatregelen en het opleggen daarvan als fraude geconstateerd wordt. Daarnaast maken we actief gebruik van fraude (waarschuwing)systemen en beschikken we over diverse procedures en werkinstructies om fraude tijdig te detecteren. Om fraude optimaal te kunnen beheersen heeft de Univé Formule een speciale afdeling Veiligheidszaken ingericht, die zich volledig toelegt op fraudebeheersing in de breedste zin van het woord.

Voldoen aan wet- en regelgeving

De beheersing van compliance risico's is door het toegenomen eigenaarschap in de eerste lijn, het gestructureerd werken aan beheersing van processen en een goed functionerende tweede lijn in algemene zin verder versterkt en van voldoende niveau. Wij voldoen in belangrijke mate aan relevante wet- en regelgeving. Op het thema privacy zijn in 2023 belangrijkste stappen gezet, met name als het gaat om een goede aantoonbare borging binnen de organisatie. De daadwerkelijke operationele beheersing vraagt in 2024 nog verdere aandacht.

Beheerst, transparant en zorgvuldig beloningsbeleid

Algemene uitgangspunten

Het beloningsbeleid van Univé Stad en Land is in de eerste plaats bedoeld om goede mensen aan te trekken en aan ons te binden. Mensen die helpen onze strategie te realiseren. Alleen zo kunnen we op de lange termijn de belangen van Univé – en die van onze leden – waarborgen. Wij kiezen voor een beloningsbeleid dat integer handelen bevordert. Dat voorkomt dat we onverantwoorde risico's nemen, en dat past bij onze coöperatieve identiteit. Bij Univé Stad en Land hanteren we een zorgvuldig, beheerst en duurzaam beloningsbeleid.

Dit beloningsbeleid voldoet aan de Wet op het financieel toezicht (Wft), op andere relevante wet- en regelgeving en op de uitvoeringsinstructies van De Nederlandsche Bank en de Autoriteit Financiële Markten. Ook houden we rekening met de algemeen aanvaarde opvattingen in de samenleving over gerechtvaardigde beloningen.

Met het beloningsbeleid willen we de strategie van Univé en Stad en Land (Betekenisvol groeien) ondersteunen. Univé Stad en Land hanteert een zorgvuldig, beheerst en op duurzaamheid gebaseerd beloningsbeleid dat past bij haar strategie, risicobereidheid, bedrijfsdoelstellingen en waarden, waarbij rekening wordt gehouden met de lange termijn belangen van de verzekeraar en het maatschappelijke draagvlak. Het beloningsbeleid is in overeenstemming met en draagt bij aan een degelijke en doeltreffende risicobeheersing, onder meer van duurzaamheidsrisico's, en moedigt niet aan tot het nemen van meer risico's dan voor Univé Stad en Land aanvaardbaar zijn.

Marktconform salaris

Univé Stad en Land streeft naar marktconforme salarissen van medewerkers. Voor iedere functie stellen we een salarisschaal vast. Dat doen we op basis van een functieprofiel, een algemeen geaccepteerd systeem van functiewaardering (incl. onafhankelijke toetsing) en loonschalen uit de geldende cao. Voor leden van de Raad van Bestuur voeren we periodiek benchmarkonderzoeken uit om te bepalen wat een marktconforme beloning is.

Het beloningsbeleid van Univé Stad en Land kent in beginsel alleen vaste beloning. Dit is de belangrijkste "beheersmaatregel" als het gaat om het voorkomen van onzorgvuldige klantbehandeling en/of het nemen van onaanvaardbare risico's door ongewenste financiële prikkels. Univé Stad en Land voert terughoudend beleid ten aanzien van afwijkingen. Afwijkingen betreffen enkel individuele en incidentele situaties en zijn nooit groter dan 0,5 bruto maandsalaris (exclusief vakantiegeld). Met deze maximering beoogt Univé Stad en Land de risico's die afwijkingen van dit beloningsbeleid met zich meebrengen te beperken. Bij afwijkingen blijft de geest van het beloningsbeleid leidend.

Pensioenen

De medewerkers (incl. de Raad van Bestuur) van Univé Stad en Land vallen onder de pensioenregeling (thans beschikbare premieregeling) die wordt uitgevoerd door ASR. Daarnaast kunnen geen andere pensioentoezeggingen worden gedaan, met uitzondering van een eventuele voorziening ter compensatie van de gevolgen van wettelijke maatregelen. De pensioenregeling is gebaseerd op de basispensioenregeling uit de cao voor het verzekeringsbedrijf. De cao volgt de ontwikkelingen in de branche, waarmee afstemming op de bedrijfsstrategie, doelstellingen, waarden en lange termijn belangen van Univé Stad en Land zijn gewaarborgd.

Overige regelingen

Bij Univé Stad en Land is het geen gewoonte medewerkers vast te houden of aan te trekken door ze een tegemoetkoming te geven. Ons beloningsbeleid bevat dan in beginsel ook geen retentie- of welkomstpakketten. Vertrekvergoedingen voor medewerkers, niet zijnde leden van de Raad van Bestuur, kunnen worden vastgesteld conform een beëindigingsovereenkomst met wederzijds goedvinden ofwel een vertrekregeling opgenomen in een sociaal plan. Voor de leden van de Raad van Bestuur zijn vertrekvergoedingen – indien van toepassing – beperkt tot maximaal één vast jaarsalaris.

Governance beloningsbeleid

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen, uitvoeren en periodiek actualiseren van het algehele beloningsbeleid. De Raad van Commissarissen keurt de beginselen voor het beloningsbeleid voor medewerkers goed. Daar waar het beloningsbeleid de leden van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen betreft, stelt de Ledenraad de hoofdlijnen van het beloningsbeleid vast. De Raad van Commissarissen evalueert dit beleid en stelt de bezoldiging en andere arbeidsvoorwaarden van de Raad van Bestuur vast.

De afdeling HR bereidt het opstellen, uitvoeren en periodiek actualiseren van het beloningsbeleid door de Raad van Bestuur voor. Ook bereidt de afdeling HR beloningsvoorstellen voor en coördineert de afdeling de evaluatie van het beloningsbeleid.

De Riskmanagementfunctie beoordeelt of de uitgangspunten van het beloningsbeleid voldoende passend zijn bij het risicoprofiel en de proportionaliteit van de organisatie. Daarnaast bestaan zijn taken uit het faciliteren van risicoanalyses, analyseren van de effecten van de (variabele) beloningsstructuur op het risicoprofiel van de onderneming en het uitbrengen van een opinie op basis van die analyse. Ook brengt hij op verzoek van HR een advies uit bij een voorgenomen besluit over een variabele beloning die afwijkt van het vastgestelde beloningsbeleid, toetst risico-gebaseerd de werking van mogelijke beheersmaatregelen die in het kader van dit beloningsbeleid (of afwijking daarvan) worden geadviseerd en/of geïmplementeerd, als onderdeel van het Internal Control Framework.

De compliance functie verricht periodiek (minimaal driejaarlijks) een compliance risicoanalyse op het beloningsbeleid, monitort (risico-gebaseerd) de mate van compliant zijn van Univé Stad en Land met regelgeving op het gebied van beloningsbeleid, brengt op verzoek van HR een advies uit bij een voorgenomen besluit over een variabele beloning dat afwijkt van het vastgestelde beloningsbeleid en rapporteert aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen met betrekking tot bovenstaande, waaronder ook compliance-overtredingen worden begrepen.

Internal Audit voert periodiek risico-gebaseerde audits uit op de opzet, uitvoering en effecten van het beloningsbeleid en rapporteert hierover aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen.

Beloning leden Raad van Bestuur

De Raad van Commissarissen stelt jaarlijks de beloning van de leden van de Raad van Bestuur vast. Dit gebeurt op advies van HR-Commissie. De hoogte van de beloning is gebaseerd op een binnen Univé Formule periodiek uitgevoerd benchmarkonderzoek door een externe beloningsadviseur. Bij het bepalen van de hoogte van de beloning houden we rekening met het coöperatieve karakter van Univé. De Raad van Commissarissen voert jaarlijks gesprekken met de leden van de Raad van Bestuur. Daarin komt onder meer ter sprake in hoeverre de vooraf opgestelde plannen en doelstellingen zijn gerealiseerd.

Transparantie beloningsbeleid

Univé Stad en Land draagt zorg voor publicatie van een beschrijving van het beloningsbeleid. Tenminste eenmaal per drie jaar, of zoveel vaker als er ontwikkelingen zijn die hiertoe aanleiding geven, wordt het beloningsbeleid geëvalueerd.

Het beloningsbeleid van Univé voorziet in doelstellingen die in de inleiding zijn beschreven. Univé voert terughoudend beleid ten aanzien van afwijkingen. In sommige situaties is het beleid ontoereikend. Het moet mogelijk zijn om in dergelijke situaties van het beleid af te wijken, bijvoorbeeld om goede mensen aan te trekken en aan ons te binden.

Op basis van de Wet financieel toezicht (Wft) zijn we verplicht te rapporteren over het aantal natuurlijke personen dat onder onze verantwoordelijkheid werkzaam is, met een totale jaarlijkse beloning van € 1 mln. of meer. Bij Univé Stad en Land is hier geen sprake van.

Op 1 januari 2023 is de Wet nadere beloningsmaatregelen financiële ondernemingen in werking getreden. Deze wet verplicht financiële ondernemingen onder andere 'zich rekenschap te geven en verantwoording af te leggen over de verhouding van de beloningen tot de maatschappelijke functie van de onderneming en de totstandkoming hiervan'.

Uit een analyse van ons beloningsbeleid blijkt dat Univé Stad en Land zich bewust is van de maatschappelijke positie, hier in het beloningsbeleid rekening mee houdt en publiekelijk verantwoording aflegt over de verhouding van de beloningen tot haar maatschappelijke functie.

Toelichting op het financiële resultaat

Analyse resultaat per activiteit

Voor een duidelijke toelichting op het resultaat vóór belastingen over boekjaar 2023 maken we gebruik van de volgende indeling van onze bedrijfsactiviteiten:

In € 1.000	2023	2022	Verschil
Resultaat Verzekeren	2.563	1.501	1.062
Resultaat Beleggen	4.586	(3.285)	7.871
Resultaat Bemiddelen	(2.303)	(2.570)	267
Resultaat Coöperatie	(1.717)	(2.658)	941
Resultaat totaal vóór belastingen	3.128	(7.011)	10.139

Het Resultaat Coöperatie betreft de kosten (2023: € 1,7 mln., 2022: € 2,7 mln.) die direct samenhangen met het zijn van een (leden) coöperatie. In 2022 betreft dit ook de extra afwaardering van de goodwill ten aanzien van Ten Broeke Makelaardij en Verzekeringen B.V. (€ 0,6 mln.) en overige andere lasten. Hieronder wordt een korte toelichting op de overige (kern)activiteiten gegeven.

Resultaat Verzekeren

In € 1.000	2023	2022	Verschil
Verdiende premie bruto	37.601	33.571	4.030
Uitgaande herverzekeringspremie	(4.789)	(4.531)	(257)
Netto verdiende premie	32.813	29.040	3.773
Overige technische baten	0	51	(51)
Bruto schaden	(19.699)	(18.877)	(822)
Aandeel herverzekeraar	2.895	3.490	(595)
Mutatie voorz. schadebehandelingskosten	(43)	(49)	6
Schaden eigen rekening	(16.847)	(15.436)	(1.411)
Bruto resultaat verzekeren	15.966	13.655	2.311
Provisielast ¹⁾	(7.670)	(6.843)	(827)
Overige bedrijfskosten ²⁾	(5.734)	(5.311)	(422)
Bedrijfskosten	(13.404)	(12.154)	(1.249)
Netto resultaat verzekeren	2.563	1.501	1.062
Resultaat uit beleggingen	3.688	(3.859)	7.547
Andere (rente) baten en lasten	687	(44)	731
Resultaat voor belastingen	6.938	(2.402)	9.340

1) Deze provisielast komt niet tot uitdrukking in de geconsolideerde jaarrekening. Het betreft een interne verrekening tussen de activiteiten bemiddelen (uitvoering/opbrengst) en verzekeren (uitbesteding/kosten).

2) De overige bedrijfskosten zijn incl. interne schadebehandelingskosten (€ 973k; 2022: € 982k). In de jaarrekening zijn deze verwerkt in de schadelast.

Premie

De verdiende premie is in 2023 met 12% (2022: 8,6%) gestegen. De premiestand (te prolongeren premie) particulier is in 2023 met 11,2% (2022: 9,6%) gestegen, de premiestand zakelijk met 17,8% (2022: 17,6%). Deze forse stijging van de (stand)premie is met name het gevolg van het actualiseren

(incl. indexatie) van onderliggende waarden van de verzekerde objecten en de extra groei van met name het aantal zakelijke en agrarische verzekerden. De indexatie van verzekerende waarden weerspiegelt de inflatie ten aanzien van herbouwkosten in de afgelopen jaren.

De betaalde herverzekeringspremies komen ten goede aan de externe herverzekeraar. In ruil hiervoor neemt zij risico's boven een bepaald bedrag voor haar rekening. Voor meer informatie over het herverzekeringsprogramma wordt verwezen naar de jaarrekening.

Overige technische baten

Dit betreft in 2022 een eenmalige bijdrage van N.V. Univé Schade inzake de aanvullende cyberdekkingen op woonpolissen.

Schade

Het schadejaar 2023 kent een fors aantal (totaal)schades van grotere objecten. Het bruto schadepercentage (bruto schade/verdiende premie bruto) over boekjaar 2023 bedraagt 52% (2022: 55%). Een deel van bovengenoemde schades (het gedeelte boven de € 0,75 mln. per schade) is verhaald op de herverzekeraar (totaal € 2,9 mln.).

In februari 2022 heeft een drietal stormen tot ruim 3.900 schadeclaims en tot een bruto schadelast van € 5,3 mln. geleid.

	2023	2022	2020
Reguliere schaden	7.215	7.670	7.759
Storm, blikseminslag, neerslag en andere natuur	1.686	3.436	1.439
Niet gedekt, beneden eigen risico	2.411	3.748	3.502
Aantal ingediende claims	11.312	14.854	12.700
Claims van € 50.000 tot € 100.000	13	13	4
Claims van € 100.000 tot € 250.000	9	5	6
Claims van € 250.000 tot € 500.000	2	2	1
Claims boven € 500.000	7	4	1
	31	24	12

Bedrijfskosten

De provisielast is de (interne) vergoeding van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. aan Univé Stad en Land B.V. (financieel dienstverlener) die commerciële activiteiten uitvoert en hiervoor een marktconforme vergoeding ontvangt. De vergoeding bedraagt 20% over particuliere objecten en 22% over zakelijke en agrarische objecten.

De overige bedrijfskosten hebben betrekking op de doorbelasting van kosten door Univé Stad en Land Organisatie B.V. welke betrekking hebben op het uitvoeren van specifieke verzekeringsactiviteiten.

Hieronder vallen ook de technische lasten, onder meer externe inspectie- en preventiekosten, die rechtstreeks verband houden met de verzekeringsportefeuille en de overige bedrijfskosten onder andere de kosten van informatiesystemen en een commerciële bijdrage aan het zekerheidsmerk Univé.

Resultaat beleggen

In € 1.000	2023	2022	Verschil
Onroerend goed	232	736	(504)
Aandelen, deelnemingsbewijzen en andere niet-vastrentende waardepapieren	3.850	(3.867)	7.717
Overig vastrentend	0	0	0
Bruto opbrengst	4.082	(3.131)	7.213
Beheerskosten / Rentelasten	(157)	(124)	(33)
Overige financiële baten / lasten	661	(30)	691
Resultaat beleggen	4.586	(3.285)	7.871

Onroerend goed

Het resultaat uit beleggingen in onroerend goed is fors lager dan voorgaand jaar als gevolg van (noodzakelijke) investeringen in met name het pand in Apeldoorn. De reguliere netto opbrengsten uit onroerend goed betreffen huuropbrengsten (intern en extern) op panden verminderd met de directe kosten. Het interne gebruik wordt in de vorm van huur (% van actuele waarde) doorbelast aan de activiteiten binnen Univé Stad en Land. De opbrengsten uit onroerend goed bedragen in 2023 € 0,65 mln. (2022: € 0,5 mln.). Het huurprijsniveau in de markt (incl. incentives) is ten opzichte van voorgaande jaren iets verslechterd. Dit heeft in 2023 geleid tot een geringe afwaardering van € 0,15 mln. van het pand in Apeldoorn.

Overige beleggingen

Univé Stad en Land kent een relatief defensief beleggingsbeleid gericht op groei van het vermogen en continuïteit op langere termijn. Passend bij het kapitaalbeleid van de brandverzekeraar wordt de beleggingsmix regelmatig herzien. We zien in 2023 een herstel op de aandelenbeurzen hetgeen heeft geleid tot een positief resultaat van € 3,9 mln. (2022: negatief € 3,9 mln.). De stijgende rente heeft geleid tot een beter (en positief) rendement op de liquide middelen. In 2023 is een 12 maand deposito van € 4 mln. tegen een aantrekkelijk rentepercentage vastgezet.

In 2023 heeft een verdere verduurzaming van de beleggingsportefeuille plaatsgevonden. Voor meer informatie hierover zie het hoofdstuk Betekenisvolle ledenorganisatie (duurzaam en verantwoord beleggen pagina 16).

Resultaat bemiddelen

In € 1.000	2023	2022	Verschil
Provisie Univé Schade	13.130	11.775	1.272
Provisie Univé Zorg	1.981	2.057	8
Provisie derden-maatschappijen	2.133	1.935	198
Opbrengsten DVO en overig advies	655	750	(95)
Opbrengsten extern	17.899	16.517	1.382
Provisieopbrengsten Brandverzekeraar ¹⁾	7.670	6.843	827
Opbrengsten totaal	25.569	23.360	2.210
Bedrijfskosten	(27.856)	(25.930)	(1.927)
Andere lasten	(17)	0	(17)
Resultaat bemiddelen	(2.303)	(2.570)	267

1) Deze opbrengst komt niet tot uitdrukking in de geconsolideerde jaarrekening. Het betreft een interne verrekening op basis van marktconform tarief tussen de activiteiten verzekeren en bemiddelen. Deze aangepaste weergave in het verslag van de Raad van Bestuur is erop gericht een zo goed mogelijk beeld te geven van de ontwikkelingen van de resultaten per activiteit.

Provisieopbrengsten & fee

De opbrengsten uit bemiddeling laten, ten opzichte van 2022, een stijging van 9,5% (2022: 6,3%) zien. Dit is met name het gevolg van een aanzienlijke groei van provisies uit de eigen brandportefeuille (12%) en in de schadeportefeuille bij N.V. Univé Schade (10,8%). De groei van provisies van N.V. Univé Schade wordt gevoed door een stijging van het aantal polissen (5,2%) en wordt beïnvloed door het concurrerende premieniveau van autoverzekeringen.

Ten aanzien van de provisies N.V. Univé Zorg (van verzekeraar VGZ) is sprake van redelijk stabiel beeld ten opzichte van 2022.

Mede door de overname van Ten Broeke Makelaardij (en Verzekeringen) B.V. (per 22 juni 2022) zijn de opbrengsten vanuit derdenmaatschappijen ten opzichte van vorig jaar met € 0,2 mln. gestegen. Een deel van de overgenomen assurantieportefeuilles is overgesloten naar Univé producten.

De omzet uit advies op fee basis (€ 0,7 mln.) ligt mede als gevolg van een lastige woningmarkt (hogere rente, minder transacties) op een iets lager niveau ten opzichte van 2022. Voor de komende jaren wordt, ingegeven door de in 2023 gestarte samenwerking met Vereniging Eigen Huis en gerichte campagnes, een groei van met name de omzet uit hypotheekadvies verwacht.

Bedrijfskosten

De bedrijfskosten betreffen de aan de activiteit bemiddelen toegerekende kosten. Deze zijn in 2023 ten opzichte van voorgaand jaar met 7,4% (€ 1,9 mln.) gestegen. Het streven naar en realisatie van versnelde groei vraagt om gerichte investeringen in extra (outbound)campagnes en online acquisitiekosten. Dit heeft onder meer geresulteerd in een positieve trend in de klanttevredenheid en versnelde groei in de portefeuille in alle segmenten.

Rendement bemiddelen

Het resultaat uit bemiddelen is reeds enkele jaren negatief. Door in te zetten op versnelde groei door middel van het opschalen van bewezen succesvolle pilots, het eind 2023 introduceren van een nieuwe en meer concurrerende woonpropositie en het beter profileren als adviesorganisatie voor o.a. hypotheke zal de portefeuille en daarmee de omzet naar verwachting versneld groeien. Tegelijkertijd wordt binnen de Univé Formule gewerkt aan efficiëntere en beter op elkaar aansluitende processen in de omnichannel dienstverlening aan onze leden. Het verantwoord gebruik van data en AI zal onze dienstverlening vanuit perspectief ledentevredenheid maar zeker ook de kosten positief beïnvloeden.

Bedrijfskosten

In € 1.000	2023	2022	Vershil
Salariskosten	17.246	16.813	433
Sociale lasten	3.030	3.012	18
Pensioenlasten	2.295	1.421	874
Overige personeelskosten	2.455	2.557	(103)
Personeelskosten	25.025	23.804	1.222
Eigen acquisitiekosten	1.173	1.034	140
Doorbelastingen Univé formule	1.093	984	109
Acquisitiekosten	2.266	2.018	249
Immateriële vaste activa	435	298	136
Materiële vaste activa	160	156	4
Afschrijvingskosten	595	454	140
Technische lasten	461	363	98
Huisvesting	1.461	1.475	(14)
ICT	2.751	2.330	420
Kantoorkosten	218	271	(53)
Algemene kosten	2.539	2.304	235
Overige beheerskosten	7.430	6.743	687
Bedrijfskosten	35.316	33.019	2.298

Ontwikkeling bedrijfskosten

De totale bedrijfskosten zijn ten opzichte van 2022 met 7% gestegen en bedragen € 35,3 mln. (2022: € 33 mln.). Verdeeld over meerdere categorieën is € 4,5 mln. (12,7% van totaal) aan door de Univé Formule doorbelaste (project)kosten verwerkt (2022: € 3,8 mln. en 12% van totaal).

De personeelskosten zijn gestegen met 5,1%. Het (gemiddeld) aantal fte's is redelijk gelijk aan voorgaand jaar en de cao verhoging van 2,25% begin 2023 was beperkt. De pensioenlasten (€ 2,3 mln.) zijn fors toegenomen ten opzichte van 2022. Dit is met name te verklaren door een grote vrijval van de pensioenvoorziening ultimo 2022 als gevolg van de hogere rentestand.

De afschrijvingen op immateriële vaste activa houden verband met de aankoop van assurantieportefeuilles.

De bedrijfskosten zijn ten laste van de volgende activiteiten gebracht:

In € 1.000	2023	2022	Vershil
Bemiddelen	27.856	25.930	1.927
Verzekeren	5.734	5.311	422
Coöperatie	1.727	1.778	(51)
Totale bedrijfskosten	35.316	33.019	2.297
Af: Interne schadebehandelingskosten verwerkt in schadelast	(982)	(982)	0
Bedrijfskosten in jaarrekening	34.334	32.037	2.297

Financiële positie

Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

De (geconsolideerde) weerbaarheidsratio van de Coöperatie Univé Stad en Land U.A. (eigen vermogen / verdiende premie) is ultimo 2023 met 130% (2022: 138%) op een minimaal niveau dat noodzakelijk wordt geacht om de benodigde toekomstige investeringen te kunnen financieren.

De Raad van Bestuur stelt derhalve voor geen premierestitutie aan de leden uit te keren.

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.

De solvabiliteit (onder Solvency II) van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. (SII vermogen € 43,1 mln.) voldoet in ruime mate aan de wettelijke verplichting (€ 23,7 mln.). Door onder meer waardstijgingen van de beleggingen, een toename van de technische voorziening schade en het verhogen van het eigen behoud op Storm is de kapitaal eis ten opzichte van 2022 met € 3,5 mln. gestegen. Het solvabiliteitspercentage komt daarmee uit op 182%. Met het oog op het streven naar een optimale solvabiliteitspercentage van 200% zal vanuit Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. geen dividend beschikbaar gesteld worden. Het interne minimum solvabiliteitspercentage bedraagt 155%.

Het aanwezige eigen vermogen onder Solvency II wijkt af van het eigen vermogen in de jaarrekening (BW2). Dit wordt met name veroorzaakt door een andere (best estimate) benadering van de technische voorzieningen. Het verschil in de waardering van de technische voorzieningen wordt binnen Solvency II toegevoegd aan het eigen vermogen.

Een nadere toelichting op de financiële positie van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. treft u aan in de zelfstandige jaarrekening van de verzekeraar.

Voorstel winstbestemming

De Raad van Bestuur stelt voor het gerealiseerde resultaat over boekjaar 2023 toe te voegen aan de algemene reserve.

Verwachtingen 2024

Voor het boekjaar 2024 wordt onder 'normale' omstandigheden en bij een normaal schadeverloop (gemiddelde schade-premie verhouding van 43%), een (geconsolideerd) positief resultaat verwacht van € 3,5 mln. vóór belastingen. Vanuit de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA) die in 2023 is uitgevoerd bleek wederom dat Univé Stad en Land dankzij haar zeer sterke liquiditeitspositie en kapitalisatie prima in staat is om substantiële schokken goed op te vangen.

De komende jaren zullen we, binnen de kaders van de Univé Formule, werken aan het versterken van het coöperatieve zekerheidsmerk Univé, streven naar versnelde groei en het verbeteren van de digitale mogelijkheden (incl. gebruik van data en AI) voor onze leden en de organisatie. Hiermee zijn we blijvend in staat de leden te ondersteunen bij het voorkomen, beperken en gewoon goed verzekeren van ongemak en risico's en samen met hen ook oog te hebben voor de leefomgeving van onze leden.

Een te verwachten daling van het personeelsbestand is in belangrijke mate afhankelijk van het realiseren van efficiencydoelstellingen op het gebied van onder meer het vergroten van de zelfredzaamheid van leden (versterken Univé-app en onlinekanaal) en het vereenvoudigen, digitaliseren en standaardiseren van onze dienstverlening.

Governance

Ledenraad

De Ledenraad is het hoogste besluitvormende orgaan binnen Coöperatie Univé Stad en Land U.A. Een organisatie zonder winstoogmerk. Een organisatie waar het verdiende geld niet wegvloeit naar aandeelhouders of andere financiers, maar wordt ingezet om nog beter in de behoeften van de leden te voorzien.

De formele, statutair vastgelegde, taak van de Ledenraad is gericht op het vanuit ledenperspectief beoordelen van de ontwikkeling van de Coöperatie Univé Stad en Land U.A. De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen leggen ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid verantwoording af aan de Ledenraad. De Ledenraad van Univé Stad en Land heeft het laatste woord over enkele belangrijke beslissingen van de Raad van Bestuur en mag bestuurders en commissarissen benoemen en ontslaan. Naast deze taak staat het de Ledenraad vrij vanuit coöperatie- en klantperspectief de Raad van Bestuur gevraagd en ongevraagd te adviseren.

De Ledenraad heeft in 2023 tijdens de formele vergaderingen de volgende besluiten genomen;

- het vaststellen van de jaarrekening van en bestemming van het resultaat over 2022;
- het verlenen van decharge aan de leden van de Raad van Bestuur voor de bestuurlijke werkzaamheden in 2022 en aan de leden van de Raden van Commissarissen voor het uitgeoefende toezicht in 2022;
- benoeming EY als accountant (vanaf boekjaar 2024);
- benoeming lid van de Raad van Commissarissen;
- actueel Rooster van Aftreden Ledenraad;
- vaststellen geactualiseerd reglement Ledenraad.

Enkele belangrijke onderwerpen, waar de Ledenraad met de Raad van Bestuur in de themabijeenkomsten over heeft gesproken, zijn:

- de voortgang van de strategie van de Univé Formule en Univé Stad en Land;
- de ontwikkeling van de resultaten over 2023 van Univé Stad en Land;
- de rol van de Ledenraad als schakel tussen leden en de coöperatie (o.a. Stichting voor Elkaar, ledenbehoefte, community's);
- verdere invulling van de betekenisvolle ledenorganisatie (solidair, inclusief en duurzaam).

Samenstelling Ledenraad

De Ledenraad van Univé Stad en Land bestaat uit minimaal 15 en maximaal 25 leden met voldoende verbinding met en spreiding door het werkgebied. De leden van de Ledenraad worden voor maximaal twee termijnen van 4 jaar benoemd.

Naam		Woonplaats	Termijn t/m
H. (Hendrik) Sollie	M	Apeldoorn	Voorzitter
H.G.A. (Henny) Blanke	M	Oosterbeek	
H. (Helga) de Boer	V	Nieuwleusen	
P.J. (Peter) Elting	M	Musselkanaal	
N.W. (Noortje) Gerritsen	V	Brummen	t/m 29 november 2023
W.A. (Wim) van Ittersum	M	Mastenbroek	
G.H. (Gerriane) Jansen	V	Loenen	
H.J. (Hendrik-Jan) Kieft	M	Bellingwolde	
R.H. (Roel) Kouwen	M	Nieuwleusen	
J.A. (Nienke) Laarman-Schutte	V	Dalfsen	
D.B.A. (Richard) Lucas	M	Vriezenveen	
M. (Marissa) Luchtenberg	V	Veendam	
S. (Sasa) Mastilovic	M	Apeldoorn	
P. (Peter) Netjes	M	Kampen	
W. (Wichert) van Olst	M	Elst	t/m 29 november 2023
H.W. (Herwin) Rozendal	M	Emst	
A.G. (Agnes) van der Schuur	V	Deventer	t/m 29 november 2023
G.J. (Gert-Jan) van der Vegt	M	Deventer	
N.A.W. (Nicole) Voestermans-Wanjon	V	Rozendaal	
J. (Ina) van der Lugt -ter Wijlen	V	Apeldoorn	
L. (Bertus) van Zuuk	M	Epe	

De volgende personen zijn namens Coöperatie Univé Stad en Land U.A. afgevaardigde in de Ledenraad van Coöperatie Univé U.A.

Naam		Woonplaats	Termijn t/m
H.G.A. (Henny) Blanke	M	Oosterbeek	September 2026
N.W. (Noortje) Gerritsen	V	Brummen	September 2025
A.J.M. (Annemarie) Resink-Weeber	V	Zuidwolde	September 2024

In het geval dat de statutaire termijn bij Coöperatie Univé Stad en Land U.A. is verlopen blijven zij zolang het termijn volgens het Rooster van Aftreden van de Ledenraad Coöperatie Univé U.A. nog niet beëindigd is als toehoorder betrokken bij de Ledenraad van Univé Stad en Land.

Raad van Bestuur

De Raad van Bestuur is verantwoordelijk voor het besturen van de Coöperatie. Daaronder valt onder meer de strategieontwikkeling, het maken en uitvoeren van beleid en het aansturen van de organisatie. De leden van de Raad van Bestuur van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. worden door de Ledenraad benoemd voor onbepaalde tijd.

De Raad van Bestuur bestond in 2023 uit drie personen:

De heer P.J. (Pieter-Jan) Varekamp

- 2 augustus 1965, Drachten
- Voorzitter Raad van Bestuur (sinds 1 oktober 2016)
- Formule, HR, Internal Audit, Facilitair en IT
- Nevenfuncties
 - Secretaris Koninklijke Vereniging De Friesche Elf Steden
 - Voorzitter Stichting voor Elkaar

De heer R.J.M. (Ronald) Booijink

- 11 juni 1967, Dalfsen
- lid Raad van Bestuur (sinds 11 september 2014)
- Finance, Risk, Brandverzekeraar
- Geen nevenfuncties

De heer J.P. (Jasper-Pieter) Boon

- 12 oktober 1966, Hoofddorp
- Lid Raad van Bestuur (sinds 27 januari 2021)
- Commercie
- Geen nevenfuncties

Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de gang van zaken in de Coöperatie en haar dochterondernemingen. Daarnaast adviseert de Raad van Commissarissen de Raad van Bestuur waar nodig. De Raad maakt daarbij een evenwichtige afweging van de belangen van alle betrokkenen bij de Coöperatie Univé Stad en Land U.A., Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. en de aan deze entiteiten verbonden ondernemingen.

De Raad van Commissarissen fungeert als een personele unie voor de entiteiten Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en voor Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.

Op 29 november 2023 is de heer A. Verhoeff (lid RvC) volgens het Rooster van Aftreden teruggetreden als commissaris. De heer W. Van Olst is per die datum door de Ledenraad benoemd als commissaris.

Alle leden van de Raad van Bestuur en de leden van de Raad van Commissarissen zijn op geschiktheid en betrouwbaarheid getoetst en hebben de Eed of Belofte voor beleidsbepalers in de financiële sector afgelegd.

Subcommissies Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen kent twee subcommissies, te weten een Audit- en Riskcommissie en een Human Resources (HR)-Commissie. Zij houden toezicht op deze specifieke aandachtsgebieden en adviseren hierover de Raad van Commissarissen.

De Audit- en Riskcommissie houdt toezicht op de (financiële) verslaglegging van de organisatie en de bevindingen van de accountant daaromtrent en stelt daarnaast vanuit haar eigen onafhankelijke positie vast dat de opzet van het risicobeheersingssysteem voldoende waarborgen kent voor een beheerste en integere bedrijfsvoering. De HR-Commissie is onder andere verantwoordelijk voor het toezicht op de uitvoering van het beloningsbeleid.

Het verslag van de Raad van Commissarissen treft u verderop in dit jaarverslag aan.

De Raad van Commissarissen bestaat op 31 december 2023 uit de volgende personen;

De heer C.S. (Risco) Balkenende

- 8 april 1962, Zwolle
- Voorzitter Raad van Commissarissen (vanaf 23-11-2022)
- Lid HR-Commissie (vanaf 23-11-2022)
- *(Neven)functies*
 - Algemeen directeur / Bestuurder Inclusief Groep
 - Voorzitter Raad van Toezicht Hogeschool Viaa
 - Lid Raad van Commissarissen Participatiemaatschappij Wadinko (t/m juni 2023)
 - Vice-voorzitter Cedris

De heer R. (Raymond) van Es

- 16 oktober 1967, Voorburg
- Voorzitter HR-Commissie (vanaf 23-11-2022)
- *(Neven)functies*
 - Principal bij Milliman
 - Gastdocent Erasmus Universiteit
 - Lid Raad van Advies van Business Fitscan
 - Lid Raad van Advies van Equidam
 - Lid Raad van Toezicht NKC

De heer W. (Wichert) van Olst

- 4 maart 1966, Elst
- Voorzitter Audit- en Riskcommissie (vanaf 29-11-2023)
- (Neven)functies
 - Zelfstandig financieel en organisatieadviseur
 - Commissaris en voorzitter Auditcommissie
 - Stichting Lefier
 - Woningstichting Veenvesters
 - Stichting Waardwonen
 - Stichting Vidomes
 - Penningmeester Stichting Leergeld Oost Betuwe
 - Penningmeester Stichting Sociaal Fonds Rotaryclub Elst Over – Betuwe

Mevrouw A.O. (Astrid-Odile) de Visser

- 2 november 1964, Veenwouden
- (Neven)functies
 - Bestuurder / Algemeen Directeur Korian Nederland
 - Lid Raad van Commissarissen Oranjeborg (zorg)

Rooster van Aftreden

De Raad van Commissarissen heeft een Rooster van Aftreden, rekening houdend met lopende termijnen, ruimte voor herbenoemingen en een gelijkmatige opvolging. De zittingsduur van commissarissen van Univé Stad en Land is in de regel niet langer dan twee termijnen van vier jaar.

Een tweede herbenoeming van maximaal twee jaren kan slechts aan de orde zijn bij redenen van continuïteit, geschiktheid of diversiteit.

Het Rooster van Aftreden is als volgt (*cursieve data zijn onder voorbehoud van herbenoeming*):

	1e termijn		2e termijn	
C.S. (Risco) Balkenende	11-2022	11-2026	<i>11-2026</i>	11-2030
R. (Raymond) van Es	01-2021	11-2024	<i>11-2024</i>	11-2028
W. (Wichert) van Olst	11-2023	11-2027	<i>11-2027</i>	11-2031
A.O. (Astrid-Odile) de Visser	11-2022	11-2026	<i>11-2026</i>	11-2030

Overige informatie

Samenstelling governance organen

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen kent een naar deskundigheid en competentie brede, diverse en evenwichtige samenstelling. Op basis van de deskundigheidsmatrix is geborgd dat binnen het collectief van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen de juiste expertise en ervaring op alle elementen aanwezig is. De deskundigheid en competentie van het collectief, is een onderwerp van de jaarlijkse evaluatiegesprekken.

De Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen streeft naar diversiteit. Zowel als gaat om het geslacht, de leeftijd als de achtergrond van bestuurders en commissarissen. De huidige samenstelling van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen is in dit opzicht nog onvoldoende evenwichtig. Bij de selectie van leden van de Raad van Bestuur en Raad van Commissarissen wordt met name het (collectieve) geschiktheidsaspect zwaar gewogen. In het geval van toekomstige vacatures zal bij gelijke geschiktheid de voorkeur uitgaan naar vrouwelijke kandidaten.

Permanente educatie

De leden van de Raad van Bestuur als ook de leden van de Raad van Commissarissen hebben in 2023 deelgenomen aan een programma van permanente educatie. Het programma bestaat uit relevante opleidingen, gerichte inhoudelijke (interne en Formule) bijeenkomsten, interne verspreiding van relevante literatuur over Good Governance en actuele onderwerpen. Alle leden voldeden ruimschoots aan hun PE verplichtingen. Deze educatie-activiteiten worden van de leden van de Raad van Bestuur als ook de leden van de Raad van Commissarissen in een apart register bijgehouden.

Met betrekking tot de inrichting van de governance is sprake van een bij de aard, omvang en complexiteit passende uitwerking van beleid en uitvoeringsmaatregelen. Ook de eisen vanuit de normen omtrent beheerste en integere bedrijfsvoering, beheerst beloningsbeleid en geschiktheid (o.a. deskundig, beschikbaarheid) uit de Wet op het financieel toezicht (Wft) alsmede Solvency II (onder meer opzet en werking sleutelfuncties) zijn hierin verwerkt.

Risicomanagement

Univé is een zekerheidsmerk. We kiezen daarom als Univé Stad en Land voor een beheerste en integere bedrijfsvoering en we gaan verantwoord met risico's om. Om de continuïteit en betrouwbaarheid van Univé Stad en Land te waarborgen, beperken we onze risico's en houden we ons aan de wet- en regelgeving. Ons risicomanagement- en interne controlesysteem richten we zo in, dat we dat ook waar kunnen maken.

Governance en beleid

Ons risicomanagement- en interne controlesysteem omvat alle strategieën, beleidskaders, processen en rapportageprocedures die nodig zijn om de risico's waaraan Univé wordt blootgesteld, continu te identificeren, analyseren, beheersen, monitoren en rapporteren. Het risicomanagement- en interne controlesysteem is ingericht volgens het Three lines model.

Eerste lijn

De eerste lijn is het lijnmanagement, dat verantwoordelijk is voor het beheersen van risico's. Hierbij wordt continu aandacht besteed aan de verdere uitwerking van processen, het identificeren van risico's en het ontwerpen en monitoren van effectieve beheersingsmaatregelen. Op de kritische processen zijn deze stappen geheel doorlopen en worden periodiek eerstelijnscontroles uitgevoerd. Op basis van bevindingen en analyses uit eigen controles en advies vanuit de tweede lijn wordt de effectiviteit van de beheersing van de risico's verder verbeterd. Belangrijke bevindingen worden uitgewerkt tot concrete acties ter verbetering en vervolgens gemonitord via de GRC tool LEVELS. De actie- en resultaatgerichtheid is de afgelopen jaren verder verbeterd en heeft continu aandacht van het management en de Raad van Bestuur.

Tweede lijn

De functies Risicomanagement, Compliance en Actuarieel vormen samen de tweede lijn en worden samen met Internal Audit aangeduid als sleutelfuncties. Deze functies ondersteunen de eerste lijn en houden toezicht. Deze functies doen dit door kaders te stellen voor de beheersing van risico's, hierover te adviseren en te rapporteren en door de risicobeheersing te monitoren.

De sleutelfuncties werken op basis van charters waarin de afbakening van de activiteiten met de andere lijnen duidelijk zijn omschreven. In het gehele verslagjaar vond structureel overleg plaats tussen de sleutelfuncties.

Het risicomanagement beleidsraamwerk is opgebouwd uit verschillende beleidsdocumenten. In het risicomanagementbeleid is de visie, algehele strategie en de samenstelling van het risicomanagement- en interne controlesysteem van Univé Stad en Land beschreven.

In de onderliggende risicomanagementstrategie is de strategie voor de beheersing van strategische, financiële en operationele risico's van Univé Stad en Land beschreven (waaronder ook de risicobereidheid).

Voor de risicomanagementfunctie lag in het verslagjaar de focus op de ondersteuning van de verdere inbedding van het risicomanagement- en interne controlesysteem in de reguliere bedrijfsvoering. Hierbij is nadrukkelijk gezocht naar een passende balans tussen efficiëntie en aantoonbaarheid van beheersing. Het zelfsignalerend en zelfoplossend vermogen is in de afgelopen jaren fors toegenomen. De risicomanagementfunctie kan steunen op de beheersing en de kwaliteit van controlewerkzaamheden uit de eerste lijn. Ook is in het verslagjaar onder regie van de risicomanagementfunctie de strategische risicoanalyse geactualiseerd en een 'Own Risk and Solvency Assessment' (ORSA) uitgevoerd.

Door de compliance functie (tevens Functionaris Gegevensbescherming) is in het verslagjaar onder meer aandacht besteed aan advies over en monitoring van onder meer de borging van wettelijke normen uit de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), de Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft), de Sanctiewet, de naleving van diverse zorgplicht-, informatieverstrekking- en integriteitsnormen uit de Wet op het financieel toezicht (Wft) en de ondersteuning bij het uitvoeren van de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA). De snelle ontwikkeling van AI vraagt extra aandacht.

De actuariële functie is uitbesteed aan Arcturus B.V. De actuariële functie heeft gedurende het verslagjaar onder meer aandacht besteed aan het beoordelen van de risicotarieven van het nieuwe woonproduct, de technische voorzieningen en de Solvency Capital Ratio ('SCR'). Er wordt in dit kader ieder kwartaal een review uitgevoerd op de vaststelling van de technische voorzieningen en de berekening van de SCR. Daarnaast wordt een oordeel gegeven over de toereikendheid van premiestelling, acceptatiebeleid en over de keuzes voor het herverzekeringscontract voor 2024.

Bij de jaarcijfers worden de bevindingen uit hiervoor genoemde review door middel van twee rapportages aan de Raad van Bestuur opgeleverd. In die rapportages zijn zowel het oordeel als de aanbevelingen van de actuariële functie opgenomen. De actuariële functie neemt in haar rapportage tevens een oordeel over de beheersing van de datakwaliteit door Univé Stad en Land op.

Derde lijn

De Internal Audit functie vormt de derde lijn. Univé Stad en Land heeft deze Internal Audit functie, gezamenlijk met de andere Regionale Univé's, uitbesteed aan Univé Services B.V. (onderdeel van de Univé Groep). Internal Audit heeft een controlerende functie en geeft via rapportages inzicht in de effectiviteit van de beheersing van de belangrijke risico's vanuit entiteitsperspectief en formuleperspectief met als doel de organisatie sneller of effectiever haar strategiedoelstellingen te laten realiseren en/of haar processen en gedrag effectief en efficiënt te beheersen of te veranderen (nu én naar de toekomst). De rapportages en gesprekken zetten aan tot actie, reflectie en dialoog. In 2023 zijn voor Univé Stad en Land reviews uitgevoerd op de self assessments Insurance Distribution Directive (IDD) en Wet ter voorkoming van witwassen en financieren van terrorisme (Wwft). Daarnaast is voor Univé Stad en Land een opdracht afgerond op het thema integriteit met focus op soft controls. In Univé verband zijn audits afgerond rondom IDD en Wwft. Opdrachten zijn uitgevoerd naar de thema's Integriteit (met focus op psychologische veiligheid), doorontwikkeling van transformatieproces, procesbeheersing data & analytics en cloudtransitie. In het eerste kwartaal 2024 is de jaarlijkse interne evaluatie over de functie in 2023 uitgevoerd op basis van een evaluatiegesprek. De Internal Audit functie is eind 2022 extern getoetst, door het Instituut van Internal Auditors (IIA) met oordeel 'voldoende', op naleving van vaktechnische gedragscodes en standaarden.

Risico's en risicobereidheid

Univé Stad en Land onderkent verschillende risicocategorieën: strategisch, financieel (o.a. marktrisico, tegenpartijrisico, verzekeringstechnisch risico) en operationeel (o.a. processen, IT, compliance en juridisch). Per risicocategorie is de risicobereidheid geformuleerd. De risicobereidheid geeft de hoeveelheid en het soort risico aan dat Univé Stad en Land bereid is te accepteren bij de realisatie van haar doelstellingen. Gedurende het jaar voert Univé Stad en Land op verschillende niveaus risicobeoordelingen uit, met actieve betrokkenheid van de Raad van Bestuur, de sleutelfunctionarissen en het (lijn)management.

Strategische risico's

De belangrijkste risico's voor de gehele organisatie betreffen de strategische risico's ten aanzien van eerder genoemde marktontwikkelingen (geopolitiek, klimaat, concurrentie, verdere digitalisering, cybercriminaliteit). De laatste jaren ondervindt Univé Stad en Land steeds meer impact van het veranderende klimaat. De effecten van dit risico zijn onder andere terug te vinden in de toenemende schadelast (door stormen, overstromingen en branden), de verzekerbaarheid van specifieke objecten/sectoren en in de te maken keuzes met betrekking tot de beleggingsportefeuille. Univé Stad en Land merkt ook op dat zowel de interne als externe omgeving (leden, medewerkers en samenwerkingspartijen) meer eisen stellen aan de bedrijfsvoering op het gebied van duurzaamheid en klimaat. Het continu beheersen van het klimaatrisico is daarmee een cruciaal aspect binnen de organisatie. Univé Stad en Land heeft de effecten van de het klimaatrisico inzichtelijk gemaakt en diverse acties opgestart om de effecten van dit risico voor zover mogelijk te mitigeren.

Een ander relevant risico wat zich in de afgelopen jaren manifesteerde betreft het kostenrisico. De oplopende inflatie heeft onder andere geleid tot hogere kosten in de bedrijfsvoering van Univé Stad en Land en hogere kosten van herstel van schade bij leden. De impact hiervan wordt voor een zeer belangrijk deel gemitigeerd door relatief hoge indexaties en waar nodig tariefaanpassingen van de premies van verzekeringen. Univé Stad en Land heeft de oorzaken en de effecten van dit risico in kaart gebracht en bijgestuurd waar mogelijk.

Voor zowel het klimaat- als het inflatierisico zijn de financiële effecten eveneens doorberekend in de ORSA. De ontwikkelingen op beide risico's worden nauwlettend gemonitord binnen Univé Stad en Land.

Daarnaast speelt de onzekerheid of Univé Stad en Land ook op lange termijn de beschikking heeft over de gewenste medewerkers / competenties in relatie tot de gekozen strategie. Ter mitigatie van dit risico werkt de organisatie actief aan de invulling van thema's zoals vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, strategische opleidingsplannen en passende recruitment. Aanvullend is vanuit de strategische risicoanalyse geconcludeerd dat gezien de economisch-maatschappelijke ontwikkelingen zoals hiervoor genoemd in combinatie met de krappe arbeidsmarkt continu expliciete aandacht uit dient te gaan thema's zoals gezondheid, vitaliteit en (werk-)druk onder medewerkers.

Univé Stad en Land kent een relatief defensief beleid voor wat betreft het toestaan van financiële risico's inclusief het gebruik van financiële instrumenten. Voor een nadere toelichting wordt verwezen naar de toelichting op de jaarrekening.

De impact van de conflicten tussen Oekraïne en Rusland en tussen Gaza en Israël is beperkt.

Operationele risico's

Het beheersen van risico's in operationele processen (onder meer advies / zorgplicht, simple risk processen, consequent toepassen wet- en regelgeving) is geborgd in de GRC tool LEVELS. We werken continu aan adequate identificatie van de risico's en effectieve beheersingsmaatregelen.

Steeds meer wordt ingezet op het verder “versimpelen” en digitaliseren van het Internal Control Framework zodat de eerste lijn nog beter in staat is efficiënt risico’s te beheersen. De GRC tool LEVELS heeft hierin een belangrijke rol. In deze tool is het volledige Internal Control Framework beschreven en worden periodiek beheersmaatregelen getoetst op effectiviteit. Tevens worden alle belangrijke beheersingsacties vastgelegd en gevolgd via deze tool. Hetzelfde geldt voor het documenteren en monitoren van alle uitbestedingen. Op deze manier is een actueel beeld beschikbaar van de interne beheersing van de organisatie.

De uitkomsten van de risicoanalyses, lijncontroles en audits geven aan dat op de belangrijkste operationele risicogebieden (commercie, product, acceptatie, claim, IT) voldoende beheersing van de belangrijkste risico’s verondersteld mag worden.

Door middel van een externe beoordeling (TPM) kan worden geconcludeerd dat de belangrijkste IT risico’s (uitbesteding aan Univé Groep) in voldoende mate zijn gemitigeerd.

Met betrekking tot de uitbesteding van het vermogensbeheer aan Van Lanschot Kempen Investment Management verkrijgen wij zekerheid over de werking van de uitbestede processen via de ISAE3402 certificering van deze vermogensbeheerpartners. Ten aanzien van de ISAE3402 verklaringen van Van Lanschot Kempen Investment Management en custodian BNP Paribas waren geen relevante bevindingen te rapporteren.

Risicomanagement Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.

Risicobeleid

Als gevolg van de aard en omvang van de verzekeringsportefeuille in combinatie met het gevoerde (risico)beleid is sprake van een relatief laag (basis) risicoprofiel. Dit past naar de mening van de Raad van Bestuur bij de grondbeginselen van een coöperatieve verzekeraar. Het behoudende risicoprofiel heeft in voorgaande jaren geleid tot redelijk stabiele resultaten.

In de afgelopen twee jaar is het risicoprofiel voor wat betreft de verzekeringstechnische- en beleggingsrisico’s beperkt verhoogd. De risicobereidheid van de verzekeraar en de op basis daarvan genomen maatregelen ten aanzien van verzekeringstechnische- en beleggingsrisico’s zal onder normale omstandigheden de komende jaren leiden tot beperkt volatiele financiële jaarresultaten. In het geval van stress / calamiteiten is er voldoende kapitaal beschikbaar.

Solvency II

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft te maken met de wettelijke toezichtseisen voortvloeiend uit de Europese Solvency II richtlijnen. Het besturen en managen van de relatie tussen missie, doelstellingen, risicobeleid, risicobeheersing en vereist en aanwezig kapitaal staat hierbij centraal. Hierbij is telkens geredeneerd vanuit het perspectief van de aard, omvang en complexiteit van de verzekeraar met coöperatieve grondbeginselen.

De verzekeraar evalueert jaarlijks haar risicohouding, risicoprofiel alsmede haar risicomanagement-strategie in het algemeen en per risicocategorie (verzekeringstechnisch risico, marktrisico (beleggingen), tegenpartijrisico en operationeel risico).

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft in haar risicomanagement- en kapitaalbeleid de uitgangspunten voor de risicobereidheid van financiële risico’s in het algemeen en het solvabiliteitsrisico weergegeven. De aanwezige solvabiliteit ultimo 2023 van 182% is ruim voldoende om mogelijke risico’s en verval van kapitaal te kunnen opvangen. De interne minimumeis is vastgesteld op 155% van het benodigde kapitaal volgens het Solvency II-model.

Met een ORSA wordt inzicht verkregen in de relaties tussen de doelstellingen, het basis risicoprofiel (incl. beheersing) en het aanwezige en benodigde kapitaal van de onderneming gedurende de komende vijf jaar. Bovendien wordt het effect van verschillende (stress)scenario's op de aanwezige en noodzakelijke solvabiliteit doorgerekend en weergegeven. De ORSA verschaft de Raad van Bestuur een goede analyse van de samenhang in (verwacht) rendement, risico's en kapitaal.

Uit de ORSA blijkt dat de kapitaalspositie van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. op dit moment afdoende is om gedurende de beleidsperiode aan de solvabiliteitsvereisten te voldoen. Dit geldt zowel voor het basisscenario als voor het merendeel van de in de ORSA-rapportage uitgewerkte stress-scenario's, waarin de belangrijkste risico's zijn betrokken.

Er is sprake van een adequaat systeem van monitoring van de belangrijkste kritische risicoindicatoren. In het scenario dat de interne ondergrens van de solvabiliteitsratio wordt doorbroken, heeft Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. passende maatregelen beschikbaar om binnen acceptabele termijn te kunnen herstellen.

Er wordt voor wat betreft de brandverzekeraar gerapporteerd onder het Solvency II regime, waarbij elk kwartaal een set Quantitative Reporting Templates (QRT's) bij DNB is ingediend en is zowel aan de toezichthouder DNB (incl. verklaring accountant) als aan het publiek (SFCR) middels een jaarverslag gerapporteerd.

Voor meer informatie wordt verwezen naar de zelfstandige jaarrekening van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.

Raad van Bestuur,

Apeldoorn, 18 april 2024

P.J. Varekamp (m), voorzitter

R.J.M. Booijsink (m)

J.P. Boon (m)

Verslag Raad van Commissarissen

Verslag over het boekjaar

De Raad van Commissarissen houdt toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur. Wij zien toe op de algemene gang van zaken binnen Univé Stad en Land. Ook adviseren wij de Raad van Bestuur waar nodig. De Raad van Commissarissen maakt daarbij een evenwichtige afweging van de belangen van de bij de Coöperatie Univé Stad en Land U.A. betrokkenen, zoals haar leden, relaties, verzekerden en medewerkers, externe toezichthouders en andere partners. In dit verslag lichten wij onze activiteiten, inclusief de belangrijkste thema's toe.

Jaarlijks bespreken wij de jaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. die opgesteld is door de Raad van Bestuur. Externe accountant PricewaterhouseCoopers (PwC) controleert de jaarrekening en heeft over zijn belangrijkste bevindingen gerapporteerd aan de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen en heeft de in dit jaarverslag opgenomen accountantsverklaring afgegeven. Wij hebben de jaarrekening 2023 met de Raad van Bestuur besproken en na kennisname van de bevindingen van PwC goedgekeurd.

Belangrijkste thema's

Strategie en samenwerking Univé Formule

In ons toezicht staat de verdere uitwerking en implementatie van de Univé strategie 'Samen zetten we de Toon' centraal. In verschillende vergaderingen en themasessies is dit onderwerp uitgebreid aan de orde geweest, zowel binnen Univé Stad en Land als ook op Univé Formule niveau. In deze sessies is gesproken over de gewenste merkpositionering (vanuit ledenbehoefte, relevant zekerheidsmerk, aandacht voor leefomgeving), het versnellen van de groei, het verbreden van het product- en dienstenaanbod, een bij de aard van de organisatie passend rendement. Hierbij is het van belang dat bij het nastreven van korte termijn doelstellingen op gebied van groei en rendement (performance) niet ten koste gaat van aandacht voor lange termijn onderscheidende merkpositionering en waarde creatie voor onze leden (waarde(n)gedreven merk). De huidige financiële buffers vormen daarbij een solide basis voor continuïteit.

Ontwikkelingen Univé Stad en Land

In samenspraak met de Raad van Bestuur oriënteren wij ons voortdurend op mogelijkheden de executiekracht te vergroten, risico's te mitigeren, te zorgen voor een acceptabel kostenniveau om daarmee de bijdrage aan zekerheid voor onze leden te vergroten. Met de ontwikkelingen inzet van data en AI ontstaan mogelijkheden om onze dienstverlening te optimaliseren, de medewerkers beter te ondersteunen en de voortbrengingskosten per contact/polis te verlagen. Hierbij is sprake van extra aandacht voor het beheersen van risico's op gebied van informatiebeveiliging en privacy. De voorbereidingen voor komende wetgeving (o.a. Actieve Provisie Transparantie, DORA en CSRD) worden adequaat en veelal in formuleverband opgepakt.

Vanuit het perspectief van de genoemde strategische thema's is schaalgrootte op langere termijn een belangrijke voorwaardelijke factor, vandaar de focus op verdere versnelling van autonome (duurzame) groei. Ook opties voor verdere acquisities van intermediair en samenwerking met strategische partners blijven op de strategische agenda staan.

Resultaten 2023

De dienstverlening aan leden blijft zich verder ontwikkelen en anticipeert op veranderende behoeften vanuit de leden. Onder meer de verbetering van de woonverzekeringen, de verdere toename zichtbaarheid op vergelijkingskanalen, aandacht voor schuldproblematiek en de extra cyberhulp- en dekkingen vormen het bewijs dat Univé haar leden oprecht wil helpen.

De positieve trends in de tevredenheid van de leden, de versnelde groei in de portefeuille en de relatief gematigde stijging van bedrijfskosten stemmen ons tot tevredenheid. Het financieel resultaat over 2023 is daarnaast enerzijds positief beïnvloed door koersresultaten op de beleggingen en anderzijds negatief beïnvloed door de ten opzichte van de begroting hogere schadelast als gevolg van een aantal forse brandschaden.

Uit doorlopende analyses (o.a. ORSA) kunnen we constateren dat de financiële positie (liquiditeit, solvabiliteit) van Univé Stad en Land een gezonde basis vormt bovenstaande en eventuele toekomstige financiële (en inherente) tegenvallers op te vangen.

Over de Raad van Commissarissen

Samenstelling Raad van Commissarissen

De heer A. Verhoeff is volgens Rooster van Aftreden tijdens de vergadering van de Ledenraad op 29 november 2023 teruggetreden. Hij heeft met zijn kennis van en ervaring in coöperaties én de financiële dienstverlening een belangrijke bijdrage geleverd aan de positieve ontwikkelingen binnen Univé Stad en Land. Tijdens deze vergadering is de heer W. van Olst op voordracht van de Raad van Commissarissen door de Ledenraad benoemd tot lid van de Raad van Commissarissen.

Op 31 december 2023 kent de Raad van Commissarissen de volgende leden:

- C.S. (Risco) Balkenende, voorzitter
- R. (Raymond) van Es
- W. (Wichert) van Olst
- A.O. (Astrid-Odile) de Visser

Besluiten

In 2023 hebben wij onder meer de volgende besluiten genomen:

- goedkeuring jaarrekening 2022;
- goedkeuring aanpassingen reglementen RvC en RvB;
- goedkeuring voordracht EY aan de Ledenraad als accountant vanaf boekjaar 2024;
- goedkeuring jaarplan 2024.

Permanente educatie

Ons programma van permanente educatie bestaat uit een combinatie van themabijeenkomsten samen met de Raad van Bestuur, relevante opleidingen, interne verspreiding van relevante literatuur over Good Governance en actuele onderwerpen, en uit ieders individuele opleidingspakket. Alle leden voldeden ruimschoots aan hun PE verplichtingen. Tijdens gerichte inhoudelijke (interne en Formule) bijeenkomsten is in 2023 onder meer specifiek aandacht geweest voor de thema's duurzaamheid (incl. CSRD), informatiebeveiliging (incl. DORA) en herverzekeringen. Deze educatie-activiteiten worden van de leden van de Raad van Commissarissen in een apart register bijgehouden.

Zelfevaluatie

Een behoorlijk functioneren van bestuur en toezicht vereist dat dit functioneren regelmatig wordt geëvalueerd. Tijdens de evaluatie wordt met name gekeken naar de rol en taakopvatting van de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen, naar de onderlinge samenwerking en het functioneren. Niet alleen die binnen de Raad van Commissarissen, maar ook die tussen de Raad van Commissarissen en de Raad van Bestuur.

Onafhankelijkheid, deskundigheid en evaluatie

In 2023 hebben zich binnen de Raad van Commissarissen geen zakelijke transacties voorgedaan waarbij belangenverstrengeling een rol heeft gespeeld. Naar het oordeel van de Raad van Commissarissen is voldaan aan de eisen van onafhankelijkheid zoals opgenomen in de Nederlandse Corporate Governance Code.

Overleggen*Algemene vergaderingen*

In 2023 vergaderde de Raad van Commissarissen van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. vijf keer regulier en eenmaal in een informele (24 uren) setting. Ook hebben de leden van de Raad van Commissarissen actief geparticipeerd in de landelijke bijeenkomsten met leden en voorzitters van de Raden van Commissarissen, Remuneratiecommissie en Audit- en Riskcommissie binnen de Univé Formule. Op de agenda stonden onder meer de resultaten van en het ‘gedeelde’ toezicht op de implementatie van de strategie op Formule niveau en bij de eigen entiteit.

Overleg met de Ondernemingsraad

De leden van de Raad van Commissarissen woonden in het verslagjaar twee keer het overleg van de Ondernemingsraad bij. In deze vergaderingen is onder meer gesproken over de ontwikkelingen binnen Univé Stad en Land. Het overleg met de Ondernemingsraad is altijd constructief en waardevol. Wij waarderen de inzet en betrokkenheid van de Ondernemingsraad.

Subcommissies*HR-Commissie*

De HR-Commissie vergaderde twee keer in 2023. Gespreksonderwerpen waren onder andere:

- beheerst Beloningsbeleid;
- ontwikkeling van het ziekteverzuim(beleid);
- ontwikkelingen ten aanzien van het senior management;
- opleidingsprogramma voor de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen;
- opzet en resultaten van het Great Place To Work onderzoek.

Audit- en Riskcommissie

De Audit- en Riskcommissie kwam in 2023 vijf keer bijeen met als agendapunten de financiële kwartaalrapportage, de jaarrekening en het accountantsverslag, de kwartaalrapportage van de sleutelfuncties en van governance- en beleidsdocumentatie in het kader van het risicobeheersings- en controlesysteem binnen Univé Stad en Land. Deze vergaderingen zijn gehouden in het bijzijn van de sleutelfunctionarissen (Risk, Compliance, Actuarium en Internal Audit) en de externe accountant.

Tot slot

De Raad van Commissarissen waardeert de grote betrokkenheid en hoge mate van inzet van alle medewerkers, de Raad van Bestuur, de Ondernemingsraad en de Ledenraad. Samen groeien we naar een betekenisvolle ledenorganisatie voor toekomstige generaties!

Pre-advies aan de Ledenraad

De Raad van Commissarissen adviseert op basis van de (bovenstaande) door haar verrichte toezichtstaken de Leden om:

- de jaarrekening 2023 vast te stellen;
- de resultaatverdeling vast te stellen conform het voorstel;
- de Raad van Bestuur decharge te verlenen voor het gevoerde beleid;
- de Raad van Commissarissen decharge te verlenen voor het gehouden toezicht.

Raad van Commissarissen,

Apeldoorn, 18 april 2024

C.S. Balkenende (m), voorzitter

R. van Es (m)

W. van Olst (m)

A.O. de Visser (v)

Geconsolideerde jaarrekening 2023

Geconsolideerde balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

		31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA			
Immateriële vaste activa	1		
Goodwill		568.000	2.461.546
Portefeullierechten		3.747.440	1.188.025
		<u>4.315.440</u>	<u>3.649.571</u>
Beleggingen	2		
<i>Terreinen en gebouwen</i>			
Voor eigen gebruik		5.122.438	5.206.206
Overige terreinen en gebouwen		3.657.562	3.723.794
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>			
Andere deelnemingen		9.223	4.414
<i>Overige financiële beleggingen</i>			
Aandelen en aandelenfondsen		32.741.640	24.935.203
Vorderingen uit andere leningen		1.166.342	820.183
		<u>42.697.204</u>	<u>34.689.800</u>
Vorderingen	3		
Vorderingen uit directe verzekeringen op:			
Verzekeringsnemers		602.763	633.178
Belastingen		1.742.803	2.874.073
Overige vorderingen		153.523	106.751
		<u>2.499.089</u>	<u>3.614.002</u>
Overige activa	4		
Materiële vaste activa en voorraden		368.960	475.326
Liquide middelen		41.304.286	39.266.053
		<u>41.673.246</u>	<u>39.741.379</u>
Overlopende activa	5		
Lopende rente en huur		248.634	67.468
Overige overlopende activa		83.198	152.174
		<u>331.832</u>	<u>219.642</u>
		<u>91.516.812</u>	<u>81.914.394</u>

		31-12-2023	31-12-2022	
PASSIVA				
Eigen vermogen	6			
Overige reserves		46.228.402	51.431.282	
Onverdeeld resultaat boekjaar		2.526.204	-5.202.881	
		<u>48.754.606</u>	<u>46.228.401</u>	
Technische voorzieningen	7			
<i>Voor niet verdiende premies en lopende risico's:</i>				
- Bruto		6.015.188	5.728.981	
<i>Voor te betalen schaden:</i>				
- Bruto		15.265.158	8.412.118	
- Herverzekeringsdeel		-4.363.258	-2.938.700	
		<u>16.917.088</u>	<u>11.202.399</u>	
Voorzieningen	8			
- voor pensioenen		1.322.808	1.283.391	
- overige		663.242	931.629	
		<u>1.986.050</u>	<u>2.215.020</u>	
Schulden	9			
Schulden uit directe verzekering		42.346	60.356	
Schulden uit herverzekering		700.000	533.405	
Overige schulden		5.343.531	4.322.095	
		<u>6.085.876</u>	<u>4.915.856</u>	
Overlopende passiva	10			
		17.773.192	17.352.718	
		<u><u>91.516.812</u></u>	<u><u>81.914.394</u></u>	

Geconsolideerde winst- en verliesrekening over 2023

		2023	2022
<i>Technische Rekening Schadeverzekering</i>			
Verdiende premies eigen rekening	11		
Bruto premies		37.887.618	34.100.136
Uitgaande herverzekeringspremies		<u>-4.788.527</u>	<u>-4.531.043</u>
		33.099.091	29.569.092
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's			
- Bruto		<u>-286.207</u>	<u>-528.859</u>
		-286.207	-528.859
Netto verdiende premies eigen rekening		<u>32.812.884</u>	<u>29.040.234</u>
Toegerekende opbrengst uit beleggingen		1.798.300	-1.530.600
Overige technische baten eigen rekening	12	0	50.871
Schaden eigen rekening	13		
Schaden			
- Bruto		-13.861.702	-16.314.542
- Aandeel herverzekeraars		<u>1.470.870</u>	<u>1.675.568</u>
		-12.390.832	-14.638.973
Wijziging voorziening voor te betalen schaden			
- Bruto		-6.853.040	-3.593.738
- Aandeel herverzekeraars		<u>1.424.558</u>	<u>1.814.760</u>
		-5.428.482	-1.778.978
		-17.819.314	-16.417.952
Bedrijfskosten technische rekening		-12.430.983	-11.172.070
Resultaat technische rekening schadeverzekering		<u>4.360.887</u>	<u>-29.517</u>

		2023	2022
<i>Niet-Technische Rekening Schadeverzekering</i>			
Resultaat technische rekening schadeverzekering		4.360.887	-29.517
Opbrengst uit bemiddelingsactiviteiten	14	17.899.214	16.516.859
Bedrijfskosten	15		
Acquisitiekosten		-2.266.342	-2.017.772
Beheers- en personeelskosten; afschrijving bedrijfsmiddelen		-32.077.280	-30.018.730
Totaal bedrijfskosten		-34.343.623	-32.036.503
Af: Bedrijfskosten technische rekening		12.430.983	11.172.070
Totaal bedrijfskosten niet-technische rekening		-21.912.639	-20.864.433
Opbrengsten uit beleggingen	16		
<i>Opbrengsten uit deelnemingen</i>		4.809	-132.483
<i>Opbrengsten uit andere beleggingen</i>			
- terreinen en gebouwen		322.017	496.434
- overige beleggingen		258.827	172.253
Gerealiseerde winst op beleggingen		60.000	1.923.878
		645.653	2.460.082
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen		3.586.437	295.000
Beleggingslasten			
Beheerskosten en rentelasten		-156.774	-124.034
Gerealiseerd verlies op beleggingen		0	-55.000
		-156.774	-179.034
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen		-150.000	-5.830.732
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening		-1.798.300	1.530.600
Andere baten	17	741.684	52.692
Andere lasten	18	-87.766	-962.499
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting		3.128.395	-7.010.981
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	19	-602.191	1.808.100
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting		2.526.204	-5.202.881

Overzicht geconsolideerd totaalresultaat

	2023	2022
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belasting	2.526.204	-5.202.881
Rechtstreekse mutaties in het eigen vermogen	0	0
Geconsolideerd totaalresultaat	<u>2.526.204</u>	<u>-5.202.881</u>

Geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode.

	2023	2022
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Resultaat na belastingen	2.526.204	-5.202.881
<i>Aanpassingen voor:</i>		
Herwaardering terreinen en gebouwen	150.000	-295.000
Herwaardering aandelenfondsen	-3.586.437	3.480.807
Resultaat deelneming	-4.809	100.087
Mutatie Technische voorzieningen	5.714.689	2.307.837
Mutatie overige voorzieningen	-228.970	-621.615
Mutatie kortlopende schulden	1.170.020	-5.495.581
Mutatie overlopende passiva	420.474	1.358.669
Mutatie vorderingen	1.114.913	-1.615.663
Mutatie overlopende activa	-112.190	150.985
Impairment goodwill Ten Broeke	0	628.493
Afschrijvingen immateriële vaste activa	497.820	298.408
Afschrijvingen materiële vaste activa	159.819	155.865
	<u>5.295.328</u>	<u>453.292</u>
	7.821.532	-4.749.589
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in immateriële vaste activa	-1.163.690	-3.331.284
Investerings in deelnemingen	0	-45.000
Investerings in vorderingen uit andere leningen	-644.742	-358.588
Investerings in materiële vaste activa	-60.645	-210.656
	<u>-1.869.077</u>	<u>-3.945.528</u>
Desinvestering materiele vaste activa	7.196	0
Aflossing in vorderingen uit andere leningen	298.583	182.725
	<u>305.779</u>	<u>182.725</u>
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
<i>Aankopen</i>		
Beleggingen in aandelen en aandelenfondsen	-4.220.000	-13.175.823
	<u>-4.220.000</u>	<u>-13.175.823</u>
<i>Verkopen</i>		
Beleggingen in terreinen en gebouwen	0	795.000
Beleggingen in aandelen	0	10.489.489
	<u>0</u>	<u>11.284.489</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten	-5.783.298	-5.654.138
Mutatie liquide middelen	2.038.233	-10.403.726
Verloop liquide middelen		
Stand per 1 januari	39.266.053	49.669.779
Mutatie lopend boekjaar	<u>2.038.233</u>	<u>-10.403.726</u>
Stand per 31 december	<u>41.304.286</u>	<u>39.266.053</u>

Toelichting op de geconsolideerde balans en winst- en verliesrekening

Algemene toelichting

Activiteiten, vestigingsadres, rechtsvorm en inschrijfnummer handelsregister

De activiteiten van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. (statutair gevestigd op Christiaan Geurtsweg 8, 7335 JV te Apeldoorn (KvK 08001597), bestaan onder meer uit het bewaken en in stand houden van het zekerheidsmerk Univé en de daarmee verbonden reputatie en het behartigen van de belangen van haar leden op het gebied van diverse verzekeringen en het verlenen van financiële diensten, krachtens overeenkomsten gesloten met hen in het bedrijf dat de coöperatie te dien einde ten behoeve van haar leden uitoefent of doet uitoefenen.

Continuïteit

Ondanks de aanhoudende geopolitieke ontwikkelingen is het beursjaar 2023 positief afgesloten. De uitblijvende recessie in de Verenigde Staten, de beperkte recessie in Europa, een daling van de inflatie en dalende rentes hebben een positief effect gehad op de beurskoersen. In deze complexe omgeving van veranderingen is het van belang voor Univé om flexibel en veerkrachtig te blijven. Blijven aanpassen aan veranderende marktomstandigheden en risico's effectief beheren vraagt om continue aandacht. Een gedegen begrip van geopolitieke trends en een proactieve benadering van financiële ontwikkelingen zullen daarom essentieel zijn voor het succes in 2024.

Hoe het jaar 2024 zich gaat ontwikkelen is een vraagteken.

Wel zien we binnen het financiële domein een dynamisch jaar in 2024, gekenmerkt door een steeds veranderend economisch landschap. De wereldwijde economie herstelt zich verder van de impact van de pandemie, maar niet zonder uitdagingen.

Ook zien we dat er naast de gewapende conflicten in de Oekraïne en in de Gazastrook ook nieuwe geopolitieke ontwikkelingen op de loer liggen, mede vormgegeven vanuit instabiliteit in de wereld en verschuiving van het politieke klimaat.

Gegeven de aard van de activiteiten van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. verwachten wij dat de impact van voorgaande op zowel de werkzaamheden als de resultaten van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. beperkt zullen zijn. Wij zien op basis van de aanwezige liquiditeiten, de omvang van het eigen vermogen, de solvabiliteitspositie en de resultaatprognose voor het komende jaar geen aanwijzingen dat de continuïteit van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. niet is gewaarborgd. De jaarrekening is derhalve opgesteld op basis van de continuïteitsveronderstelling.

Groepsverhoudingen

In de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. zijn tevens de overige groepsmaatschappijen opgenomen:

- Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.;
- Univé Stad en Land B.V.;
- Univé Stad en Land Organisatie B.V.;
- Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V.;
- Stad en Land Participaties B.V.;
- Ten Broeke Makelaardij B.V.

Alle bovenstaande groepsmaatschappijen zijn gevestigd te Apeldoorn en voor 100% deelneming van Coöperatie Univé Stad en Land U.A., met uitzondering van Ten Broeke Makelaardij B.V. Deze vennootschap is gevestigd in Lemelerveld en is een 100% deelneming van Stad en Land Participaties B.V. sinds 22 juni 2022.

Oordelen, schattingen en onzekerheden

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. zich verschillende oordelen en maakt schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen, schattingen inclusief de bij de onzekerheden behorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

De belangrijkste schattingen hebben betrekking op:

- actuele waarde van terreinen en gebouwen;
- waardering van verplichtingen inzake verzekeringscontracten;
- de levensduur en bijzondere waardeverminderingen van de immateriële vaste activa;
- schattingen bij de opname van overige voorzieningen; en
- schattingen in de bepaling van best-estimate inclusief risicomarge (marktwaarde) van de technische voorzieningen en de toekomstgerichte informatie in het kader van Solvency II/ SCR.

Consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening worden opgenomen de financiële gegevens van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en haar groepsmaatschappijen per 31 december van het boekjaar.

Groepsmaatschappijen zijn rechtspersonen en vennootschappen waarin door Coöperatie Univé Stad en Land U.A. beslissende zeggenschap wordt uitgeoefend. Over het algemeen is er sprake van beslissende zeggenschap wanneer het belang in het aandelenkapitaal of het stemrecht (inclusief potentiële stemrechten) meer dan 50% bedraagt. De groepsmaatschappijen worden integraal geconsolideerd vanaf de datum waarop de beslissende zeggenschap in de groepsmaatschappij is verkregen. De groepsmaatschappijen worden niet meer in de consolidatie opgenomen vanaf de datum waarop geen sprake meer is van beslissende zeggenschap. De posten in de geconsolideerde jaarrekening worden volgens uniforme grondslagen van waardering en resultaatbepaling vastgesteld.

Alle onderlinge verhoudingen worden in de geconsolideerde balans en winst-en-verliesrekening geëlimineerd.

Verbonden partijen

Alle groepsmaatschappijen van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en de partijen waarop een groepsmaatschappij van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. direct of indirect zeggenschap uitoefent, worden aangemerkt als verbonden partij van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. Partijen die direct of indirect zeggenschap uitoefenen op Coöperatie Univé Stad en Land U.A. of op één van haar groepsmaatschappijen worden eveneens aangemerkt als verbonden partij van Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

Transacties van betekenis met verbonden partijen worden toegelicht voor zover deze niet onder normale marktvoorwaarden zijn aangegaan, hier is echter geen sprake van.

Toelichting op het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode, waarbij onderscheid is gemaakt tussen kasstromen uit operationele-, investerings- en beleggingsactiviteiten. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen onder aftrek van de kortlopende schulden aan kredietinstellingen (voor zover van toepassing).

Onder de kasstroom uit operationele activiteiten zijn de ontvangen premies, de betaalde schaden, alsmede de ontvangsten en uitgaven uit hoofde van interest en ontvangen dividenden. Daarnaast zijn hieronder de betaalde bedrijfs- en acquisitiekosten opgenomen en de betaalde belastingen.

Kasstromen uit hoofde van aan- en verkopen van beleggingen en materiële en immateriële vaste activa zijn opgenomen onder de kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten.

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Algemeen

Alle bedragen in de jaarrekening zijn vermeld in euro's, tenzij anders is aangegeven. Door afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen.

De (geconsolideerde) jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW, waaronder afdeling 15, Richtlijnen voor de jaarverslaggeving 605 en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de jaarverslaggeving. Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. In de balans, de winst-en-verliesrekening en het kasstroomoverzicht zijn referenties opgenomen. Met deze referenties wordt verwezen naar de toelichting.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling en de presentatie hiervan zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar.

Saldering

Een actief en een verplichting worden gesaldeerd in de jaarrekening opgenomen, uitsluitend indien en voor zover het juridisch mogelijk is om beide posten gesaldeerd en simultaan af te wikkelen. Hierbij moet het stellige voornemen bestaan om het saldo als zodanig of beide posten simultaan af te wikkelen.

Voor belastinglatenties geldt dat saldering van de latente belastingvordering en -verplichting plaatsvindt als Coöperatie Univé Stad en Land U.A. een in rechte afdwingbaar recht heeft om deze belastingen te verrekenen op het moment dat de latente belastingen acuut zouden zijn geworden en voor zover deze betrekking hebben op hetzelfde boekjaar en de latente belastingen betrekking hebben op belasting naar de winst geheven door dezelfde belastingautoriteit en betrekking hebben op dezelfde belastbare rechtspersoon of dezelfde fiscale eenheid. Coöperatie Univé Stad en Land U.A. heeft de intentie om latenties met elkaar te verrekenen indien toegestaan.

Financiële instrumenten

Bij de eerste verwerking van een financieel instrument vindt waardering plaats tegen reële waarde. De vervolgwaaardering vindt eveneens plaats tegen reële waarde.

De reële waarde is het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid en onafhankelijk van elkaar zijn. Indien niet direct een betrouwbare reële waarde is aan te wijzen, wordt de reële waarde benaderd door deze af te leiden uit de reële waarde van bestanddelen of van een soortgelijk financieel instrument, of met behulp van waarderingsmodellen en waarderings technieken.

Hierbij wordt gebruikgemaakt van recente gelijksoortige at arm's length-transacties, van de DCF-methode (contante waarde van kasstromen) en/of van optiewaarderingsmodellen, rekening houdend met specifieke omstandigheden.

Vreemde valuta

Activa en passiva luidend in vreemde valuta worden gewaardeerd tegen de koers per balansdatum. Koersresultaten worden via de winst-en-verliesrekening verwerkt. Transacties in vreemde valuta gedurende de verslagperiode worden in de jaarrekening verwerkt tegen de koers die geldt op de datum van de transactie. De uit de omrekening per balansdatum voortvloeiende koersverschillen worden opgenomen in de winst-en-verliesrekening.

Operationele leasing

Bij de vennootschap bestaan er leasecontracten met betrekking tot het wagenpark waarbij een groot deel van de voor- en nadelen die aan het eigendom verbonden zijn, niet bij de vennootschap ligt. Deze leasecontracten worden verantwoord als operationele leasing. Leasebetalingen worden, rekening houdend met ontvangen vergoedingen van de lessor, op lineaire basis verwerkt in de winst-en-verliesrekening over de looptijd van het contract.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder aftrek van afschrijvingen.

Een immaterieel vast actief wordt in de balans opgenomen als:

- het, gebaseerd op de beste inschatting van het management, waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen die een actief in zich bergt, zullen toekomen aan Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en
- de kosten van het actief betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Uitgaven inzake een immaterieel vast actief die niet aan de voorwaarden voor activering voldoen, worden rechtstreeks in de winst-en-verliesrekening verantwoord.

Er wordt rekening gehouden met bijzondere waardeverminderingen. Dit is het geval als de boekwaarde van het actief (of van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort) hoger is dan de realiseerbare waarde ervan.

Eventuele waardeveranderingen worden verantwoord in de resultatenrekening onder de andere lasten.

Goodwill en portefeuillerechten

Vanaf de overnamedatum verwerkt de verkrijgende partij de identificeerbare activa en verplichtingen van de overgenomen partij in haar balans. Voor de verkregen activa wordt ten eerste vastgesteld in hoeverre deze identificeerbaar zijn en vervolgens of aan de activeringscriteria wordt voldaan. Het verschil tussen verkrijgingsprijs en vastgestelde waarde van activa en passiva wordt in principe aangemerkt als goodwill, tenzij er sprake is van contracten welke separeerbaar zijn van de goodwill die is ontstaan bij een fusie of overname. Deze portefeuillerechten betreffen de economische voordelen van het klantencontract beschikken los van de economische voordelen die samenhangen met andere verkregen activa. Bij de overname van alleen portefeuillerechten wordt deze in beginsel tegen kostprijs op de balans opgenomen.

In maart 2023 zijn de in juni 2022 geacquireerde klantcontracten van Ten Broeke Makelaardij B.V. overgedragen naar Univé Stad en Land B.V. Hierbij is de boekwaarde per 1 maart 2023 van de oorspronkelijke goodwill (Ten Broeke Verzekeringen en Makelaardij B.V.) op basis van voortschrijdend inzicht aangemerkt als geïdentificeerde portefeuillerechten (Univé Stad en Land B.V.).

Deze boekwaarde is als gevolg van de bijzondere waardevermindering ultimo 2022 nagenoeg gelijk aan de reële waarde. Aangezien deze portefeuillerechten fiscaal niet gewaardeerd worden, is een fiscale belastinglatentie opgenomen met als tegenhanger goodwill.

Goodwill is het verschil tussen de aanschafwaarde (incl. aankoopkosten) en het aandeel van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. in de reële waarde van de verworven activa en passiva. Goodwill wordt geactiveerd en stelselmatig afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur, dan wel gewaardeerd tegen lagere realiseerbare waarde.

Portefeuillerechten worden geactiveerd en stelselmatig afgeschreven op basis van de geschatte economische levensduur. Indien de realiseerbare waarde lager is dan de boekwaarde vindt er een bijzondere waardevermindering plaats.

Beleggingen

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

Bij eerste opname worden de beleggingen in terreinen en gebouwen verantwoord tegen de verkrijgingsprijs, inclusief transactiekosten.

Na de eerste verwerking worden de beleggingen in terreinen en gebouwen gewaardeerd tegen reële waarde (actuele waarde). Eens in de 3 jaar, of eerder indien daar aanleiding voor is, vindt er een externe taxatie plaats door Rodenburg (Dynamis) en jaarlijks wordt intern een analyse opgesteld om te beoordelen of er aanleiding bestaat voor een eerdere taxatie. Wijzigingen in de reële waarde worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de wijziging zich voordoet. Tevens worden de positieve mutaties opgenomen in een herwaarderingsreserve, voor het geval de waarde meer bedraagt dan de oorspronkelijke aanschafprijs vermeerderd met eventuele investeringen.

De waardering wordt bepaald door de kapitalisatie van de netto huurwaarde (bruto huurwaarde minus onroerende zaak gebonden lasten) mogelijk gecorrigeerd voor kapitaalscorrecties zoals bijvoorbeeld leegstand en achterstallig onderhoud. De huurwaarden worden bepaald door vergelijking van aanbod en/of gerealiseerde transacties met soortgelijke objecten en is gebaseerd op beoordeling van de markt. De uitkomst van de berekening is het bedrag dat nodig zou zijn om in de plaats van het onroerend goed dat bij de bedrijfsuitoefening is of wordt gebruikt, een ander onroerend goed te verkrijgen dat voor de bedrijfsuitoefening een in economisch opzicht gelijke betekenis heeft.

Overige terreinen en gebouwen

Overige terreinen en gebouwen zijn onroerende zaken die worden aangehouden om huuropbrengsten of waardestijgingen, of beide, te realiseren. Overige terreinen en gebouwen, daaronder begrepen vastgoedbeleggingen in ontwikkeling, worden bij eerste verwerking tegen verkrijgingsprijs inclusief transactiekosten gewaardeerd en daarna tegen reële (actuele) waarde. De invulling hiervan wordt onder meer gebaseerd op beschikbare marktgegevens en samengesteld door onafhankelijke externe taxateurs. Taxaties worden voor het grootste deel van het vastgoed jaarlijks uitgevoerd.

De waardering wordt bepaald door de kapitalisatie van de netto huurwaarde (bruto huurwaarde minus onroerende zaak gebonden lasten) mogelijk gecorrigeerd voor kapitaalscorrecties zoals bijvoorbeeld leegstand en achterstallig onderhoud. De huurwaarden worden bepaald door vergelijking van aanbod en/of gerealiseerde transacties met soortgelijke objecten en is gebaseerd op beoordeling van de markt. De uitkomst van de berekening is het bedrag dat nodig zou zijn om in de plaats van het onroerend goed dat bij de bedrijfsuitoefening is of wordt gebruikt, een ander onroerend goed te verkrijgen dat voor de bedrijfsuitoefening een in economisch opzicht gelijke betekenis heeft.

Tevens is een herwaarderingsreserve gevormd indien de waarde meer bedraagt dan de oorspronkelijke aanschafprijs vermeerderd met eventuele investeringen. Indien sprake is van gerealiseerde vastgoedbeleggingsresultaten vindt re-classificatie plaats van de herwaarderingsreserve naar de overige reserves. Op vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Beleggingen in deelnemingen

Deelnemingen waarin invloed van betekenis kan worden uitgeoefend worden gewaardeerd volgens de vermogensmutatiemethode (nettovermogenswaarde).

In de geconsolideerde jaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. is de volgende deelneming opgenomen:

- Samen Veiliger B.V. (17%), (2022; 17%), gevestigd te Nijmegen.

De nettovermogenswaarde wordt berekend volgens de grondslagen die gelden voor deze jaarrekening; voor deelnemingen waarvan onvoldoende gegevens beschikbaar zijn voor aanpassing aan deze grondslagen, wordt uitgegaan van de waarderingsgrondslagen van de desbetreffende deelneming.

Indien de waardering van een deelneming volgens de nettovermogenswaarde negatief is, rekening houdende met alle van toepassing zijnde (langlopende) belangen gerelateerd aan deze deelneming, wordt deze op nihil gewaardeerd. Indien en voor zover Coöperatie Univé Stad en Land U.A. in deze situatie geheel of gedeeltelijk instaat voor de schulden van de deelneming, dan wel het stellige voornemen heeft de deelneming tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt hiervoor een voorziening getroffen.

De eerste waardering van gekochte deelnemingen is gebaseerd op de reële waarde van de identificeerbare activa en passiva op het moment van acquisitie. Voor de vervolgwaardering worden de grondslagen toegepast die gelden voor deze jaarrekening, uitgaande van de waarden bij eerste waardering.

Als resultaat wordt verantwoord het bedrag waarmee de boekwaarde van de deelneming sinds de voorafgaande jaarrekening is gewijzigd als gevolg van het door de deelneming behaalde resultaat. Als resultaat wordt in aanmerking genomen het in het verslagjaar gedeclareerde dividend van de deelneming, waarbij niet in contanten uitgekeerde dividenden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Indien sprake is van een bijzondere waardevermindering vindt waardering plaats tegen de realiseerbare waarde. Afwaardering vindt plaats ten laste van de winst-en-verliesrekening.

Overige financiële beleggingen

Overige financiële beleggingen worden in één van de volgende categorieën ingedeeld. Deze indeling is afhankelijk van het doel waarvoor deze beleggingen worden verworven.

Financiële beleggingen worden niet langer opgenomen indien het recht op de ontvangst van kasstromen uit de financiële activa is vervallen of indien Coöperatie Univé Stad en Land U.A. nagenoeg alle risico's en voordelen van de rechthebbende op het financieel actief overdraagt.

Beleggingen geclassificeerd als 'reële waarde met waarde mutaties in het resultaat'

Deze classificatie wordt aangehouden voor alle beleggingen van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. in aandelen en aandelenfondsen, voor de vastrentende waarden en vastrentende waarde fondsen en voor andere financiële beleggingen. De vastrentende waarde fondsen worden in beginsel niet tot einde looptijd aangehouden en zijn onderdeel van de handelsportefeuille. Deze beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde, waarbij de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeverminderingen via de winst-en-verliesrekening worden verwerkt. Onder de reële waarde (marktwaarde) wordt verstaan het bedrag waarvoor een actief kan worden verhandeld of een passief kan worden afgewikkeld tussen ter zake goed geïnformeerde partijen, die tot een transactie bereid zijn en onafhankelijk van elkaar zijn. De financiële instrumenten met een marktnotering en die worden verhandeld op een actieve markt, worden gewaardeerd tegen de genoteerde marktprijs. Indien geen sprake is van een actieve markt voor een financieel instrument, wordt de reële waarde vastgesteld op basis van waarderingstechnieken. De gehanteerde waarderingstechnieken zijn vastgesteld door onafhankelijke deskundigen.

Overige leningen

Overige leningen worden eerst gewaardeerd tegen reële waarde en daarna geamortiseerde kostprijs, voor zover rekening houdend met een voorziening voor oninbaarheid.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Er is sprake van een bijzondere waardevermindering indien de boekwaarde van een actief hoger is dan de realiseerbare waarde. De realiseerbare waarde is de hoogste van de opbrengstwaarde en de bedrijfswaarde. Op iedere balansdatum beoordeelt de vennootschap of er aanwijzingen zijn voor een mogelijke bijzondere waardevermindering van een actief en of het noodzakelijk is een bijzondere waardevermindering op te nemen. De immateriële activa wordt elk jaar beoordeeld op bijzondere waardevermindering. Bijzondere waardeverminderingen van beleggingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen onder beleggingsopbrengsten - gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen. Alle overige bijzondere waardeverminderingen worden in de winst- en verliesrekening opgenomen onder overige lasten. Bijzondere waardeverminderingen op een actief die in voorgaande jaren zijn verantwoord, worden teruggenomen indien objectief kan worden vastgesteld dat de oorzaak voor bijzondere waardevermindering is verdwenen of niet langer bestaat. Indien dit het geval is, wordt de boekwaarde van het actief verhoogd tot de realiseerbare waarde. Deze verhoging van de balanswaarde in verband met de terugname, mag niet leiden tot een hogere balanswaarde van het actief dan voor het moment van de bijzondere waardevermindering. De verhoging als gevolg van de terugname van een bijzondere waardevermindering wordt verantwoord in de winst- en verliesrekening.

Bijzondere waardeverminderingen op goodwill kunnen in toekomstige jaren niet worden teruggenomen.

Vorderingen

Algemeen

Vorderingen worden initieel gewaardeerd tegen reële waarde, inclusief transactiekosten.

Latente belastingvorderingen

Latente belastingvorderingen worden opgenomen voor verrekenbare fiscale verliezen en voor verrekenbare tijdelijke verschillen tussen de waarde van de activa en passiva volgens fiscale voorschriften enerzijds en de in deze jaarrekening gevolgde waarderingsgrondslagen anderzijds, met dien verstande dat latente belastingvorderingen alleen worden opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er toekomstige fiscale winst zal zijn waarmee de tijdelijke verschillen kunnen worden verrekend en verliezen kunnen worden gecompenseerd.

De berekening van de latente belastingvorderingen geschiedt tegen de op het einde van het verslagjaar geldende belastingtarieven of tegen de in komende jaren geldende tarieven, voor zover deze al bij wet zijn vastgesteld.

Latente belastingvorderingen worden gewaardeerd op nominale waarde. De latente belastingvorderingen kennen een overwegend langlopend karakter.

Vorderingen uit directe verzekering en overige vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen de reële waarde van de tegenprestatie.

Voorzieningen wegens oninbaarheid worden in mindering gebracht op de boekwaarde van de vordering.

Overige activa

Materiële vaste activa

Materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs inclusief direct toerekenbare kosten, onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur en bijzondere waardeverminderingen.

Liquide middelen

Liquide middelen bestaan uit kas, banktegoeden en deposito's met een looptijd korter dan twaalf maanden. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende activa

Waardering van overlopende activa (vooruitbetaalde kosten en overige activa) vindt in eerste instantie plaats tegen reële waarde en daarna tegen geamortiseerde kostprijs.

Technische voorzieningen

Voor niet-verdiende premies en lopende risico's

De voorziening voor niet-verdiende premies heeft een kortlopend karakter en betreft het onverdiende gedeelte van de in het verslagjaar in rekening gebrachte premies. De voorziening voor niet-verdiende premies wordt separaat voor ieder verzekeringscontract bepaald op basis van de dagelijkse pro-ratamethode. Er is geen sprake van een voorziening lopende risico's per ultimo boekjaar.

Indien uit toereikendheidstoets blijkt dat er sprake is van een ontoereikende voorziening (premietekort voorziening) dan wordt deze op basis van de toereikendheidstoets verhoogd. De premietekort voorziening heeft een kortlopend karakter en wordt gevormd indien naar verwachting in volgende perioden verliezen zullen worden geleden. Deze voorziening wordt berekend op basis van schattingen van toekomstige schadelasten, verdiende premies en bedrijfskosten van het brandproduct.

Voor te betalen schaden

De technische voorziening schaden wordt gevormd voor de op balansdatum nog niet afgewikkelde schadegevallen uit het boekjaar en voorgaande jaren. De vaststelling hiervan geschiedt in de eerste plaats voor ieder schadegeval afzonderlijk, waarbij rekening wordt gehouden met mogelijke ontvangsten uit hoofde van regres en met het aandeel van herverzekeraars in schadegevallen. Daarnaast wordt een IBN(E)R-voorziening opgenomen voor nog niet gemelde of onvolledig gereserveerde schadegevallen. Deze voorziening wordt vastgesteld op basis van het historische afwikkelingspatroon van eerdere schadegevallen.

In 2023 is er sprake van een ongewijzigd reserveringsbeleid. De toereikendheidstoets met betrekking tot de schadevoorziening wordt kwantitatief uitgevoerd op basis van een vergelijking van dossiervoorziening inclusief IBN(E)R en uitkomsten best-estimate Solvency II (betaalpatroon en reserveringspatroon) inclusief risicomarge.

Schadebehandelingskosten

De voorziening voor te betalen schaden bevat een voorziening voor schadebehandelingskosten inzake de per balansdatum nog lopende schaden. De hoogte wordt gesteld op het verwacht aantal uren dat nodig is om de openstaande schadedossiers af te handelen vermenigvuldigd met een uurtarief voor schadeafhandeling. Het gestelde uurtarief is gebaseerd op de hoogte van de directe en indirecte kosten van de schadeafdeling. De voorziening schadebehandelingskosten heeft een, overwegend, kortlopend karakter (< 1 jaar).

Herverzekeringsdeel

Het aandeel van de herverzekeraar in de overlopende schaden is op de voorziening in mindering gebracht.

Toereikendheidstoets

Jaarlijks wordt door de actuariële functiehouder een toereikendheidstoets voor de technische voorzieningen uitgevoerd, op alle verzekeringsverplichtingen (premie en schade). Uitkomsten van dit onderzoek worden meegenomen in de bepaling van de technische voorzieningen, waar nodig wordt de voorziening verhoogd. In de toereikendheidstoets brand wordt de verwachtingswaarde (best-estimate) van de voorzieningen vergeleken met de balanswaarde van de voorzieningen. De best estimate van de schadevoorziening is daarbij gebaseerd op de kasstroom prognose op basis van de chainladder methodiek. De risicomarge voor de schadevoorziening, gebaseerd op de cost of capital methode, wordt hieraan toegevoegd. De best estimate van de premievoorziening is vastgesteld op basis van de verwachte netto marge behorend bij de premies die al wel betaald zijn maar waarvoor het risico nog wordt gelopen in het komend jaar.

Voorzieningen

Algemene grondslag voorzieningen

Voorzieningen worden gevormd voor in rechte afdwingbare of feitelijke verplichtingen die op de balansdatum bestaan, waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is en waarvan de omvang op betrouwbare wijze is te schatten.

Wanneer de verwachting is dat een derde de verplichtingen vergoedt, en wanneer het waarschijnlijk is dat deze vergoeding zal worden ontvangen bij de afwikkeling van de verplichting, dan wordt deze vergoeding als een actief in de balans opgenomen.

Pensioenvoorziening

Dit betreft een voorziening voor een oude pensioenregeling met een gegarandeerde aanspraak. De opgebouwde pensioenrechten zijn ondergebracht in een separaat depot dat per eind 2014 premievrij is gemaakt. De voorziening betreft de naar verwachting aan de pensioenverzekeraar te betalen garantiebijdrage.

De toekomstige verplichting wordt gebaseerd op de stand van de, in het depot aanwezige, voorziening per einde boekjaar, waarbij op basis van een best-estimate sterftetafel het deelnemer bestand wordt uitontwikkeld. In de berekening is het volgende betrokken:

- Externe verzekeraar depot garantieverplichting van 0,35% (2022: 0,35%) voor vermogenskosten en renterisico;
- Best-estimate sterftetafel VVP met ASR;
- Gehanteerde sterftetafel: Prognosetafel 2022 startjaar 2024 met aanpassing ES-P2;
- Discontering Triple A - Risk Finance Spot Curve (AAASC).

Deze pensioenvoorziening is op basis van de beste schatting gewaardeerd. Hierbij is de verplichting gewaardeerd tegen de contante waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichting af te wikkelen. Toevoegingen aan en vrijval van de pensioenvoorziening wordt ten laste respectievelijk ten gunste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Jubileumvoorziening

De voorziening jubilea wordt opgenomen tegen de contante waarde van de verwachte uitkeringen gedurende het dienstverband. Bij de berekening van de voorziening zijn de samenstelling van dienstverbanden en personeelsbestand, gestegen lonen per medewerker en de CAO verhoging van 8% per 01-01-2024 belangrijke indicatoren. Voor de blijfkans wordt gebruik gemaakt van eigen waarnemingen en verwachtingen van Univé Stad en Land, waarin onderscheid wordt gemaakt in een drietal leeftijdscategorieën. Bij het contant maken is een rente van 3% (2022: 3%) als disconteringsvoet gehanteerd.

Voorziening loondoorbetaling bij ziekte

De voorziening vanwege loondoorbetaling bij ziekte wordt gevormd voor op balansdatum bestaande verplichtingen tot het in de toekomst doorbetalen van beloningen aan personeelsleden die op balansdatum naar verwachting blijvend of geheel niet in staat zijn om werkzaamheden te verrichten door ziekte of arbeidsongeschiktheid.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden, d.w.z. looptijd korter dan een jaar, worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Kortlopende schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Overlopende passiva

Overlopende passiva worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Overlopende passiva worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs, zijnde het ontvangen bedrag rekening houdend met agio of disagio en onder aftrek van transactiekosten. Dit is meestal de nominale waarde.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Verdiende premies eigen rekening

Het bruto-premie-inkomen bestaat uit de premies die door de polishouders zijn verschuldigd voor afgesloten verzekeringscontracten inclusief eventuele kortingen en toeslagen en exclusief assurantiebelasting. De premie voor schadeverzekeringen, normaliter verzekeringscontracten met een maximale looptijd van twaalf maanden, wordt als opbrengst opgenomen gedurende de looptijd van het contract naar evenredigheid van de verstreken verzekeringstermijn. Niet-verdiende premies worden voor ieder verzekeringscontract bepaald op basis van de dagelijkse pro-ratamethode. Van de in het verslagjaar ontvangen en betaalde premie wordt het deel dat op het komende verslagjaar betrekking heeft als onverdiend aangemerkt. De netto verdiende premies bestaan uit geboekte premies eigen rekening (bruto geboekte premies onder aftrek van herverzekeringspremie) en kortingen/toeslagen. De mutatie in de voorziening niet-verdiende premie-inkomen wordt in het resultaat verantwoord.

Toegerekende opbrengst uit beleggingen

De toerekening van beleggingsopbrengsten aan de technische rekening wordt bepaald door het werkelijke beleggingsrendement van de verzekeraar gedurende het verslagjaar te vermenigvuldigen met de gemiddelde omvang van de technische voorzieningen (gemiddelde technische voorziening primo boekjaar + technische voorziening ultimo boekjaar). Het werkelijke beleggingsrendement wordt berekend door de totale beleggingsopbrengsten te delen door de gemiddelde stand van de beleggingen (van de verzekeraar).

Overige technische baten eigen rekening

De overige technische baten omvatten de niet onder andere hoofden opgenomen baten van het verzekeringsbedrijf en worden verwerkt wanneer zij zich voordoen.

Schaden eigen rekening

De op het jaar betrekking hebbende schaden worden ten laste van het boekjaar gebracht, waar nodig voor geschatte bedragen. Hierbij wordt het aandeel van de herverzekeraar in aanmerking genomen.

Schadebehandelingskosten omvatten gemaakte interne en externe directe kosten in verband met de onderhandeling over en afwikkeling van schadeclaims. Onder de interne kosten vallen de kosten van de schadeafhandeling dat direct aan dit onderdeel kan worden toegerekend. De schaden eigen rekening omvatten de in het boekjaar betaalde bedragen verminderd met het aandeel van de herverzekeraars.

Bedrijfskosten

De kosten worden bepaald met in achtneming van de hiervoor reeds vermelde grondslagen van waardering en worden toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben. (Voorzienbare) verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden en is voldaan aan de voorwaarden voor het opnemen van voorzieningen.

Toerekening van kosten vindt plaats op basis van een kostenverdeelmodel.

Acquisitiekosten

Acquisitiekosten worden ten laste van het resultaat gebracht in het jaar waarin deze worden gemaakt.

Beheers- en personeelskosten; afschrijvingen*Personeelskosten*

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de winst-en-verliesrekening voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers respectievelijk de belastingautoriteit.

De pensioenlasten worden in het verslagjaar verwerkt waarop ze betrekking hebben. Voor zover de verschuldigde premies en kostenopslagen ten aanzien van toezeggingen op balansdatum nog niet zijn voldaan wordt hiervoor een verplichting opgenomen.

Afschrijvingen

Immateriële vaste activa en materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereed voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over overige gebouwen en terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven.

Opbrengst uit beleggingen

Onder opbrengsten uit beleggingen worden begrepen:

- Aandeel in het resultaat van deelnemingen gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde
- Huuropbrengsten uit beleggingen in terreinen en gebouwen
- Dividenden uit beleggingen in aandelen en aandelenfondsen
- Gerealiseerde resultaten bij verkoop van beleggingen

De opbrengsten uit beleggingen worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Beleggingslasten

Onder de beleggingslasten worden begrepen:

- Kosten m.b.t. beheer van terreinen en gebouwen.
- Kosten m.b.t. beheren/bewaren van effecten inclusief transactiekosten.
- Gerealiseerde resultaten bij verkoop van beleggingen.
- Ongerealiseerde resultaten bij waardeveranderingen van vastgoed.

De beleggingslasten worden toegerekend aan de periode waarop zij betrekking hebben.

Waardeveranderingen van beleggingen

Ongerealiseerde winsten of verliezen die ontstaan door een wijziging in de reële waarde van vastgoedbeleggingen en overige beleggingen, worden verantwoord in de winst-en-verliesrekening in de periode waarin de wijziging zich voordoet. Daarnaast wordt ten laste van de overige reserves een herwaarderingsreserve gevormd.

Andere baten en andere lasten

Andere baten en andere lasten zijn posten die voortvloeien uit gebeurtenissen of transacties die behoren tot de normale, niet-incidentele bedrijfsuitoefening, maar die omwille van de analyse en vergelijkbaarheid van de resultaten apart toegelicht worden op grond van de aard, omvang of het incidentele karakter van de post. Hierbij worden tevens baten en lasten die aan een ander boekjaar moeten worden toegerekend naar aard en omvang toegelicht.

Rentebaten en lasten

Rentebaten en rentelasten worden tijdsevenredig verwerkt, rekening houdend met de effectieve rentevoet van de desbetreffende activa en passiva.

Belastingen*Vennootschapsbelasting*

De vennootschapsbelasting wordt berekend over het resultaat voor belastingen, waarbij rekening wordt gehouden met fiscaal niet belaste baten en fiscaal niet aftrekbare lasten.

Voor latente belastingen wordt een voorziening getroffen, voor tijdelijke verschillen tussen de boekwaarde van activa en verplichtingen, ten behoeve van de financiële verslaggeving en de fiscale boekwaarde van die posten. Er wordt uitsluitend een latente belastingvordering opgenomen voor zover het waarschijnlijk is dat er in de toekomst belastbare winsten beschikbaar zullen zijn, die voor de realisatie van het tijdelijke verschil kunnen worden aangewend. Latente belastingvorderingen worden per iedere verslagdatum herzien en verlaagd, voor zover het niet langer waarschijnlijk is dat het daarmee samenhangende belastingvoordeel zal worden gerealiseerd.

Toelichting op de geconsolideerde balans

Activa

Immateriële vaste activa (1)

Immateriële vaste activa

	Portefeuille rechten	Goodwill	Totaal 2023	Totaal 2022
Stand per 1 januari				
Aanschafwaarde	1.443.896	3.252.672	4.696.568	1.443.896
Af: Cumulatieve afschrijving en bijzondere waarde mutatie	-255.872	-791.126	-1.046.998	-120.097
	1.188.024	2.461.546	3.649.570	1.323.799
Investeringen	532.708	630.983	1.163.691	3.252.672
Overheveling a.g.v. gewijzigde initiële waardering	2.420.000	-2.420.000	0	0
Desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	0	0	0	0
Afschrijvingen	-393.292	-104.528	-497.820	-298.408
Bijzondere waarde mutatie	0	0	0	-628.493
Mutaties boekjaar	2.559.416	-1.893.546	665.871	2.325.771
Aanschafwaarde	4.396.604	1.463.655	5.860.259	4.696.568
Af: Cumulatieve afschrijving	-649.164	-895.654	-1.544.818	-1.046.998
	3.747.440	568.000	4.315.440	3.649.570

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

- Portefeuillerechten: 10,0%
- Goodwill: 10,0%

De afschrijvingstermijnen voor portefeuillerechten en goodwill zijn gekoppeld aan de verwachte economische levensduur.

Ten Broeke Makelaardij

Eind juni 2022 heeft Stad en Land Participaties B.V. alle aandelen verworven in het kapitaal van Ten Broeke Makelaardij B.V. te Lemelerveld. De koopsom voor deze aandelen bedroeg € 3.559.000 (inclusief aankoopkosten). De nettovermogenswaarde op overnamedatum bedroeg ná waarderingscorrecties € 306.000. Hierdoor is een goodwill ontstaan van € 3.252.672. In 2022 heeft er naast een reguliere afschrijving een bijzondere waardevermindering van € 628.000 plaatsgevonden.

In maart 2023 zijn de in juni 2022 geacquireerde portefeuillerechten van Ten Broeke Makelaardij B.V. overgedragen naar Univé Stad en Land B.V. Hierbij is de boekwaarde per 1 maart 2023 van de oorspronkelijke goodwill (Ten Broeke Makelaardij B.V.) op basis van voortschrijdend inzicht aangemerkt als geïdentificeerde portefeuillerechten (Univé Stad en Land B.V.). Voor het in de toekomst te verrekenen fiscale effect is ultimo 2023 een actief post van € 568.000 opgenomen als goodwill met als tegenhanger een passieve belastinglatentie.

Bij de (jaarlijkse) waardeberekening ultimo 2023 is bepaald dat er geen (bijzondere) afwaardering op deze portefeuille hoeft te worden verantwoord.

Boeve en Van Dorp

Eind 2022 is een overeenkomst getekend tussen Univé Stad en Land en Boeve en van Dorp waarin is geregeld dat de verzekeringsportefeuille op 1 april 2023 is gekocht door Univé Stad en Land B.V. Dit tegen betaling van een koopsom van € 525.000 en bijbehorende transactiekosten van € 7.708. Eerste activering van de portefeuille heeft op 1 april heeft plaatsgevonden op basis van de verkrijgingsprijs, totaal € 532.708. Eind 2023 is er opnieuw een waardebepaling berekening uitgevoerd. De berekening geeft geen aanleiding ultimo 2023 een (bijzondere) afwaardering op deze portefeuille te verantwoorden.

Brink Assurantiën

Per 1 oktober 2021 heeft Univé Stad en Land de assurantieportefeuille van Brink Assurantiën in Hoogeveen overgenomen. De aankoop hiervan is in 2021 reeds in de financiële administratie en daarmee in de (geconsolideerde) jaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land en Univé Stad en Land B.V. verwerkt. Gezien de portefeuilleontwikkeling in 2023 is er geen aanleiding geweest om de waarde van deze portefeuille ultimo 2023 opnieuw te bepalen.

Beleggingen (2)

Terreinen en gebouwen voor eigen gebruik

	2023	2022
Stand per 1 januari	5.206.206	5.028.215
Aankopen	0	0
Verkopen	0	0
Herwaardering	-83.769	177.991
Stand per 31 december	<u>5.122.438</u>	<u>5.206.206</u>

Overige Terreinen en gebouwen

	2023	2022
Stand per 1 januari	3.723.794	4.401.785
Aankopen	0	0
Verkopen	0	-795.000
Herwaardering	-66.231	117.009
Stand per 31 december	<u>3.657.562</u>	<u>3.723.794</u>

De oorspronkelijke verkrijgingsprijs van de terreinen en gebouwen is € 17.595.875 (2022; € 17.595.875).

De terreinen en gebouwen worden periodiek door een externe onafhankelijke taxateur getaxeerd. De taxaties zijn verricht volgens de netto-huurkapitalisatiemethode. Hierbij worden door de taxateur op basis van vergelijkbare transacties en specifieke (object/regio) elementen aannames gedaan voor wat betreft de markthuurwaarde en de kapitalisatiefactor. De kapitalisatiefactor komt tot stand door de kapitalisatie van de netto huurwaarde (bruto huurwaarde minus onroerende zaak gebonden lasten) mogelijk gecorrigeerd voor kapitaalscorrecties zoals bijvoorbeeld leegstand en achterstallig onderhoud.

In 2023 heeft een interne beoordeling, mede gebaseerd op externe taxatie, van de actuele waarde geleid tot een afwaardering van totaal per saldo € 150.000.

Andere deelnemingen

			31-12-2023	31-12-2022
Samen Veiliger B.V.	Nijmegen	17%	9.223	4.414
			<u>9.223</u>	<u>4.414</u>

De deelneming in Samen Veiliger B.V. is aangekocht in 2020. Deze deelneming is gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Overige financiële beleggingen huidig boekjaar

	Stand per 1 januari	Aankopen en verstrekingen	Verkopen en aflossingen	Waarde mutaties	Stand per 31 december
Aandelen en aandelenfondsen	24.935.203	4.220.000	0	3.586.437	32.741.640
Vorderingen uit andere leningen	820.183	644.742	-298.583	0	1.166.342
	<u>25.755.387</u>	<u>4.864.742</u>	<u>-298.583</u>	<u>3.586.437</u>	<u>33.907.982</u>

Verkrijgingsprijs

	31-12-2023	31-12-2022
Aandelen en aandelenfondsen	32.080.391	27.860.391
	<u>32.080.391</u>	<u>27.860.391</u>

Overige financiële beleggingen vorig boekjaar

	Stand per 1 januari	Aankopen en verstrekingen	Verkopen en aflossingen	Waarde mutaties	Stand per 31 december
Aandelen en aandelenfondsen	25.729.676	13.175.823	-10.489.489	-3.480.807	24.935.203
Vorderingen uit andere leningen	644.320	358.588	-182.725	0	820.183
	<u>26.373.996</u>	<u>13.534.411</u>	<u>-10.672.214</u>	<u>-3.480.807</u>	<u>25.755.387</u>

Verkrijgingsprijs

	31-12-2022	31-12-2021
Aandelen en aandelenfondsen	27.860.391	22.824.132
	<u>27.860.391</u>	<u>22.824.132</u>

Het beheer van de beleggingsportefeuille is ondergebracht bij Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. met als custodian BNP Paribas SA, Netherlands Branch. Op basis van vastgestelde risicoprofielen (inclusief rendementsverwachting) en geografische spreiding worden de aan hen beschikbaar gestelde middelen beheerd.

Er is geen sprake van beleggingen die aangehouden worden voor verkoop.

Vorderingen uit andere leningen

De overige leningen betreffen leningen aan Broekhuis Lease (BHL), welke zijn in 2021 gestart. In de opvolgende jaren zijn er jaarlijkse nieuwe leningen aan Broekhuis Lease verstrekt.

De leningen aan BHL worden verstrekt in verband met de aanschaf van vervoermiddelen voor personeel. Maandelijks lost BHL hierop af. Tot meerdere zekerheid voor de terugbetaling van de leningen zijn er door middel van een separate pandakte, pandrechten gevestigd op de auto's, ter zake waarvan de leningen werden verstrekt, ten gunste van Univé Stad en Land Organisatie B.V. De resterende looptijd van de leningen varieert in 2023 tussen de 1 en 54 maanden, over de leningen is geen rente verschuldigd. De reële waarde van de leningen benadert de boekwaarde (op basis van geamortiseerde kostprijs).

Vorderingen (3)

Vordering op verzekeringsnemers

	31-12-2023	31-12-2022
Totaalbedrag der vorderingen	662.763	691.178
Af: voorziening voor oninbaarheid	-60.000	-58.000
	<u>602.763</u>	<u>633.178</u>

De vorderingen hebben overwegend een looptijd korter dan 1 jaar met uitzondering van de latente belastingvordering die overwegend een langlopend karakter kent. Er is rekening gehouden met een voorziening voor oninbaarheid van vorderingen. Ten behoeve van presentatiedoelinden worden de verzekeringsnemers met een negatief saldo op boekdatum gepresenteerd onder de overige schulden.

Te vorderen belastingen

	31-12-2023	31-12-2022
Vennootschapsbelasting	458.880	783.869
Latente belastingen	1.283.923	2.090.204
	<u>1.742.803</u>	<u>2.874.073</u>

Te vorderen latente belastingen

	31-12-2023	31-12-2022
Egalisatiereserve	-197.916	0
Terreinen en gebouwen (voor eigen gebruik)	598.401	580.442
Immateriële vaste activa	-546.328	25.689
Materiele vaste activa	2.994	1.910
Verrekenbare verliezen	1.085.488	1.151.047
Pensioenvoorziening	341.284	331.115
	<u>1.283.923</u>	<u>2.090.204</u>

De latente belastingvorderingen kennen overwegend een langlopend karakter. Vanuit de intentie om belastinglatenties te salderen is de Egalisatiereserve (latente belastingschuld) opgenomen in het saldo van "te vorderen latente belastingen". Het gehanteerde tarief voor latente belastingen is 25,8%. De verrekenbare verliezen zijn onbeperkt voorwaarts verrekenbaar met winsten tot € 1,0 miljoen per jaar en daarboven met een maximum van 50% van de restwinst per jaar. Er wordt hierbij geen rekening gehouden met verdiscontering.

Overige vorderingen

	31-12-2023	31-12-2022
Vorderingen op maatschappijen	0	295
Vorderingen op andere deelnemingen	0	1.505
Overige vorderingen	153.523	104.951
	<u>153.523</u>	<u>106.751</u>

De overige vorderingen kennen overwegend een kortlopend karakter.

Overige Activa (4)

Materiële vaste activa

	Verbouwing en inrichting	Inventaris	Computer- apparatuur	Vervoers- middelen	Totaal 2023	Totaal 2022
Stand per 1 januari						
Aanschafwaarde	1.245.767	1.587.307	75.304	103.684	3.012.063	2.781.588
Af: Cumulatieve afschrijving	-953.381	-1.491.099	-54.455	-37.801	-2.536.737	-2.460.794
	292.386	96.208	20.849	65.883	475.326	320.794
Investeringen	32.872	27.773	0	0	60.645	396.654
Desinvesteringen	0	-158.612	0	0	-158.612	-166.179
Afschrijving desinvesteringen	0	158.612	0	0	158.612	79.922
Afschrijvingen	-78.098	-56.603	-4.115	-21.002	-159.818	-155.865
Bijzondere waarde mutatie	0	-7.193	0	0	-7.193	0
Mutaties boekjaar	-45.226	-36.023	-4.115	-21.002	-106.366	154.532
Stand per 31 december						
Aanschafwaarde	1.278.639	1.600.838	75.304	102.899	3.057.681	3.012.063
Af: Cumulatieve afschrijving	-1.031.479	-1.540.654	-58.571	-58.017	-2.688.721	-2.536.737
	247.160	60.184	16.733	44.882	368.960	475.326

De afschrijvingspercentages zijn als volgt (rekening houdend met een eventuele restwaarde):

- Verbouwing: 20%
- Inventaris: 20%
- Computerapparatuur: 20%
- Vervoermiddelen: 25%

De in het geheel afgeschreven materiële vaste activa zijn opgenomen in de aanschafwaardes en cumulatieve afschrijvingen, zolang deze aanwezig en/of in gebruik zijn. Afschrijvingskosten worden verantwoord onder de beheerskosten.

Liquide middelen

	31-12-2023	31-12-2022
ABN AMRO bank	7.600.614	7.585.306
ING Bank	15.642.739	15.416.903
Rabobank	17.900.682	16.119.561
SNS Bank	80.500	80.158
Regiobank	0	34.942
CACEIS Bank	0	28.983
BNP Paribas	79.640	0
Kas	111	200
	41.304.286	39.266.053

Onder de liquide middelen is een termijndeposito van € 6 mln. opgenomen met een resterende looptijd van 6 maanden in 2024. Bij eerdere opname is een boete verschuldigd. De overige liquide middelen zijn vrij besteedbaar en direct opeisbaar.

Overlopende Activa (5)

De reële waarde van de overlopende activa benadert de boekwaarde.

Lopende rente en huur

	31-12-2023	31-12-2022
Banken	217.936	31.398
Vooruitbetaalde huur	30.698	36.071
	248.634	67.469

Overige overlopende activa

	31-12-2023	31-12-2022
Pensioen	3.025	13.981
Overig	80.173	138.193
	83.198	152.174

Overige overlopende activa bestaan uit vooruitbetaalde kosten per jaareinde.

Per 31 december 2023 zijn er geen overlopende activa met een resterende looptijd langer dan één jaar (2022: idem).

Passiva

Eigen vermogen (6)

Eigen vermogen huidig jaar

	Overige reserves	Onverdeelde winst boekjaar	Totaal 2023
Stand per 1 januari	51.431.282	-5.202.881	46.228.401
Resultaatverdeling vorig boekjaar	-5.202.881	5.202.881	0
Mutatie	0		0
Onverdeelde winst boekjaar	0	2.526.204	2.526.204
Stand per 31 december	46.228.401	2.526.204	48.754.606

Eigen vermogen vorig jaar

	Overige reserves	Onverdeelde winst boekjaar	Totaal 2022
Stand per 1 januari	47.444.763	3.986.519	51.431.282
Resultaat vorig boekjaar	3.986.519	-3.986.519	0
Onverdeelde winst boekjaar	0	-5.202.881	-5.202.881
Stand per 31 december	51.431.282	-5.202.881	46.228.401

Het resultaat 2023 ná belastingen bedraagt € 2.526.204 (2022: - € 5.202.881).

Door het bestuur zal aan de ledenraad worden voorgesteld om dit resultaat toe te voegen aan de overige reserves¹. Het resultaat ná belastingen over boekjaar 2023 wordt toegevoegd aan de overige reserves ná goedkeuring door de ledenraad op 22 mei 2024.

¹ Statutaire regeling winstbestemming is opgenomen onder de overige gegevens van de enkelvoudige jaarrekening.

Toelichting Eigen Vermogen Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. Solvabiliteitspositie Solvency II

Onderstaande tabel toont de solvabiliteitspositie van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. conform Solvency II-grondslagen per eind 2023. Bij de berekeningen is de Solvency II-standaardformule gehanteerd.

Solvency II	31-12-2023	31-12-2022
Minimum Kapitaal Vereiste (MCR) op basis van SII (brandverzekeraar)	5.928.739	5.042.775
Solvabiliteits Kapitaal Vereiste (SCR) op basis van SII	23.714.955	20.171.100
Interne norm in %	155%	155%
Interne norm in euro	36.758.180	31.265.205
Kernvermogen marktwaarde voor aanpassingen	43.116.171	37.867.914
In aanmerking komend vermogen ter dekking MCR	43.116.171	37.867.914
In aanmerking komend vermogen ter dekking SCR	43.116.171	37.867.914
Solvabiliteitsratio SCR	182%	188%
Solvabiliteitsratio MCR	727%	751%

Met een solvabiliteitsratio SCR van 182% en een solvabiliteitsratio MCR van 727% voldoet Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. in ruime mate aan de wettelijke vereiste van (meer dan) 100% van de SCR. De solvabiliteitsratio is gedaald met 6%. Dit is te verklaren door met name het aangaan van een nieuw herverzekeringscontract per 1-1-2024, een toegenomen schadereservering en een stijging van het aandelenrisico. Daarnaast is er in 2023 een investering van € 4 mln. in staatsobligatiefondsen gedaan. Deze investering leidt tot diversificatie en werkt dempend door in de berekening SCR marktrisico als gevolg van hogere waarden van deze posten ultimo boekjaar.

De risicobereidheid van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. is vertaald in het aan te houden kapitaal onder Solvency II. Dit kapitaal is de vertaling van de risico's die Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. loopt op basis van de geïdentificeerde risico's ten aanzien van de brandportefeuille (premie en schade), de beleggingen, de tegenpartijen, operationele processen etc. De door de Raad van Bestuur minimaal noodzakelijk geachte solvabiliteit bedraagt 155% (2022: 155%) van de vereiste solvabiliteit. Ultimo 2023 is de minimaal noodzakelijk geachte solvabiliteit een bedrag van € 36.758.180 (2022: € 31.265.205). Dit kapitaal wordt aangehouden om in het geval van het voordoen van de risico's een buffer te hebben om de lasten te kunnen dragen. Jaarlijks wordt deze normsolvabiliteit getoetst tijdens de Own Risk and Solvency Assessment (ORSA).

Op basis van de solvabiliteitsratio eind 2023 is door Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. is besloten geen dividend uit te keren aan Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

Technische voorzieningen (7)

Mutatieoverzicht boekjaar

	Niet verdiende premie	Te betalen schades	Herverzeke- ringsdeel	Totaal 2023
Stand per 1 januari	5.728.981	8.412.118	-2.938.700	11.202.399
Overige mutaties	286.207	0	0	286.207
Betaalde schaden oudere jaren	0	-4.833.450	1.421.270	-3.412.179
Vrijval oudere jaren	0	-307.227	220.601	-86.626
Betaalde schaden lopend jaar	0	-8.055.618	1.470.870	-6.584.747
Dotatie in huidig jaar (schadelast boekjaar)	0	20.049.334	-4.537.299	15.512.035
Stand per 31 december	6.015.188	15.265.158	-4.363.258	16.917.088

Mutatieoverzicht vorig boekjaar

	Niet verdiende premie	Te betalen schades	Herverzeke- ringsdeel	Totaal 2022
Stand per 1 januari	5.200.122	4.818.380	-1.123.941	8.894.561
Overige mutaties	528.859	0	0	528.859
Betaalde schaden oudere jaren	0	-3.244.238	282.597	-2.961.641
Vrijval oudere jaren	0	-124.197	15.038	-109.159
Betaalde schaden lopend jaar	0	-12.088.113	1.392.971	-10.695.143
Dotatie in huidig jaar (schadelast boekjaar)	0	19.050.286	-3.505.365	15.544.921
Stand per 31 december	5.728.981	8.412.118	-2.938.700	11.202.399

De technische voorziening voor niet-verdiende premies en te betalen schaden heeft een overwegend kortlopend karakter, polissen prolongeren voor maximaal een jaar en schadedossiers worden grotendeels binnen een jaar afgewikkeld.

Het herverzekeringsdeel van de technische voorzieningen heeft betrekking op de schadevoorziening. Er is geen sprake van een premievoorziening herverzekering.

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft een toereikendheidstoets uitgevoerd voor haar technische voorzieningen conform de huidige wetgeving geldend vanuit Solvency II Titel 9 boek 2 BW. Daarbij wordt de toereikendheid bepaald op basis van de waarde van de technische

voorzieningen volgens Solvency II. Hieruit blijkt dat de totale technische voorzieningen, conform de jaarrekening, toereikend zijn gevormd. Uit de analyse op uitloop van schaden, blijkt eveneens dat de in het verleden vastgestelde voorzieningen toereikend gevormd zijn. Er is geen sprake van een premietekortvoorziening of schadetekortvoorziening.

Voorzieningen (8)

Pensioenvoorziening

	2023	2022
Stand per 1 januari	1.283.391	1.952.875
Effect rente	111.039	-603.629
Sterftetafel	0	4.386
Betaalde jaarlijkse vergoeding	-70.627	-69.800
Mutatie VVP	-995	-441
Stand per 31 december	<u>1.322.808</u>	<u>1.283.391</u>

De ontwikkeling van de gebruikte disconteringsvoet in de afgelopen jaren is als volgt: 2023: 3,30% (2022: 3,69% en 2021: 0,96%).

Het rente-effect dat getoond wordt in het mutatieoverzicht wordt bepaald door de reguliere oprenting (door tijd) en wijziging van de rentecurve.

De voorziening kent een langlopend karakter (> 1 jaar).

Overige voorzieningen

	Voorziening jubilea	Voorziening aansprakelijkheid bemiddeling	Voorziening Deelnemingen	Overige voorzieningen	Totaal 2023
Stand per 1 januari	336.000	178.425	32.394	384.810	931.629
Dotatie	91.383	0	0	107.646	199.029
Vrijval	0	0	0	-209.022	-209.022
Onttrekkingen	-42.383	0	-32.394	-183.617	-258.394
Stand per 31 december	<u>385.000</u>	<u>178.425</u>	<u>0</u>	<u>99.817</u>	<u>663.242</u>
Looptijd < 1 jaar	66.000	0	0	60.217	126.217
Looptijd ≥ 1 jaar ≤ 5 jaar	92.000	178.425	0	39.600	310.025
Looptijd > 5 jaar	227.000	0	0	0	227.000
	<u>385.000</u>	<u>178.425</u>	<u>0</u>	<u>99.817</u>	<u>663.242</u>

- Voorziening Jubilea; De jubileumvoorziening heeft betrekking op uitkeringen aan medewerkers op basis van de duur van het dienstverband.
- Voorziening aansprakelijkheid Bemiddeling; De voorziening heeft betrekking op een tweetal claims inzake onze aansprakelijkheid als financieel dienstverlener.
- Voorziening deelneming; garantstelling vergoeding van kosten inzake de afwikkeling van de deelneming Univé Pensioen B.V. is in 2023 geheel is onttrokken.
- Overige voorzieningen:
 - Voorziening Herinrichting Livecontact; binnen de Univé Formule is het live contact op een andere wijze georganiseerd. Hiervoor was binnen Univé Services een voorziening getroffen voor boventallige medewerkers. Een deel van deze kosten werd op basis

van gemaakte afspraken toegerekend aan de regionale Univé's. Het aandeel voor Univé Stad en Land was ultimo 2022 € 176.810. In 2023 heeft Univé Stad en Land € 27.788 onttrokken aan deze voorziening en het restant van € 149.022 laten vrijvallen.

- De voorziening ad € 60.000, getroffen uit oogpunt van een bijzondere bepaling inzake de verkoop van pand Stadskanaal, is in 2023 volledig vrijgevallen.
- Voorziening Eigenrisico Ziektewet; op basis van de verplichting vanuit Eigen risicodragerschap UWV voor 3 ex-werknemers. Verplichting hiervoor bedraagt € 79.817 (2022; € 108.000).
- Er staat ultimo 2023 nog een één claim van € 20.000 inzake onze aansprakelijkheid als financieel dienstverlener. De twee juridische claims van € 30.000 en € 10.000, die eind 2022 onder de overige voorzieningen zijn opgenomen, zijn in 2023 volledig onttrokken.

Schulden (9)

Schulden uit directe verzekeringen

	31-12-2023	31-12-2022
Schade crediteuren	42.346	60.356
	<u>42.346</u>	<u>60.356</u>

Schulden uit directe verzekeringen hebben een kortlopend karakter. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Schulden herverzekeringen

	31-12-2023	31-12-2022
Te betalen herverzekeringspremie	700.000	533.405
	<u>700.000</u>	<u>533.405</u>

De te betalen herverzekeringspremies ultimo 2023 betreft reïstatementpremie dat verschuldigd is aan N.V. Univé HER.

Overige schulden

De overige schulden bestaan uit belastingen en overige schulden. In totaal bedragen de overige schulden € 5.343.531 (2022; € 4.322.095).

Belastingen

	31-12-2023	31-12-2022
Loonheffing	1.282.820	1.225.402
Assurantiebelasting	554.307	496.137
Vennootschapsbelasting	0	17.551
Omzetbelasting	7.586	32.158
	<u>1.844.713</u>	<u>1.771.248</u>

Belastingen hebben een kortlopend karakter. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Overige schulden

	31-12-2023	31-12-2022
Crediteuren	100.043	118.657
Personeelskosten	602.505	844.246
Pensioenpremies	10.231	0
Marketingkosten	32.433	63.349
Accountantskosten	83.950	80.800
Huisvestingskosten	32.340	160.789
Rekening courant Univé Services	2.290.514	1.065.444
Overige beheerskosten	134.439	95.292
Rekening Courant Derden maatschappijen	21.933	40.990
Debiteurenposities negatief	52.909	22.884
Overig	137.521	58.396
	3.498.818	2.550.847

Over de rekening couranten met Univé Services en Derden maatschappijen lopen de provisie- en premieafrekeningen (in geval van tussenpersoon incasso). De rekening courant verhoudingen worden op maandbasis verrekend. Derhalve wordt er geen rente berekend. De looptijd van de schulden is < 1 jaar. De reële waarde benadert de boekwaarde.

Overlopende passiva (10)**Overlopende passiva**

	31-12-2023	31-12-2022
Reservering vakantiedagen	841.207	766.353
Reservering vakantiegeld	422.383	395.714
Vooruitontvangen huur	68.123	74.141
Vooruitontvangen premies	14.587.435	14.537.668
Onverdiende provisies	1.759.244	1.511.173
Vooruit ontvangen DVO-opbrengsten	225	0
Overige	94.575	67.669
	17.773.192	17.352.718

Vooruit ontvangen premies

De vooruit ontvangen premies betreffen reeds in 2023 ontvangen betalingen van verzekeringspremies op reeds in rekening gebrachte bedragen per 1 januari 2024.

Onverdiende provisies

De onverdiende provisies betreffen dat deel van de reeds ontvangen provisies op verzekeringen welke op basis van evenredigheid aan het volgende boekjaar dienen te worden toegerekend. De resterende looptijd is < 1 jaar.

Per 31 december 2023 zijn er geen overlopende passiva met een resterende looptijd langer dan één jaar (2022 idem). De reële waarde benadert de boekwaarde.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Geormerkt vermogen Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

Een deel van het vermogen van Coöperatie Univé U.A. (per 31 december 2023 € 28,6 mln.) is aangemerkt als geormerkt vermogen. Dit vermogen is afkomstig uit de voormalige Onderlinge Verzekeringsmaatschappijen Univé Her U.A. en Univé Stormher U.A. Het aandeel van de voormalige leden van Her/Stormher is bepaald op basis van de verhouding van de door het desbetreffende lid in het boekjaar 2011 betaalde herverzekeringspremie. De Raad van Bestuur van Coöperatie Univé U.A. kan op voorstel van de Univé Formule Adviesraad besluiten tot aanwending van (een deel van) het geormerkt vermogen op de gezamenlijke ledenrekening respectievelijk de individuele ledenrekeningen van de Her-leden. Het saldo wordt jaarlijks verhoogd of verlaagd overeenkomstig de stijging of daling welke de Consumentenprijsindex “Alle huishoudens” van het Centraal Bureau voor de Statistiek vertoont. Per 31 december 2023 bedraagt het aandeel van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. in het geormerkt vermogen € 8,3 mln. (31 december 2022 € 9,3 mln.).

Kapitaalgarantie

Binnen Univé Stad en Land Groep is er sprake van een garantiestelling waarbij Coöperatie Univé Stad en Land U.A. een garantie heeft toegezegd om (maximaal) € 7 mln. aan additioneel kapitaal in te brengen in Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. wanneer de solvabiliteitsratio, op basis van Solvency II grondslagen, lager is dan 155% . De garantiestelling geldt voor onbepaalde tijd. Jaarlijks, tijdens het ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), wordt de hoogte van het garantiebedrag vastgesteld.

NHT

In verband met onverzekerbaarheid van terrorisme is Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. in 2003 toegetreten tot de Nederlandse Herverzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. (NHT). De NHT biedt herverzekeringsdekking voor terrorismeschaden tot maximaal € 1 miljard per kalenderjaar. De eerste layer hiervan – tot € 200 mln. – betreft een gepoolde capaciteit, opgebouwd door de aangesloten verzekeraars. Het aandeel van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. in deze layer bedraagt € 110.443. Dit is tevens het maximumbedrag dat Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. in enig jaar als gevolg van terrorisme aan eigen risico draagt, ongeacht of de schade haar eigen polishouders of die van andere bij de NHT aangesloten verzekeraars treft.

Huurverplichtingen

Ten behoeve van haar bedrijfsvoering huurt Coöperatie Univé Stad en Land U.A. een aantal panden van derden. De huurcontracten variëren van een jaar tot maximaal vijf jaar. De kortlopende huurlast bedraagt circa € 372.000. De totale omvang van de verplichting bedraagt € 818.000.

Huurrechten

Coöperatie Univé Stad en Land U.A. verhuurt (delen van) haar kantoorpanden aan derden. De huurcontracten variëren van een jaar tot maximaal negen jaar. De kortlopende huuropbrengst bedraagt circa € 449.000. Het totale huurrecht op basis van bestaande contracten bedraagt € 1.941.000.

Leaseverplichtingen

Coöperatie Univé Stad en Land U.A. heeft operationele leasecontracten afgesloten.

De toekomstige leaseverplichtingen voor printers, wagenpark en overig bedragen:

Verslagjaar	Printers	Wagenpark	Overig	Totaal
2024	19.000	494.000	30.000	543.000
2025	19.000	337.000	20.000	376.000
2026	19.000	232.000	19.000	270.000
2027	19.000	107.000	3.000	129.000
2028	19.000	34.000	0	53.000
	<u>95.000</u>	<u>1.204.000</u>	<u>72.000</u>	<u>1.371.000</u>

Er is geen sprake van sub-lease. Het totaal aan leaseverplichtingen (zie looptijd vordering Broekhuis) met een looptijd langer dan 5 jaar bedraagt nihil.

Fiscale eenheid

Coöperatie Univé Stad en Land U.A. vormt tezamen met haar dochterondernemingen een fiscale eenheid voor heffing van de vennootschapsbelasting; elk der vennootschappen is volgens de standaardvoorwaarden hoofdelijk aansprakelijk voor te betalen belasting van alle bij de fiscale eenheid betrokken vennootschappen.

403 aansprakelijkheid

Bij deze verklaart ondergetekende, 100% aandeelhouder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Univé Stad en Land B.V., Univé Stad en Land Organisatie B.V., Stad en Land Participaties B.V. en Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. gevestigd te Apeldoorn, ten deze vertegenwoordigd door P.J. Varekamp, overeenkomstig het bepaalde in artikel 403 lid 1 sub b Boek 2 Burgerlijk Wetboek in te stemmen met de afwijking van de voorschriften met betrekking tot de inrichting, onderzoek en openbaarmaking van de jaarrekeningen van Univé Stad en Land B.V. alsmede van Univé Stad en Land Organisatie B.V., Stad en Land Participaties B.V. en Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. als omschreven in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De financiële gegevens over boekjaar 2023 zijn volgens de methode van consolidatie opgenomen in de groepsjaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. welke is gedeponereerd ten kantore van de Kamer van Koophandel.

Herverzekeringscontract

Ter beperking van de door haar lopende verzekeringstechnische risico's heeft Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. een herverzekeringscontract (Excess off Loss contract) afgesloten met N.V. Univé Her. De geldende eigen risico's over boekjaar 2024 bedragen € 850.000 voor brand (per risico tot aan facultatieve grens) (2023 € 750.000) en € 4,25 mln. voor stormschade per evenement (2023 € 4 mln.).

Voor brandrisico's boven de facultatieve grens is een separaat facultatief herverzekeringscontract afgesloten. Facultatieve grens voor Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. bedraagt € 6,5 mln. (2023: € 6 mln.).

Voor de cyberdekking heeft Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. een Quotashare contract afgesloten met een cessiepercentage van 80% voor 2023 en 2024 (2022; 80%).

Gebeurtenissen na balansdatum

Er zijn verder geen gebeurtenissen na balansdatum van materieel belang.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

Verdiende premies eigen rekening (11)

De samenstelling van de verdiende premies is als volgt te specificeren;

Verdiende premie		2023	2022
Bruto premies			
Geboekte bruto premies		<u>37.887.618</u>	<u>34.100.136</u>
Uitgaande herverzekeringspremies			
Regulier	Brand	-965.281	-830.404
	Storm	-2.841.132	-2.578.865
	Vee	-35.404	-28.284
	Cyber	-492.114	-486.108
Facultatief		-35.594	-34.712
Reïstatement		-419.001	-572.670
		<u>-4.788.527</u>	<u>-4.531.043</u>
Wijziging technische voorzieningen niet-verdiende premies en lopende risico's			
Bruto		-286.207	-528.859
Aandeel herverzekeraars		0	0
		<u>-286.207</u>	<u>-528.859</u>
Verdiende premie eigen rekening		32.812.884	29.040.234
		Geboekt	Verdiend
Bruto premie voor aftrek van kortingen		40.138.066	40.023.060
Pakketkorting		-1.973.781	-1.956.062
Termijnkorting		-276.668	-465.587
Bruto premie na aftrek van kortingen		<u>37.887.618</u>	<u>37.601.411</u>

De verdiende premie bestaat uit de som van bruto premie minus de wijziging technische voorziening niet verdiende premies en lopende risico's.

De premieopbrengsten worden volledig gerealiseerd in Nederland en zien toe op de branche brand en andere schade aan zaken.

Overige technische baten eigen rekening (12)

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft over 2022 een uitkering verkregen van € 50.871 van N.V. Univé Schade. Het betreft terugontvangen herverzekeringspremie Cyber.

Schaden eigen rekening (13)

Het verloop van de schaden eigen rekening is als volgt te specificeren:

Schaden eigen rekening

	Bruto schade		Aandeel herverzekeraar		Netto schade	
	2023	2022	2023	2022	2023	2022
Brand	5.504.834	4.752.670	-938.214	-435.689	4.566.620	4.316.981
Allrisk	1.447.876	1.342.114	0	0	1.447.876	1.342.114
Storm	1.060.725	5.135.275	-464.141	-1.220.237	596.584	3.915.038
Uitgebreide gevaren	4.247.619	3.623.293	0	0	4.247.619	3.623.293
Glas	396.234	375.473	0	0	396.234	375.473
Vee	196.516	42.391	-66.793	-15.957	129.723	26.434
Overig	35.265	61.135	-1.722	-3.684	33.542	57.451
	<u>12.889.068</u>	<u>15.332.351</u>	<u>-1.470.870</u>	<u>-1.675.568</u>	<u>11.418.197</u>	<u>13.656.783</u>
Schadebehandelingskosten	972.635	982.190	0	0	972.635	982.190
	<u>13.861.702</u>	<u>16.314.542</u>	<u>-1.470.870</u>	<u>-1.675.568</u>	<u>12.390.832</u>	<u>14.638.973</u>
Mut vz schadebehandelingskosten	43.150	49.000	0	0	43.150	49.000
Mutatie voorziening te bet. schade	6.809.890	3.544.738	-1.424.558	-1.814.760	5.385.332	1.729.978
	<u>6.853.040</u>	<u>3.593.738</u>	<u>-1.424.558</u>	<u>-1.814.760</u>	<u>5.428.482</u>	<u>1.778.978</u>
	<u>20.714.742</u>	<u>19.908.280</u>	<u>-2.895.428</u>	<u>-3.490.328</u>	<u>17.819.314</u>	<u>16.417.952</u>

Afwikkelresultaat huidig boekjaar

	Voorziening schaden ult. vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schade ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	89.746	73.343	-170.903	-7.814
Boekjaar -3	76.331	-21.161	-46.443	8.727
Boekjaar -2	457.563	-341.278	-140.414	-24.129
Boekjaar -1	4.849.778	-3.123.084	-1.616.852	109.843
Huidig boekjaar	0	-8.006.018	-8.927.288	
Totaal	<u>5.473.418</u>	<u>-11.418.197</u>	<u>-10.901.900</u>	<u>86.626</u>

Afwikkelresultaat vorig boekjaar

	Voorziening schaden ult. vorig boekjaar	Betaalde schade in boekjaar	Voorziening schade ultimo boekjaar	Afwikkelresultaat
Oudere jaren	77.850	-16.882	-83.537	-22.569
Boekjaar -3	14.526	-12.159	-6.209	-3.842
Boekjaar -2	299.363	-189.905	-76.331	33.127
Boekjaar -1	3.302.701	-2.742.695	-457.563	102.443
Huidig boekjaar	0	-10.695.143	-4.849.778	
Totaal	<u>3.694.439</u>	<u>-13.656.783</u>	<u>-5.473.418</u>	<u>109.159</u>

Het afwikkelresultaat bevat de netto schadevoorziening (Voorziening voor te betalen schade bruto (inclusief voorziening schadebehandelingskosten) gesaldeerd met het herverzekeringsdeel). De

betaalde schade bestaat uit de bruto betaalde schade eigen rekening gesaldeerd met de wijziging voorziening voor te betalen schade bruto (inclusief mutatie voorziening schadebehandelkosten).

Opbrengsten uit bemiddelingsactiviteiten (14)

	2023	2022
Univé Schade	13.130.186	11.774.445
Univé Zorg	1.981.144	2.057.334
Overige maatschappijen	2.133.014	1.934.997
Opbrengst dienstverleningsovereenkomsten	521.841	656.731
Opbrengst uit makelaardij activiteiten	133.029	93.352
	17.899.214	16.516.859
Aandeel Unive gelabelde producten	84%	84%

Bedrijfskosten (15)

De samenstelling van de bedrijfskosten is als volgt te specificeren:

Bedrijfskosten	2.023	2.022
Doorbelaste kosten Univé Services B.V.	1.093.169	984.151
Overige acquisitiekosten	1.173.173	1.033.621
Acquisitiekosten	2.266.342	2.017.772
Salarissen	17.245.988	16.812.996
Sociale lasten	3.029.910	3.012.357
Pensioenlasten	2.294.928	1.420.862
Overige personeelskosten	2.454.589	2.557.309
Toegerekend aan schadelast	-972.635	-982.190
Personeelskosten	24.052.780	22.821.334
Afschrijving immateriële vaste activa	434.838	298.408
Afschrijving materiële vaste activa	159.818	155.865
Afschrijvingskosten	594.655	454.273
Huisvestingskosten	1.461.181	1.475.346
ICT-kosten	2.750.778	2.330.285
Kantoorkosten	218.312	271.070
Algemene kosten	2.538.906	2.303.917
Technische kosten	460.667	362.505
Overige beheerskosten	7.429.844	6.743.123
Bedrijfskosten	34.343.623	32.036.503
Af: Bedrijfskosten technische rekening	-12.430.983	-11.172.070
Kosten niet-technische rekening	21.912.639	20.864.433

Doorbelaste acquisitiekosten Univé Services B.V.

De doorbelaste kosten van Univé Services B.V. vinden plaats tegen reële waarde zonder winstopslag op basis van overeengekomen verdeelsleutels.

Personeelskosten

Het gemiddelde aantal medewerkers werkzaam bij Coöperatie Univé Stad en Land U.A. herrekend op fulltime basis bedroeg in 2023 283 FTE (2022 264 FTE). Er zijn geen medewerkers buiten Nederland werkzaam.

De verdeling van de personeelskosten tussen groepsmaatschappijen vindt plaats op basis van op basis van een kostenverdeelmodel.

De personeelskosten van de schadebehandelaars zijn toegerekend aan de schadelast.

Pensioenlasten

De pensioenlasten bestaan uit betaalde premies, onder aftrek van eigen bijdragen, voor een beschikbare premieregeling voor werknemers en de (waarde)mutatie in de pensioenvoorziening (oude pensioenregeling).

Bezoldiging

Zowel Coöperatie Univé Stad en Land U.A. als Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. worden bestuurd door een in samenstelling gelijke Raad van Bestuur. Zowel de Coöperatie Univé Stad en Land U.A. als Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. kennen een Raad van Commissarissen die toezicht houdt op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene zaken in de onderneming. De verdeling van de kosten gebeurt op basis van een kosten verdeelmodel.

In de volgende tabel zijn de beloningen van de Raad van Bestuur en die van de Raad van Commissarissen van de voornoemde entiteiten opgenomen. Uitsplitsing van de beloning van bestuurders is gemaakt op basis van Titel 9 boek 2 BW, waarbij; Vast salaris gezien kan worden als "periodiek betaalde beloningen", variabele kosten gezien kunnen worden als "winstdelingen en bonusbetalingen", Pensioenkosten "beloningen betaalbaar op termijn" en Overige kosten gezien kunnen worden als gezien kunnen worden als sluitpost waaronder eventuele "uitkeringen bij beëindiging van dienstverband". Univé Stad en Land heeft een Raad van Bestuur bestaande uit 3 bestuurders (2022: 3).

Bezoldiging bestuurders

	Vast salaris	Variabele kosten	Pensioen kosten	Overige kosten	Totaal	Vorig jaar
Raad van Bestuur	748.818	0	89.364	0	838.182	807.407
Raad van commissarissen	113.080	0	0	4.734	117.814	117.144
	861.898	0	89.364	4.734	955.997	924.551

Beloningsverhoudingen

Verhouding tussen het hoogste fulltime salaris tot het gemiddelde fulltime salaris in 2023: 5,72 (2022: 5,81).

Overige bedrijfskosten

In de overige bedrijfskosten zijn onder meer opgenomen de intern doorbelaste huisvestingskosten. De baten hiervan (€ 364.100) (2022 € 352.000) zijn opgenomen onder de Opbrengst uit beleggingen, terreinen en gebouwen.

Accountantshonoraria

In het boekjaar zijn de volgende bedragen aan accountantshonoraria ten laste van het resultaat gebracht:

Accountantshonoraria

	2023	2022
Controle jaarrekening	180.355	180.626
	180.355	180.626

Bovenstaande honoraria incl. BTW, betreffen de werkzaamheden die bij de vennootschap en de in de consolidatie betrokken maatschappijen zijn uitgevoerd door accountantsorganisaties en externe accountants zoals bedoeld in artikel 1, lid 1 Wta (Wet toezicht accountantsorganisaties) en de in rekening gebrachte honoraria van het gehele netwerk waartoe de accountantsorganisatie behoort. Deze honoraria hebben betrekking op het onderzoek van de jaarrekening en de controle van de Solvency II verslagstaten over het boekjaar 2023, ongeacht of de werkzaamheden reeds gedurende het boekjaar zijn verricht.

Opbrengsten beleggingen (16)

Opbrengsten uit beleggingen	2023	2022
Resultaat uit deelnemingen	4.809	-132.483
Opbrengsten uit deelnemingen	4.809	-132.483
Opbrengst huur derden	290.152	415.902
Toegerekende Interest gebouwen	364.100	352.000
Kosten beleggingspanden	-332.235	-271.468
Opbrengsten uit terreinen en gebouwen	322.017	496.434
Dividend aandelen / aandelenfondsen	258.827	172.253
Opbrengsten uit andere beleggingen	258.827	172.253
Gerealiseerde winst op onroerend goed	60.000	0
Gerealiseerde winst op vastrentende waarden/fondsen	0	1.923.878
Gerealiseerde winst op beleggingen	60.000	1.923.878
Niet-gerealiseerde winst op onroerend goed	0	295.000
Niet-gerealiseerde winst op vastrentende waarden/fondsen	3.586.437	0
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	3.586.437	295.000
Kosten beleggingen	-156.774	-124.034
Gerealiseerd verlies op onroerend goed	0	-55.000
Beleggingslasten	-156.774	-179.034
Niet-gerealiseerd verlies op onroerend goed	-150.000	0
Niet-gerealiseerd verlies op vastrentende waarden/fondsen	0	-5.830.732
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-150.000	-5.830.732
Netto opbrengsten beleggingen	3.925.315	-3.254.684
Toegerekende opbrengst uit beleggingen overgeboekt naar technische rekening	-1.798.300	1.530.600
	2.127.015	-1.724.084

Andere baten en lasten (17, 18)

Andere baten	2023	2022
Rentebaten	732.252	42.194
Overige baten	9.431	10.498
	741.684	52.692

Andere lasten

	2023	2022
Rentelasten	-73.949	-72.279
Overige lasten	-13.816	-890.220
	-87.766	-962.499

De rentelasten bestaan voor € 73.949 (2022; € 72.279) uit betaalde rente op uitstaande liquide middelen met betrekking tot het boekjaar. Overige lasten in 2022 ad € 890.220 betreft in belangrijke mate een bijzondere waardevermindering op goodwill ad € 628.493 en anderzijds naheffingen contributies AFM 2017-2021 ad € 261.000.

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening (19)**Vennootschapsbelasting**

Uitgaande van de commerciële winst vóór belastingen kan de fiscale positie als volgt worden weergegeven:

Belastingen

	2023	2022
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belasting	3.128.395	-7.010.981
Belasting berekend tegen het vaste tarief vennootschapsbelasting	793.526	-1.766.173
Tariefsaanpassing mbt latente belasting voorzieningen	0	0
Deelnemingsvrijstelling	-276.343	-266.139
Mark-up	0	0
Niet aftrekbare kosten	16.449	14.872
Mileu investeringsaftrek	0	0
Correctie bronbelasting	0	0
Afschrijving afwaardering immateriële vaste activa	68.559	204.111
Overige mutaties	0	5.229
Totale winstbelasting	602.191	-1.808.100

	2023	2022
Acuut verschuldigde belastingen boekjaar	78.934	0
Correctie bronbelasting	0	0
Aanpassingen inzake definitieve aangiften voorgaande jaren	284.976	-24.309
Acuut verschuldigde belastingen	363.910	-24.309
Ten gevolge van tijdelijke verschillen	172.722	81.797
Tariefsaanpassing mbt latente belasting voorzieningen	0	0
Ten gevolge van stelselwijziging catastrofevoorziening	0	0
Correctie tijdelijke verschillen voorg jaren	0	46.858
Fiscale waardering beleggingen eerdere jaren	0	0
Compensabele verliezen	65.559	-1.912.446
Totaal mutatie latente belastingen door resultatenrekening	238.281	-1.783.791
Totale winstbelasting	602.191	-1.808.100

Aansluiting effectieve belastingdruk (25,8%) met nominale belastingdruk (19,25%): De afwijking van 6,55% ten opzichte van de nominale belastingdruk over 2023 door:

- deelnemingsvrijstelling in het kader van geormerkt vermogen: -8,83%;
- beperkt aftrekbare kosten: 0,53%;
- afschrijving en afwaardering goodwill: 2,19%;
- tariefsopstap: -0,43%;
- overige zaken: -0,01%.

De aanpassingen inzake definitieve aangiften voorgaande jaren van € 284.976 betreft een aanpassing van de definitieve belastingaangifte 2022, waarbij minder verliesverrekening heeft plaatsgevonden dan was opgenomen in de jaarrekening 2022. Deze aanpassing is verwerkt in de jaarrekening 2023 en betreft een tijdelijk verschil in verliesverrekening over boekjaren heen.

Overige toelichtingen

Risicomanagement

Algemeen

Univé Stad en Land onderkent verschillende risicocategorieën: strategisch, financieel (o.a. marktrisico, tegenpartijrisico, verzekeringstechnisch risico) en operationeel (o.a. processen, IT, compliance en juridisch). Per risicocategorie is de risicobereidheid geformuleerd. De risicobereidheid geeft de hoeveelheid en het soort risico aan dat Univé Stad en Land bereid is te accepteren bij de realisatie van haar doelstellingen. Met andere woorden: de kaders voor onze bedrijfsvoering. De onderliggende beleidskaders bevatten de richtlijnen voor de beheersing van risico's in de verschillende risicocategorieën. Gedurende het jaar voert Univé Stad en Land op verschillende niveaus risicobeoordelingen uit, met actieve betrokkenheid van de Raad van Bestuur, sleutelfunctionarissen en het (lijn)management.

Voor 2023 is het risicoprofiel voor wat betreft het verzekeringstechnische- en beleggingsrisico opgehoogd als gevolg van hogere eigen behouden van de herverzekeringscontracten en meer aandelenbeleggingen op de balans. De risicobereidheid van de verzekeraar en de op basis daarvan genomen maatregelen ten aanzien van verzekeringstechnische- en beleggingsrisico's zal naar verwachting ook in de komende jaren leiden tot relatief beperkte volatiele financiële jaarresultaten.

Strategische risico's

De belangrijkste risico's voor de gehele organisatie betreffen de strategische risico's ten aanzien van eerder genoemde marktontwikkelingen (geopolitiek, klimaat, concurrentie, verdere digitalisering, cybercriminaliteit) in combinatie met de beperkte slagvaardigheid binnen de Univé Formule als geheel. Hier speelt, onder andere, de onzekerheid of Univé Stad en Land ook op lange termijn de beschikking heeft over de gewenste medewerkers / competenties in relatie tot de gekozen strategie. Ter mitigatie van dit risico werkt de organisatie actief aan de invulling van thema's zoals vitaliteit, duurzame inzetbaarheid, strategische opleidingsplannen en passende recruitment. In aanvulling hierop wordt scholing actief gestimuleerd onder medewerkers.

Vanuit de culturele kant zet de organisatie in op het uitwerken van passend gedrag in relatie tot de kernwaarden van Univé Stad en Land, zodat de kernwaarden beter doorleefd kunnen worden door de medewerkers. Een belangrijk middel hierin betreft ook de ontwikkelcyclus die uitgevoerd wordt door middel van 'Het Goede Gesprek'. Het uitgangspunt hiervan is dat medewerkers en leidinggevendenden gedurende het jaar regelmatig (doorlopend) en goed met elkaar in gesprek zijn waarbij de juiste balans gevonden wordt tussen ontwikkeling, prestaties en vitaliteit.

Financiële risico's

Univé Stad en Land kent een relatief defensief beleid voor wat betreft financiële risico's inclusief het gebruik van financiële instrumenten. Hiertoe is vanuit het beleggingsbeleid een beleggingsplan vastgesteld waarin specifieke risicotoleranties zijn uitgewerkt. Jaarlijks wordt de strategische beleggingsmix herijkt en indien nodig wordt ook een ALM studie uitgevoerd.

Bewaarder (custodian) BNP Paribas SA, Netherlands Branch ziet op dagbasis toe dat Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. in haar rol als vermogensbeheerder voldoet aan het afgegeven mandaat. Maandelijks ziet Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. toe op het vermogensbeheer en toezicht binnen de gestelde kaders door BNP Paribas SA, Netherlands Branch ziet op dagbasis toe dat Van Lanschot Kempen Investment Management N.V.

Over de onroerend goed portefeuille wordt een marktrisico gelopen. Wijzigingen in de markthuurwaarde vertalen zich naar bijstellingen van de actuele waarde van het onroerend goed. Door middel van jaarlijkse taxaties van een belangrijk deel van de portefeuille worden deze wijzigingen in kaart gebracht en verwerkt.

Het tegen(krediet)partijrisico met betrekking tot vorderingen op Nederlandse financiële instellingen (enkel Rabobank, ING, BNP Paribas SA, Netherlands Branch en ABN AMRO) is beperkt.

Het saldo van de interne rekening-courantverhouding tussen brandverzekeraar en coöperatie wordt stelselmatig afgeroomd. Hiermee wordt het tegenpartijrisico in voldoende gemitigeerd.

Verzekeringstechnisch risico

Als gevolg van de aard en omvang van de verzekeringsportefeuille in combinatie met het gevoerde (risico)beleid is er sprake van een laag (basis) risicoprofiel. Dit past naar de mening van de Raad van Bestuur bij de grondbeginselen van een Coöperatie. Het behoudende risicoprofiel heeft in voorgaande jaren geleid tot redelijk stabiele resultaten.

Het totale schadepercentage over het boekjaar 2023 is met 52% relatief hoog. Een daling of stijging van 10% schadelast geeft een impact op het resultaat na belastingen van circa € 2,8 mln. (2022; € 2,5 mln.).

Herverzekeringen

Om te grote risico's in relatie tot de omvang van de portefeuille en het vermogen te beperken, herverzekeren wij een deel van het brand- en stormrisico in onze portefeuille. Het herverzekeren is een bijzonder effectieve beheersingsmaatregel met betrekking tot het mitigeren van de (bruto) verzekeringstechnische risico's in enig jaar.

In samenwerking met N.V. Univé Her is statistisch een worstcase scenario gereflecteerd op de totale verzekeringsportefeuille. Hieruit kan worden afgeleid dat het aanwezige vermogen ruim voldoende is om bij calamiteiten aan de verplichtingen te voldoen. De keuzes ten aanzien van de herverzekeringcontracten zijn hier ook op afgestemd.

De actuariële functiehouder heeft de effectiviteit van het herverzekeringprogramma beoordeeld.

Er bestaat een risico dat de herverzekeraar op enig moment niet aan zijn verplichtingen kan voldoen. De herverzekeraar kent een rating van A2 (A-).

Operationele risico's

Het beheersen van risico's in operationele processen is in het Internal Control Framework geborgd. We werken continu aan adequate identificatie van de risico's en effectieve beheersingsmaatregelen. Door middel van een externe beoordeling (TPM) kan worden geconcludeerd dat de belangrijkste IT risico's (uitbesteding aan Univé Groep) in voldoende mate zijn gemitigeerd. Met betrekking tot de uitbesteding van het vermogensbeheer (Van Lanschot Kempen Investment Management N.V. en BNP Paribas SA, Netherlands Branch) is sprake van ISAE 3402 verklaringen.

Compliance risico's

Het vertrouwen in het zekerheidsmerk Univé is groot, daar zijn we ongelofelijk trots en zuinig op. Het blijven(d) voldoen aan geldende wet- en regelgeving zien wij als coöperatie als een onderdeel van het DNA en als basis van het vertrouwen van klanten in Univé. Samen met medewerkers en interne specialisten zoeken wij continu naar verbetering van onze processen om vanuit klantperspectief een optimale dienstverlening te (laten) ervaren, (aantoonbaar) te voldoen aan de geldende externe en interne eisen en het behalen van een noodzakelijk duurzaam rendement voor Univé Stad en Land. Binnen de Univé Formule worden deze onderwerpen zoveel mogelijk gezamenlijk en projectmatig aangepakt. Het implementeren, borgen en beheersen van het naleven van deze eisen ligt vanzelfsprekend bij Univé Stad en Land. Over de naleving ten aanzien van specifieke onderwerpen leggen wij periodiek verantwoording af aan de Univé Formule.

De beheersing van compliance risico's is door het toegenomen eigenaarschap in de eerste lijn, het gestructureerd werken aan beheersing van processen en een goed functionerende tweede lijn in algemene zin, verder versterkt en van voldoende niveau. Wij voldoen in belangrijke mate aan relevante wet- en regelgeving. Op een aantal thema's moeten nog stappen worden gezet.

Binnen de Univé Stad en Land dragen beleidsstukken en gedragsregels bij aan gewenst gedrag. We vinden het belangrijk om te zijn wie we zeggen dat we zijn. En onze medewerkers zijn daarbij een visitekaartje naar buiten. Vooral als het gaat om integriteit. Daarnaast willen we duurzaamheid bevorderen en fraude voorkomen en bestrijden.

Frauderisico's

Univé Stad en Land is een organisatie die dicht bij haar leden staat en gericht is op het bieden van financiële zekerheden aan haar leden. Zorgvuldige en effectieve beheersing van het frauderisico in de bedrijfsvoering is een belangrijke factor om optimale toegevoegde waarde voor onze leden te creëren. Een adequaat fraudebeleid vinden wij essentieel voor het vertrouwen van leden in onze organisatie, en daarmee voor de continuïteit en integriteit van (het zekerheidsmerk) Univé.

Univé heeft een organisatiebreed fraude- en criminaliteitsbeleid vastgesteld. Dit beleid is gericht op preventie, voorkoming en bestrijding van fraude. Onderdeel van dit beleid maken onder meer uit: onderzoek naar consumentenfraude, screening van medewerkers en leveranciers en controle op sanctielijsten in het kader van witwassen en terrorismefinanciering. Daarmee willen we de negatieve gevolgen – zowel financieel als op het gebied van reputatie – voor de organisatie en de branche beheersen en de continuïteit van onze bedrijfsvoering bevorderen.

Fraude heeft namelijk een negatieve invloed op onze bedrijfsresultaten en op de premie van onze leden. En is ook maatschappelijk gezien niet aanvaardbaar. Ons fraudebeleid wordt regelmatig geëvalueerd en op onderdelen getoetst door interne en externe toezichthouders.

Univé accepteert fraude, corruptie, omkoping en overige criminaliteit niet en voert een actief, eenduidig en consistent fraudebeleid gericht op het voorkomen en bestrijden van fraude. De invulling van fraudebeheersing wordt bepaald door de uitkomst van een risicoanalyse op het frauderisico. Fraudebeheersing bij Univé vindt daarmee risico gebaseerd plaats. In het Univé Risicomodel worden interne en externe frauderisico's onderkend. Systematisch wordt op strategisch, tactisch en operationeel niveau onderzoek gedaan naar de mate van beheersing hiervan. Het frauderisico maakt deel uit van de Systematische Integriteit Risico Analyse (SIRA) van Univé Stad en Land zoals die periodiek wordt uitgevoerd en getoetst wordt op effectiviteit.

Univé heeft diverse preventieve en repressieve maatregelen van interne beheersing getroffen om specifieke frauderisico's bij leden, personeel en leveranciers te mitigeren. Daaronder vallen onder andere het preventief informeren van leden over maatregelen en het opleggen daarvan als fraude geconstateerd wordt. Daarnaast maken we actief gebruik van fraude(waarschuwings)systemen en beschikken we over diverse procedures en werkinstructies om fraude tijdig te detecteren. Medewerkers worden door Univé bij indiensttreding en vervolgens periodiek getoetst. Ook leveranciers worden getoetst. Voor het uitvoeren van werkzaamheden door de medewerkers beschikt Univé over uitgebreide beheersingsmaatregelen op het gebied van autorisatiebeheer en functiescheiding.

Overige risico's

De overige risico's met mogelijk financiële impact worden geclusterd per categorie en periodiek met risico-eigenaren doorgesproken. In de meeste gevallen kan op effectieve wijze met omspannende beheersingsmaatregelen de belangrijkste risico's aantoonbaar worden gemitigeerd.

Duurzaamheid en klimaat

De afgelopen jaren heeft Univé Stad en Land relatief veel tijd en aandacht geïnvesteerd in het thema duurzaamheid. Ons duurzaamheidsbeleid is volop in ontwikkeling en de daarbij behorende strategie is regelmatig onderwerp van gesprek. We werken met een monitoringssysteem om de voortgang op MVO- en duurzaamheidsaspecten te meten. Ook ons inkoopbeleid stimuleert duurzaamheid. In het inkoopbeleid is opgenomen dat iedere tender een MVO-vragenlijst moet bevatten'.

Wij onderkennen diverse risico's op het gebied van duurzaamheid: risico's op het gebied van beleggingen, verzekeren en reputatie. Deze risico's staan hoog op de agenda bij de Raad van Bestuur en de Raad van Commissarissen. De Raad van Bestuur van de Coöperatie Univé U.A. ontwikkelt het beleid op het gebied van duurzaamheid voor alle entiteiten van Univé Groep. Daarna wordt het beleid afgestemd met de Raad van Commissarissen van de coöperatie. Ook bespreken we het beleid met de Ledenraad. Binnen Univé Stad en Land wordt hier vervolgens verder specifieke invulling aangegeven.

Duurzaamheid speelt een belangrijke rol binnen ons beleggingsbeleid. Daarbij onderkennen wij een aantal risico's. Eén van die risico's is waardevermindering van beleggingen die we nog hebben in CO2-intensieve industrieën. Deze waardevermindering is een gevolg van de energietransitie. Ook nieuwe klimaatregulering, technische ontwikkelingen en veranderingen in consumentenvoorkeuren kunnen leiden tot een lagere marktwaarde en kredietwaardigheid van bedrijven waar wij in beleggen. Samen met onze vermogensbeheerder volgen we duurzaamheidsontwikkelingen op de voet. Samen screenen wij onze portefeuille op het gebied van ESG-risico's om tijdig te anticiperen en beleggingskeuzes te heroverwegen. Daarnaast worden in de jaarlijkse ORSA scenario's meegenomen, die gerelateerd zijn aan klimaatverandering en de transitie naar een duurzame samenleving.

Wij verwachten dat klimaatverandering invloed heeft op ons verzekeringstechnische risico. Met name meer en intensere stormen zullen leiden tot persoonlijke, materiële en financiële schade. Deze verandering zal zich geleidelijk voordoen. Vanwege het kort cyclische karakter van onze schadeverzekeringen (maximale looptijd van één jaar) kan Univé tijdig anticiperen op deze verandering. Bijvoorbeeld door nieuwe risico-inschattingen te verwerken in de premie, herverzekeringscontracten en polisvoorwaarden.

De samenleving als geheel stelt steeds meer de eis dat bedrijven duurzaamheid verwerken in hun bedrijfsvoering. De scores die Univé haalt bij duurzaamheidsbenchmarks zoals VBDO en de Eerlijke Verzekeringwijzer kunnen de reputatie van Univé beschadigen als Univé onvoldoende scoort of aanzienlijk lager scoort dan de concurrenten. Als Univé onvoldoende werk maakt van duurzaamheid, kunnen leden ervoor kiezen de verzekeringen bij Univé op te zeggen. Om dit risico te mitigeren werken we continu aan de ontwikkeling van onze duurzaamheidsstrategie en de implementatie daarvan.

Solvency II

Voortvloeiend uit het Europese Solvency II project. Het besturen en managen van de relatie tussen missie, doelstellingen, risicobeleid, risicobeheersing en vereist en aanwezig kapitaal, staat hierbij centraal. Hierbij is telkens geredeneerd vanuit het perspectief van de aard, omvang en complexiteit van de verzekeraar met coöperatieve grondbeginselen.

De verzekeraar actualiseert jaarlijks haar risicohouding, risicoprofiel alsmede haar risicomanagementstrategie in het algemeen en per risicocategorie (verzekeringstechnisch risico, marktrisico, tegenpartijrisico en operationeel risico).

Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft in haar risicomanagement- en kapitaalbeleid de uitgangspunten voor de risicobereidheid van financiële risico's in het algemeen en het solvabiliteitsrisico weergegeven. De aanwezige solvabiliteit ultimo 2023 (182%) is ruim voldoende om mogelijke risico's en verval van kapitaal te kunnen opvangen. De interne minimumeis is vastgesteld op 155% van het benodigde kapitaal volgens het Solvency II-model en bedraagt € 36,8 mln.

Binnen Univé Stad en Land Groep is er sprake van een garantiestelling waarbij Coöperatie Univé Stad en Land U.A. een garantie heeft toegezegd om (maximaal) € 7 mln. (2022; € 7 mln.) aan additioneel kapitaal in te brengen in Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. wanneer de solvabiliteitsratio, op basis van Solvency II grondslagen, lager is dan 155%. De garantiestelling geldt voor onbepaalde tijd. Jaarlijks, tijdens het ORSA (Own Risk and Solvency Assessment), wordt de hoogte van het garantiebedrag vastgesteld.

Own Risk and Solvency Assessment (ORSA)

In het voorjaar van 2023 is het ORSA proces doorlopen. Het hoofddoel van de ORSA is dat de brandverzekeraar zich bezig houdt met het beoordelen van alle risico's, die inherent zijn aan de ondernemingsactiviteiten en de te voeren strategie en de impact daarvan op de kapitaalbehoefte bepaalt. Het gaat dus met andere woorden om 'het in samenhang beoordelen van de kapitaalpositie, het risicoprofiel en rendement binnen de strategische context van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V., vooruitkijkend vanuit de huidige situatie'.

In een ORSA wordt inzicht verkregen in de relaties tussen de doelstellingen, het basis risicoprofiel (incl. beheersing) en het aanwezige en benodigde kapitaal van de onderneming gedurende de komende vijf jaar. De ORSA verschaft de Raad van Bestuur een goede analyse van de samenhang in (verwacht) rendement, risico's en kapitaal.

Uit de ORSA blijkt dat de kapitaalpositie van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. op dit moment afdoende is om gedurende de beleidsperiode aan de solvabiliteitsvereisten te voldoen. Dit geldt zowel voor het basisscenario als voor het merendeel van de in deze ORSA-rapportage uitgewerkte stress-scenario's, waarin de belangrijkste risico's zijn betrokken. Er is sprake van een adequaat systeem van monitoring van de belangrijkste kritische risicoindicatoren. In het scenario dat de interne ondergrens van de solvabiliteitsratio wordt doorbroken, heeft Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. passende maatregelen beschikbaar om binnen een acceptabele termijn te kunnen herstellen.

Apeldoorn, 18 april 2024

Raad van Bestuur

P.J. Varekamp (m), voorzitter

R.J.M. Booijink (m)

J.P. Boon (m)

Raad van Commissarissen

C.S. Balkenende (m), voorzitter

R. van Es (m)

W. van Olst (m)

A.O. de Visser (v)

Enkelvoudige jaarrekening 2023

Enkelvoudige balans per 31 december 2023

(voor resultaatbestemming)

	31-12-2023	31-12-2022
ACTIVA		
Beleggingen	1	
<i>Terreinen en gebouwen</i>		
Voor eigen gebruik	5.122.438	5.206.206
Overige terreinen en gebouwen	3.657.562	3.723.794
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>		
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	44.191.855	39.017.572
Andere deelnemingen	9.223	4.414
	<u>52.981.078</u>	<u>47.951.986</u>
Vorderingen	2	
Vorderingen op groepsmaatschappijen	547.484	2.895.247
Belastingen	2.310.706	2.874.073
Overige vorderingen	0	1
	<u>2.858.190</u>	<u>5.769.320</u>
Overige activa	3	
Liquide middelen	476.549	310.969
	<u>476.549</u>	<u>310.969</u>
	<u>56.315.818</u>	<u>54.032.276</u>

		31-12-2023	31-12-2022
PASSIVA			
Eigen vermogen	4		
Wettelijke reserve deelneming		41.964.416	36.816.550
Overige reserves		4.263.986	14.614.733
Onverdeeld resultaat boekjaar		2.526.204	-5.202.881
		<u>48.754.606</u>	<u>46.228.402</u>
Voorzieningen	5		
- overige		0	92.393
		<u>0</u>	<u>92.393</u>
Schulden	6		
Schulden aan groepsmaatschappijen		7.418.170	7.613.319
Overige schulden		74.918	24.971
		<u>7.493.088</u>	<u>7.638.290</u>
Overlopende passiva	7		
		68.123	73.191
		<u>56.315.818</u>	<u>54.032.276</u>

Enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023

		2023	2022
Bedrijfskosten	1		
Acquisitiekosten		-150.376	-100.387
Personeelskosten		-810.740	-871.889
Afschrijvingskosten		-4.690	-5.394
Overige bedrijfskosten		-760.776	-800.279
		<u>-1.726.583</u>	<u>-1.777.950</u>
Bedrijfsresultaat		-1.726.583	-1.777.950
Opbrengst uit beleggingen	2		
Opbrengsten uit beleggingen		3.844.513	-4.180.830
Niet gerealiseerde winst op beleggingen		0	295.000
Beleggingslasten		0	-55.000
Niet gerealiseerd verlies op beleggingen		-150.000	0
		<u>3.694.513</u>	<u>-3.940.830</u>
Andere baten	3	9.084	51.777
Andere lasten	4	-67.636	-16.919
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		<u>1.909.378</u>	<u>-5.683.922</u>
Belastingen	5	616.826	481.040
Resultaat na belastingen		<u>2.526.204</u>	<u>-5.202.881</u>

Grondslagen voor de opstelling van de enkelvoudige jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de stellige uitspraken van de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving, die uitgegeven zijn door de Raad voor de Jaarverslaggeving.

Voor de toelichting op de grondslagen wordt verwezen naar de geconsolideerde jaarrekening. In de balans en de winst-en-verliesrekening zijn referenties opgenomen, waarmee wordt verwezen naar de toelichting.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen worden (eveneens bij de eerste opname) gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde.

Vergelijking met voorgaand boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling en de presentatie hiervan zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande jaar behalve die van de post 'Voorziening deelneming'. Deze voorziening voor de negatieve waardering van de deelneming is niet langer separaat gepresenteerd onder de post 'Voorzieningen', maar in mindering gebracht op de rekening-courant vordering van de Coöperatie op deze deelneming. De vergelijkende cijfers 2022 zijn eveneens aangepast. Deze aanpassing heeft geen impact op vermogen of resultaat.

Hiernaast is de naamgeving van de beklemming van het eigen vermogen aangepast van statutaire reserve in de jaarrekening 2022 naar wettelijke reserve deelneming in de jaarrekening 2023. Zie de toelichting op het eigen vermogen. Deze aanpassing heeft geen impact op vermogen of resultaat.

Toelichting op de enkelvoudige balans per 31 december 2023

Algemeen

Hieronder worden de specifieke posten van de balans toegelicht. Als een post gelijk is aan de geconsolideerde jaarrekening wordt naar de toelichting van de geconsolideerde jaarrekening verwezen.

Activa

Beleggingen (1)

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

			Stand per 1 januari	Resultaat deelneming	Overige mutaties	Stand per 31 december
Univé Stad en Land B.V.	Apeldoorn	100%	2.139.812	-861.503	0	1.278.309
Univé Stad en Land Organisatie B.V.	Apeldoorn	100%	61.210	0	2	61.212
Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.	Apeldoorn	100%	36.816.550	5.147.867	0	41.964.416
Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V.	Apeldoorn	100%	0	-612.181	1.500.100	887.919
			39.017.572	3.674.183	1.500.102	44.191.855

Coöperatie Univé Stad en Land U.A. heeft in 2023 een kapitaalstorting gedaan aan Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. van € 1,5 mln. Dit bedrag is ook gepresenteerd als “overige mutatie”.

Het totaal resultaat deelnemingen bedraagt € 3.462.496. Het verschil betreft het verlies van de deelneming Stad en Land Participaties B.V. (negatief € 216.488) en het resultaat op de niet geconsolideerde deelneming Samen Veilig B.V. (€ 4.801).

Op deze deelnemingen wordt invloed van betekenis uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid.

Deelnemingen in groepsmaatschappijen vorig boekjaar

			Stand per 1 januari	Resultaat deelneming	Overige mutaties	Stand per 31 december
Univé Stad en Land B.V.	Apeldoorn	100%	1.939.245	-2.099.433	2.300.000	2.139.812
Univé Stad en Land Organisatie B.V.	Apeldoorn	100%	61.210	0	0	61.210
Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.	Apeldoorn	100%	39.598.549	-1.781.999	-1.000.000	36.816.550
			41.599.004	-3.881.432	1.300.000	39.017.572

Coöperatie Univé Stad en Land U.A. heeft in 2022 een kapitaalstorting gedaan aan Univé Stad en Land B.V. van € 2,3 mln. Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. heeft in 2022 een dividend uitgekeerd aan Coöperatie Univé Stad en Land U.A. van € 1,0 mln. Dit bedrag is ook gepresenteerd als “overige mutatie”.

Op deze deelnemingen wordt invloed van betekenis uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid.

Vorderingen (2)

Per 31 december 2023 zijn er geen vorderingen met een resterende looptijd langer dan één jaar (2022: idem). De reële waarde van de vorderingen benadert de boekwaarde vanwege het

kortlopende karakter van de vorderingen en het feit dat waar nodig voorzieningen voor oninbaarheid zijn gevormd.

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Vordering op groepsmaatschappijen	31-12-2023	31-12-2022
Rekening courant Stad en Land Participaties B.V.	1.427.327	3.590.989
Negatieve waardering deelneming Stad en Land Participaties B.V.	-879.844	-695.742
	547.483	2.895.247

De netto investering in Stad en Land Participaties B.V. op groepsmaatschappijen hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar). De reële waarde benadert de boekwaarde.

Overige vorderingen

Te vorderen belastingen	31-12-2023	31-12-2022
Vennootschapsbelasting	458.783	783.869
Latente belastingen	1.851.923	2.090.204
	2.310.706	2.874.073

De belastingen hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar). De reële waarde benadert de boekwaarde.

Overige activa (3)

Liquide middelen	31-12-2023	31-12-2022
ABN AMRO bank	726	151.106
ING Bank	389.666	74.121
Rabobank	5.657	5.584
SNS Bank	80.500	80.158
	476.549	310.969

De liquide middelen zijn directe opeisbaar en vrij opneembaar.

Passiva

Eigen vermogen (4)

Eigen vermogen huidig jaar

	Wettelijke reserve deelneming	Overige reserves	Onverdeelde winst boekjaar	Totaal 2023
Stand per 1 januari	36.816.550	14.614.732	-5.202.881	46.228.401
Resultaatverdeling vorig boekjaar	0	-5.202.881	5.202.881	0
Mutatie	5.147.867	-5.147.867		0
Onverdeelde winst boekjaar		0	2.526.204	2.526.204
Stand per 31 december	41.964.416	4.263.986	2.526.204	48.754.606

De wettelijke reserve deelneming komt overeen met het bekleemde deel van het eigen vermogen van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. ultimo 2023. Dit bedrag is bekleemd voor de Coöperatie Univé Stad en Land U.A. aangezien in de statuten van Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. staat opgenomen dat het bestuur van deze verzekeraar zelfstandig kan besluiten welk deel van het onverdeeld resultaat ter beschikking wordt gesteld aan de algemene vergadering van aandeelhouders.

Bij de bepaling van het beschikbaar onverdeeld resultaat en/of dividend houdt het bestuur van de verzekeraar rekening met haar eigen Solvency II solvabiliteitsvereisten en het streefniveau van het weerstandsvermogen in relatie tot met haar eigen kapitaalbeleid en solvabiliteitsvereisten.

De naamgeving van deze beklemming van het eigen vermogen is aangepast van statutaire reserve in de jaarrekening 2022 naar wettelijke reserve deelneming in de jaarrekening 2023.

Eigen vermogen vorig jaar

	Wettelijke reserve deelneming	Overige reserves	Onverdeelde winst boekjaar	Totaal 2022
Stand per 1 januari	39.598.549	7.846.214	3.986.519	51.431.282
Resultaatverdeling vorig boekjaar	0	3.986.519	-3.986.519	0
Mutatie	-2.781.999	2.781.999	0	0
Onverdeelde winst boekjaar	0	0	-5.202.881	-5.202.881
Stand per 31 december	36.816.550	14.614.732	-5.202.881	46.228.400

Voorzeningen (5)

Overige voorzieningen

	Voorziening Deelnemingen	Overige voorzieningen	Totaal 2023
Stand per 1 januari	32.393	60.000	92.393
Ottrekking	-32.393	0	-32.393
Vrijval	0	-60.000	-60.000
Dotatie		0	0
Stand per 31 december	0	0	0
Looptijd < 1 jaar	0	0	0
Looptijd ≥ 1 jaar ≤ 5 jaar	0	0	0
Looptijd > 5 jaar	0	0	0
	0	0	0

De deelneming Univé Pensioen B.V. is in 2023 onttrokken voor € 32.394. De overige voorzieningen bestond uit een overige voorziening ad € 60.000 getroffen uit oogpunt van een bijzondere bepaling inzake de verkoop van pand Stadskanaal.

Schulden (6)

Schulden aan groepsmaatschappijen

	31-12-2023	31-12-2022
Univé Stad en Land B.V.	1.893.577	2.388.219
Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.	210.011	191.280
Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V.	794.422	0
Univé Stad en Land Organisatie B.V.	4.520.161	5.033.820
	7.418.170	7.613.319

Per 31 december 2023 zijn er geen schulden met een resterende looptijd langer dan één jaar (2022: idem). De reële waarde van de schulden benadert de boekwaarde vanwege het kortlopende karakter van de schulden. De rekening courant verhoudingen met groepsmaatschappijen worden periodiek verrekend cf. intra-groepsbeleid. Derhalve wordt er geen rente berekend.

Overlopende passiva (7)

De overlopende passiva worden niet separaat toegelicht, zie hiervoor de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Toelichting op de enkelvoudige winst- en verliesrekening

Bedrijfskosten (8)

De bedrijfskosten worden niet separaat toegelicht, zie hiervoor de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Financiële baten en lasten (9, 10, 11)

Opbrengsten uit beleggingen

	2023	2022
Resultaat uit deelnemingen	3.462.496	-4.677.264
Opbrengsten uit deelnemingen	3.462.496	-4.677.264
Opbrengst huur derden	654.252	767.902
Kosten beleggingspanden	-332.235	-271.468
Opbrengsten uit terreinen en gebouwen	322.017	496.434
Gerealiseerde winst op onroerend goed	60.000	0
Gerealiseerde winst op beleggingen	60.000	0
Niet-gerealiseerde winst op onroerend goed	0	295.000
Niet-gerealiseerde winst op beleggingen	0	295.000
Gerealiseerd verlies op onroerend goed	0	-55.000
Beleggingslasten	0	-55.000
Niet-gerealiseerd verlies op onroerend goed	-150.000	0
Niet-gerealiseerd verlies op beleggingen	-150.000	0
Netto opbrengsten beleggingen	3.694.513	-3.940.830

De andere baten en lasten worden niet separaat toegelicht, zie hiervoor de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Belastingen (12)

De belastingen worden niet separaat toegelicht, zie hiervoor de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening.

Gebeurtenissen na balansdatum

Voor de gebeurtenissen na balansdatum verwijzen wij naar de toelichting bij de geconsolideerde jaarrekening.

Overige toelichtingen

Niet in de balans opgenomen verplichtingen

Kapitaalgarantie Coöperatie Univé Stad en Land U.A. aan Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V.

Er is sprake van een garantiestelling waarbij Coöperatie Univé Stad en Land U.A. een garantie heeft toegezegd om (maximaal) € 7 mln. aan additioneel kapitaal in te brengen in Univé Stad en Land Brandverzekeraar N.V. wanneer de solvabiliteitsratio op basis van Solvency II grondslagen lager is dan 155%.

Fiscale eenheid

De vennootschap maakt deel uit van de fiscale eenheid voor de vennootschapsbelasting en omzetbelasting van Coöperatie Univé Stad en Land U.A., op grond daarvan is de vennootschap hoofdelijk aansprakelijk voor de belastingschuld van de fiscale eenheid als geheel.

403 aansprakelijkheid

Bij deze verklaart ondergetekende, 100% aandeelhouder van de besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid Univé Stad en Land B.V. , Univé Stad en Land Organisatie B.V., Stad en Land Participaties B.V. en Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. gevestigd te Apeldoorn, ten deze vertegenwoordigd door P.J. Varekamp, overeenkomstig het bepaalde in artikel 403 lid 1 sub b Boek 2 Burgerlijk Wetboek in te stemmen met de afwijking van de voorschriften met betrekking tot de inrichting, onderzoek en openbaarmaking van de jaarrekeningen van Univé Stad en Land B.V. alsmede van Univé Stad en Land Organisatie B.V., Stad en Land Participaties B.V. en Univé Stad en Land Hypotheekadvies B.V. als omschreven in Titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. De financiële gegevens over boekjaar 2023 zijn volgens de methode van consolidatie opgenomen in de groepsjaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. welke is gedeponerd ten kantore van de Kamer van Koophandel.

Apeldoorn 18 april 2024

Raad van Bestuur

P.J. Varekamp (m), voorzitter

R.J.M. Boojink (m)

J.P. Boon (m)

Raad van Commissarissen

C.S. Balkenende (m), voorzitter

R. van Es (m)

W. van Olst (m)

A.O. de Visser (v)

Overige gegevens

Statutaire regeling winstbestemming (Artikel 39)

1. Indien het totaal van de over een boekjaar ontvangen baten een overschot boven de lasten mocht opleveren, hebben de leden recht op dit overschot, naar evenredigheid van hun aandeel in de premie welke zij hebben voldaan aan één of meer verzekeringsbedrijven over het afgelopen boekjaar, tenzij de Ledenraad op voorstel van het Bestuur, gehoord de Raad van Commissarissen, besluit (een deel van) dit overschot toe te voegen aan de algemene reserve.
2. Het overschot kan aan de leden worden uitgekeerd door uitkering in contanten.
3. De Ledenraad kan op voorstel van het Bestuur, gehoord de Raad van Commissarissen, besluiten om winst aan de Leden met verzekeringsovereenkomsten met één of meer verzekeringsbedrijven in onderscheiden takken van verzekering uit te keren in evenredigheid met de mate waarin deze onderscheiden takken aan het overschot hebben bijgedragen.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de algemene ledenvergadering en de raad van commissarissen van Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

Verklaring over de jaarrekening 2023

Ons oordeel

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. ('de coöperatie') een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de coöperatie en de groep (de coöperatie samen met haar dochtermaatschappijen) op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het in Nederland geldende Burgerlijk Wetboek ('BW').

Wat we hebben gecontroleerd

Wij hebben de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening 2023 van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. te Apeldoorn gecontroleerd. De jaarrekening omvat de geconsolideerde jaarrekening van de groep en de enkelvoudige jaarrekening.

De jaarrekening bestaat uit:

- de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023;
- de geconsolideerde en enkelvoudige winst- en verliesrekening over 2023; en
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

Het stelsel voor financiële verslaggeving dat is gebruikt voor het opmaken van de jaarrekening is Titel 9 Boek 2 BW.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de paragraaf 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

NLE00023415.1.1

PricewaterhouseCoopers Accountants N.V., Thomas R. Malthusstraat 5, 1066 JR Amsterdam, Postbus 90357, 1006 BJ Amsterdam

T: 088 792 00 20, F: 088 792 96 40, www.pwc.nl

'PwC' is het merk waaronder PricewaterhouseCoopers Accountants N.V. (KvK 34180285), PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. (KvK 34180284), PricewaterhouseCoopers Advisory N.V. (KvK 34180287), PricewaterhouseCoopers Compliance Services B.V. (KvK 51414406), PricewaterhouseCoopers Pensions, Actuarial & Insurance Services B.V. (KvK 54226368), PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289) en andere vennootschappen handelen en diensten verlenen. Op deze diensten zijn algemene voorwaarden van toepassing, waarin onder meer aansprakelijkheidsvoorwaarden zijn opgenomen. Op leveringen aan deze vennootschappen zijn algemene inkoopvoorwaarden van toepassing. Op www.pwc.nl treft u meer informatie over deze vennootschappen, waaronder deze algemene (inkoop)voorwaarden die ook zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel te Amsterdam.

Onafhankelijkheid

Wij zijn onafhankelijk van Coöperatie Univé Stad en Land U.A. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assuranceopdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot fraude en continuïteit, en de aangelegenheden daaruit, bepaald in de context van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. De informatie ter ondersteuning van ons oordeel, zoals onze bevindingen en observaties ten aanzien van de controleaanpak frauderisico's en de controleaanpak continuïteit, moet in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Zoals toegelicht in de paragraaf 'Risicomanagement', heeft de raad van bestuur haar beoordeling in het kader van de frauderisico's uiteengezet. Wij hebben risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude geïdentificeerd en ingeschat. Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in Coöperatie Univé Stad en Land U.A. en haar omgeving en de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces en de wijze waarop de raad van bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent en de uitkomsten daarvan.

Wij hebben ten aanzien van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude de opzet en de implementatie van de interne beheersing geëvalueerd, waaronder de frauderisicoanalyse van de raad van bestuur alsook het beloningsbeleid, de gedragscode en de klokkenluidersregeling. Voor zover wij dat noodzakelijk achtten voor onze controle, hebben wij de werking getoetst van deze interne beheersmaatregelen.

Wij hebben kennisgenomen van de beschikbare informatie en waar nodig om inlichtingen gevraagd bij de raad van bestuur, internal audit, veiligheidszaken, compliance, Finance & Risk en de raad van commissarissen of zij op de hoogte zijn van feitelijke, vermeende of vermoede fraude. Hieruit volgden geen signalen van feitelijke, vermeende of vermoede fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van frauderisico's, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

<i>Geïdentificeerde frauderisico's</i>	<i>Onze controlewerkzaamheden en observaties</i>
<p data-bbox="258 526 758 616"><i>Het risico dat de raad van bestuur maatregelen van interne beheersing doorbreekt</i></p> <p data-bbox="258 616 758 840">De raad van bestuur bevindt zich in een unieke positie om fraude te plegen, omdat het in staat is de administratieve vastleggingen te manipuleren en frauduleuze financiële overzichten op te stellen door interne beheersingsmaatregelen te doorbreken die anderszins effectief lijken te werken.</p> <p data-bbox="258 873 758 996">Daarom besteden wij bij al onze controles aandacht aan het risico van het doorbreken van maatregelen van interne beheersing door de raad van bestuur met betrekking tot:</p> <ul data-bbox="258 1008 758 1198" style="list-style-type: none"> • Journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn gemaakt. • Schattingen. • Significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening. <p data-bbox="258 1232 758 1332">Wij hebben daarbij bijzondere aandacht voor tendenties als gevolg van mogelijke belangen van de raad van bestuur.</p>	<p data-bbox="758 526 1477 772">Wij hebben de opzet en implementatie geëvalueerd en de werking getoetst van de maatregelen van interne beheersing die het risico op doorbreking van de interne beheersing moeten mitigeren in de processen voor het genereren en verwerken van journaalposten en het maken van schattingen. Tevens hebben wij specifieke aandacht gegeven aan de toegangsbeveiligingen in het IT-systeem en de mogelijkheid dat hierdoor functiescheidingen worden doorbroken.</p> <p data-bbox="758 806 1477 929">Wij hebben journaalposten geselecteerd op basis van risicocriteria en hierop specifieke controlewerkzaamheden verricht. Deze werkzaamheden omvatten onder meer inspectie van informatie uit brondocumenten.</p> <p data-bbox="758 963 1477 1030">Wij hebben geen significante transacties buiten het kader van de normale bedrijfsuitoefening geïdentificeerd.</p> <p data-bbox="758 1064 1477 1288">Tevens hebben wij specifieke controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van belangrijke schattingen van de raad van bestuur waaronder de waardering van technische voorzieningen en de schattingen die ten grondslag liggen aan de Solvency II calculaties. Wij hebben hierbij aandacht gehad voor het inherente risico van vooringenomenheid van de raad van bestuur bij deze schattingen.</p> <p data-bbox="758 1321 1477 1444">Onze werkzaamheden hebben niet geleid tot specifieke aanwijzingen voor fraude of vermoedens van fraude ten aanzien van het doorbreken van de interne beheersing door de raad van bestuur.</p>

Wij hebben het risico op een afwijking van materieel belang als gevolg van fraude in de opbrengstverantwoording van de premieomzet overwogen en zijn tot de conclusie gekomen dat dit niet tot een significant risico leidt voor de audit, onder meer vanwege de beperkte complexiteit, omdat transacties geautomatiseerd plaatsvinden, en aangezien de transacties individueel een relatief geringe omvang kennen.

Wij hebben in onze controle een element van onvoorspelbaarheid ingebouwd. Daarnaast hebben we kennisgenomen van correspondentie met toezichthouders, en zijn wij tijdens de controle alert gebleven op indicaties van signalen van fraude. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden geëvalueerd en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing vormen voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.

Controleaanpak continuïteit

Zoals toegelicht in de paragraaf 'Continuïteit', die is opgenomen in de toelichting op de balans en winst- en verliesrekening, heeft de raad van bestuur de continuïteitsbeoordeling van de coöperatie voor tenminste twaalf maanden vanaf de datum van opmaken van de jaarrekening uitgevoerd en geen gebeurtenissen of omstandigheden geïdentificeerd die gereede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de entiteit om haar continuïteit te handhaven (hierna: continuïteitsrisico's).

Onze werkzaamheden om de continuïteitsbeoordeling van de raad van bestuur te evalueren omvatten onder andere:

- overwegen of de continuïteitsbeoordeling van de raad van bestuur alle relevante informatie bevat waarvan wij als gevolg van onze controle kennis hebben en de raad van bestuur bevragen over de belangrijkste veronderstellingen en uitgangspunten;
- analyseren van de financiële positie per einde van het huidige boekjaar ter identificatie van indicatoren die kunnen duiden op een continuïteitsrisico. Wij hebben hierbij onder meer kennisgenomen van de door de raad van bestuur opgestelde 'Own Risk and Solvency Assessment' (ORSA) waarin (toekomstige) scenario's en risico's zijn doorgerekend en vertaald naar potentiële effecten op de (toekomstige) solvabiliteitspositie;
- inwinnen van inlichtingen bij de raad van bestuur over hun kennis van continuïteitsrisico's na de periode van de door de raad van bestuur verrichte continuïteitsbeoordeling.

Onze controlewerkzaamheden hebben geen informatie opgeleverd die strijdig is met de veronderstellingen en aannames van de raad van bestuur over de gehanteerde continuïteitsveronderstelling.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat ook andere informatie. Dat betreft alle informatie in het jaarverslag anders dan de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening en de accountantscontrole

Verantwoordelijkheden van de raad van bestuur en de raad van commissarissen voor de jaarrekening

De raad van bestuur is verantwoordelijk voor:

- het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW; en voor
- een zodanige interne beheersing die de raad van bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet de raad van bestuur afwegen of de coöperatie in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van het genoemde verslaggevingsstelsel moet de raad van bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij de raad van bestuur het voornemen heeft om de coöperatie te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. De raad van bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van commissarissen is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de coöperatie.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze doelstellingen zijn een redelijke mate van zekerheid te verkrijgen over de vraag of de jaarrekening als geheel geen afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of van fouten en een controleverklaring uit te brengen waarin ons oordeel is opgenomen. Een redelijke mate van zekerheid is een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid en is geen garantie dat een controle die overeenkomstig de controlestandaarden is uitgevoerd altijd een afwijking van materieel belang ontdekt wanneer hier sprake van is.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Amsterdam, 18 april 2024
PricewaterhouseCoopers Accountants N.V.

Origineel getekend door: H.C.L. Scholtes MSc RA

Bijlage bij onze controleverklaring over de jaarrekening 2023 van Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

In aanvulling op wat is vermeld in onze controleverklaring hebben wij in deze bijlage onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening nader uiteengezet en toegelicht wat een controle inhoudt.

De verantwoordelijkheden van de accountant voor de controle van de jaarrekening

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de coöperatie.
- Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door de raad van bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
- Het vaststellen dat de door de raad van bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Ook op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de coöperatie haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven.
- Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen en het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen bepaald om te waarborgen dat we voldoende controlewerkzaamheden verrichten om in staat te zijn een oordeel te geven over de jaarrekening als geheel. Bepalend hierbij zijn de geografische structuur van de groep, de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten, de bedrijfsprocessen en interne beheersingsmaatregelen en de bedrijfstak waarin de coöperatie opereert.

Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een controle of beoordeling van de financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Univé Stad en Land

Coöperatie Univé Stad en Land U.A.

Christiaan Geurtsweg 8

7335 JV Apeldoorn